شیخ وصفی

سواطع

رسمی ، ادبی برطاقم مسودات ایله بعض مقالات
واشعاری حاویدر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

استانبول
عالم مطبعه‌سی — احمد احسان وشركاسی
۱۳۱۱

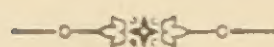
صاحب وناشری : شمس كتابخانه‌سی

شیخ وصفی

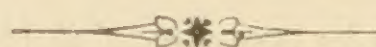
Vasfi, ʿAlī

لوامع

Levāmiʿ

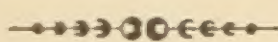

«مکتب نواب» ده بر سنه ظرفنده طلبهٔ کرامه استکتاب ایدیلن تبریك وسائره یه دائر بعض مسوداتی حاویدر .

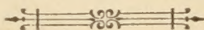

برنجی جزء

مرکز توزیعی : مجموعهٔ معلم اداره‌خانه‌سی

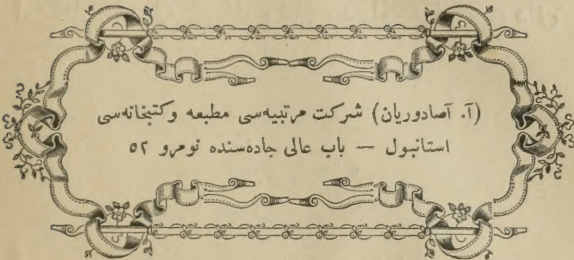
معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

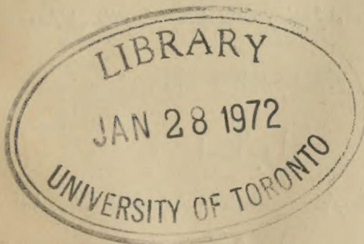
استانبول

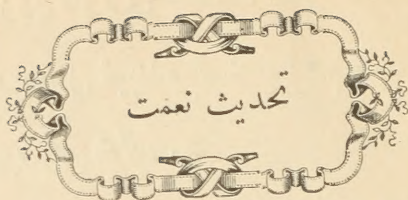
(آرتین آصادوریان) شرکت مرتبیه مطبعه‌سی — باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۵۲

۱۳۰۷

(آ. آصادوریان) شرکت مرتبیه‌سی مطبعه وکتبخانه‌سی
استانبول — باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٢

هر کون جهان عثمانیده بر ر صورتله جلوه کر ساحهٔ ظهور واون اوچنجی عصر هجری ایچون مدار افتخار نامحصور اولان بدایع معارف محضا خلیفهٔ بی مدانی عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینك همم متوالیهٔ ترقی پرورانه‌لری آثار برگزیده‌سندن اولدیغی وارستهٔ بیاندر. آفتاب عالم آرا کبی عیاندر.

بویله برشهریار حصافت شعار وتاجدار عدالت کردارك عصر معارف حصر خسروانه‌لرینه ادراك

ایتدیکمزدن طولایی حسیات شکر گذارانه‌مزك کمالیله درجه‌سنی تعیینده السنۀ ادبا هم حالت لالدر، زیرا بو بر امر محالدر.

مع مافیه هر صنف بندکان ایفای وظیفۀ عبو- دیتده علی قدر الامکان قصور ایتمامکه چالشدقلری کبی فقیرده کیجه کوندز دعای فیض انتمای امیر المؤمنین ایله دمساز اولورم، بروجه آتی نغمه- طراز اولورم:

منظره‌مده لمعۀ صبح سعادت برق اورر
شش جهتدن پرتو فیاض قدرت برق اورر

کائناته دیدۀ امعانله ایله بر نظر
متصل ذراتده فیض هویت برق اورر

جنت آباد صفا اولمش گلستان جهان
هر چیچکده بشقه بر رنك طراوت برق اورر

بحره عکس ایتدکجه زرتار شعاع آفتاب
یر برین تعقیب ایدن موج لطافت برق اورر

حاصلی دارالسرور اولمش سرای کائنات
هرکسك وجهنده آثار مسرت برق اورر

بن نصل شاد اولمه‌یم خندان کوروب ده عالمی
ازدیاد شوقدن چشمان امت برق اورر

قطب عالم اولدیغی کوندن بری عبد الحمید
اعین امتده اشواق جلادت برق اورر

اول شهك ذاتیله رونق بولدی تخت سلطنت
سایهٔ شاهانه‌سنده شان ملت برق اورر

ملتجا در در که حشمتپناهی عالمه
طاق دیوانده طغرای عدالت برق اورر

ظلمی محو ایتدی جهاندن سطوت شاهانه‌سی
پنجهٔ عدلنده شمشیر شریعت برق اورر

طولدی رعد صیت احسانیله عالم سرتسر
آسمان بارکاهنده سماحت برق اورر

موج اورر آفاق دولتده لوای شوکتی
هامه‌سنده پرتو تاج خلافت برق اورر

منجلی محراب وجهنده فیوضات خدا
کعبهٔ قلبنده مشکات ولایت برق اورر

رهنمادر زمرهٔ اسلامه رأی روشنی
سایه‌سنده شاهراه استقامت برق اورر

جبرئیل عقل حیراندر علو فکرینه
چشم حقبیننده انوار جلالت برق اورر

خسروان دهر ایدر دربانلغیله افتخار
جبههٔ پاکنده آثار نجابت برق اورر

ملتی اعلایه کافیدر سمو همتی
سینه‌سنده جوهر کنج حمیت برق اورر

دهره اولدقجه ارادات گزینی منتشر
سوبسو احکان قرآن آیت برق‌اورر

شبهه‌سز عصرك نجی اللهیدر اول شهریار
کشتیٔ دولتده فانوس سلامت برق اورر

ایلدی عصر همایونده خامه‌م کسب فیض
سوزلرمده پرتو حسن طبیعت برق اورر

نکته سنجان لؤ لؤ اندیشــه‌مك حیرانیدر
بحر اشعارمده امواج سلاست برق اورر

نور معنی عکس ایدوب آب روان طبعمه
کلشن نظممده ازهار فصاحت برق اورر

مشعل فکرمله روشندر کوکل کاشانه‌سی
بیت پرنورمده مرآت بلاغت برق اورر

صفوت افکارمه برهان دکلی ســوزلرم
باغ دلده سلسبیل شــاعریت برق اورر

برغزل انشاد قیل ای شاعر روشن کهر
غیری دلخواهکجه الهام طبیعت برق اورر

«طور دلده شهپر جبریل حکمت برق اورر
باق جهانه نور جوال حقیقت برق اورر

جلوه‌کردر عارفه هر پرده دیدار خــدا
مسجد وبتخانه‌ده مصباح وحدت برق اورر

بر زمان رندان دهرك كوكلنه كيرمز نفاق
بزم میـــده‌جام زرین محبت برق اورر

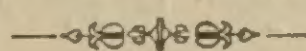
ایلمز اهل بصیرت مسلك حقدن عدول
هر جهتـــدن شعلهٔ نجم هدایت برق اورر

شـــاعرك درحمیتـــله مرصـــعدر دلی
سینه‌سنده کوهر فکر صداقت برق اورر»

پادشاهم شـــاد قیل لطفکله وصفی بنده‌کی
هر زمان کوکلنده امید عنایت برق اورر

آفتـــاب طلعتك قیلســـون منـــور عالمی
تا که موجـــوداتده نور مشیت برق اورر

عرشـــه چیقـــدقجه دعای ازدیاد دولتك
جانب حقدن همان حکم اجابت برق اورر

عرض شکران

مکتب نواب کبی اهمیتی فوق العادەسی اولان بر دار الکمالده انشا معلمی بولنمقلغم عاجز- لری ایچون بر شرفدرکه بونك کوکامده جلوه‌کر اولان حسیات مفتخرانەسنی: «جناب احکم الحا- کمین سایهٔ تعالی وایهٔ شاهانەده مقام معلای فتوایه رونق انداز اولان ذات محاسن صفاتی کمال اجلال ایله کامبین بیورسون» درود مسعودیله اعلا ایدرم.

زیرا بو شرفه سایهٔ حضرت مشیختپناهیده مظهر اولدیغمدن روز وشب ادعیهٔ خیریه‌لریله تزیین لسان مصادقت وجیبهٔ ذمت عبودیتدر:

روز وشب حکمتسرای عالمه
لمعه‌پاش اولدقچه خورشید وقمر
صدر عزتده خداوند جهان
ایلسون مفتی الانامی کامور

افادهٔ مخصوصه

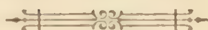
بوسنه مکتب نوابده طلبه‌یه عاجزانه استکتاب ایتدیکم مسوداتك ـ هر نه‌قدر دکرلری یوقسه‌ده ـ موماالیهمدن بعضلری طبع ونشرینی التماس ایتدیلر. التماس واقع آرزوی کمترانه‌مه‌ده موافق دوشدیکندن مسودات مذکوره‌نك ساحهٔ انتشاره وضعی خصوصنه دکرسزلکاری مانع اوله‌مدی.

بونلرك بعد الاصلاح طبع ونشری وارد خاطر اولدیسه‌ده هیچ بریسنه قلم طوقندیرمیوب اولدقلری

كبى بيراقدم . زيرا حين مطالعه‌ده دكرسزلكلرى برقات دها توضيح ايدرسه ييرتوب آتمق لازم كله‌جك !

بوكا ايسه بردرلو كوكلم راضى اوله‌ميه‌جغندن همان الده ايديلن مسوداتك ﴿لوامع﴾ نامى آلتنده طبع ونشرينه قرار ويردم . وما توفيقى الا بالله .

شيخ وصفى

فضیلتلو افندم حضرتلری

الطاف علیهٔ حضرت ولی النعمی جملهٔ جمیله‌سندن اوله‌رق عهدهٔ استیهال فاضلانه‌لرینه مرکز نیابت شرعیه‌سنك تفویض بیورلدیغی خبر مسرت آوری سامعه پیرای کمتری اولدقده الندن کلدیکی قدر شریعت غرایه خدمت ایتمکه چالیشانلرك ایکی عالمده حامیسی ینه شریعت غرا اوله‌جغی محقق بولندیغنی ملاحظه ایله بر عارف معروفك آثار برکزیده‌سندن اولان:

« هرکیم که او شرعه خدمت ایلر »
« دارینــده کسب حرمت ایلر »

نشیدهٔ دیندارانه‌سنی زیور زبان اخلاص ایلدم.

ذات فضــائل سماتلرینك بین الافاضل مسلم اولان اهلیت نادره واستقامت فاخره‌لری ایلریده بویله نیجه قیمت شناسانه التفاتلره نائلیتله بتون بتون حائز مرتبهٔ امتیـاز واماثل بیننـده بر قاچ قات دهـا سرفراز اوله‌جقلرینی

تأمين ايتمكده اولمسی ایسه آیریجه صفابخش درون اولمقده‌در .

همان جناب رب العالمين خليفهٔ روی زمين امير المؤمنين پادشاهمز افندمز حضرتلرينی پك چوق زمان تخت عالی‌بخت عثمانيده مكين وذات ساميلری كبی لياقت كامله اصحابی سايهٔ شاهانه‌لرنده دمادم مظهر حسن نظر ولی النعمی ايده‌رك كامبين بيورسون دعای واجب الاداسنه ترديفاً ايفای رسم تبريكه جرأت و توجهات عاليه‌لرينك حق عاجزانه‌مده بقا و تزايدينی استدعايه مبادرت ايلرم .

— ٢ —

فضيلتلو افندم حضرتلری

علوم عاليه و آليه ايله تزيين ذات وصفات ايدن علمای ذی شانك وباخصوص احكام جليلهٔ شرعيه‌يی اجرايه واسطه اولان نواب فضائل نشانك سايهٔ شاهانه‌ده دائما توجهات مخصوصهٔ حضرت ولی النعمی‌يه مظهريتله كامران اوله كلدكلرينه افندمز كبی كمالات علميه‌لری مسلم

افاضل اولان بر ذات صاحب فضائله مرکز نیابت شرعیه‌سنك احاله بیورلمسی بر برهاندر .

بو توجیه وجیهك پیام مسرت اثری واصل کوش کمتری اولور اولماز :

ایدنلر مسلکنده استقامت
اولورلر مظهر لطف اعالی

ایدرلر دمبدم بین الاماثل
جهانده فیض باریله تعالی

قطعه‌سنی زیور لسان صادق البیان ایلدم.

جناب آفریدکار آسمان وزمین نائب مناب فخر المرسلین پادشاهمز افندمز حضرتلرینی حشره قدر سریر آرای خلافت وبالجمله ارباب صداقت ولیاقتی الطاف جلیلهٔ شهریاریلرینه نائلیتله وایه‌مند سعادت بیورسون دعای واجب الاداسنه تردیفاً ایفای رسم تبریکه اجتسار وحسن نظر فاضلانه‌لرینك حق داعیانه‌مده دوام و تزایدینی استدعایه ابتدار ایلرم .

*
* *

— ٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

الطاف مخصوصهٔ حضرت مشیخت‌پناهیلری جملهٔ جلیله‌سندن اوله‌رق امور شرعیه‌سنك فصل وحسمی عهدهٔ عاجزانه‌مه من غیر استحقاق تفویض بیوریلان فلان قضاسنه فی ١٥ جمادی الاولی سنه ٣٠٧ تاریخیله واصل اولوب مصالح اهالی‌یی بر نهج شرع شریف رؤیته مباشرت وشهریار مراحم‌کردار، تاجدار والاتبار سوکیلی پادشاهمز افندمز حضرتلرینك استجلاب دعوات خیریه‌لرینه مبادرت ایتدیکمی خاکپای کمالات احتوای دولتلرینه عرضه مسارعت وبو وسیله ایله داعئ دیرینه‌لری ایچون ناقابل شکران بر نعمت بی امتنان اولان توجهات فیض غایات فتواپناهیلرینك حق کمترانه‌مده حسن دوامنی استدعایه مجاسرت ایلرم.

∴

— ٤ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابت شرعیه‌سی مودوع عهدهٔ کمترانه‌م اولان فلان

قضایه فی ٢٢ جمادی الاخره سنه ٣٠٧ تاریخیله مواصلت ومستعیناً بالله مصالح عبادی شریعت غرایه توفیقاً فصل وحسمه مباشرت ایتدیکمی خاكپای عدالت پیرای مفتی۔ الانامیلرینه عرض و انبا وتوجهات فیض غایات حضرت ولی النعمیلرینك حق نا مستحق عاجزانه‌مده بقا وتزایدینی الطاف مخصوصهٔ بنده‌پروریلرینه اعتماداً استدعا ایلرم. هر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر.

٭

— ٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

صیت فضیلتی سامعه پیرای جهان اولان افندمز کبی برنحریر بی اقرانك عهدهٔ ایستیهاللرینه مشیخت اسلامیه‌نك تودیعی خبری واصل کوش کمتری اولنجه باب فتوایه ذات نادر الصفات فاضلانه‌لری کبی حلیهٔ استقامتله ممتاز بر وجود صداقت نمودك رونق بخش اولملری بالجمله داعیان دولت کبی بوداعئ دیرینه‌لرینكده صورت فوق۔ العادهده مسروریتمی موجب اولدی.

همان جناب رب العالمین امام المسلمین خلیفهٔ عدالت

آيین پادشاهمز افنــدمز حضرتلرینی الی آخر الایام کمال عزتله تخت دولتده مکین و سایهٔ مراحم وایهٔ شاهانه‌لرنده ذات ولی‌النعمیلرینی خدمات مبروزه ابرازینه موفقیتــله کامبین بیورسون دعای واجب الاداسنه تردیفاً ایفــای فریضهٔ تبریکه مسارعت وبو وسیلهٔ جمیله ایله حق عاجزا نه‌مده دائما مبذول بیوره کلدکلری توجهات فیض آیات فتواپناهیلرینك بقا وتزایدینی استدعایه مبادرت ایلرم .

— ٦ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

مشیخت اسلامیه‌نك الطاف جهان مطاف حضرت پادشاهیدن اوله‌رق عهدهٔ استیهاللرینه تودیعی خبر مسرت پروری سامعه نواز احقری اولور اولماز :

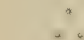
ویردی شرف مشیخته برذات کیم بو کون
ایلر فضیلتیــله جهان خلقی افتخــار

اول ذات بی نظیره ایدوب عرض اختصاص
ای خامه قیــل فریضهٔ تبریکه ابتدار

قطعه‌سیله عرض عبودیته ابتدار ایلدم .

شهریار مراحم پرور وتاجدار مکارم کستر پادشاهمز افندمز حضرتلرینك دائما ارباب اهلیت وصداقتی مراتب عالیه‌یه اصعاد وعواطف مخصوصهٔ خسروانه‌لریله دلشاد بیورمقده اولدقلرینه هرکون برر صورتله عیون آرای جهان اولان براهین جلیله‌دن بری‌ده افندمز کبی کمالات علمیه‌لری مسلم افاضل اولان برذات مستجمع الفضائلك شرفبخش باب فتوی اولملریدر .

جناب رب الارباب پادشاه معالی نصاب شهنشاه عالی‌جناب افنـدمز حضرتلرینی صباح حشره قدر کمال عمر واجلال ایله سریر سلطنتده دائم وذات مفتی‌الانامیلرینی ابراز حسن خدمته موفقیتله مقام مشیختده قائم بیورسون دعای مفروض الاداسـنه تردیفاً حق کمترانه‌مده حسن نظر فیض اثر حضرت ولی‌النعمیلرینـك ازدیادینی کمال افتخار ایله استدعایه ابتدار ایلدم .

— ٧ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

ادراکیله مباهی بولنـدیغمز بو عصر جلیل معارفه

بحق رونق بخش اولوب اجراآت شاهانه‌لریله بتون دنیایی عرض شکرانه مجبور ایدن آل عثمانك ممتازی سوکیلی پادشاهمز عبدالحمیدخان غازی افندمز حضرتلری امور معظمهٔ حکومتی ید مؤید ملوکانه‌لرینه آلدقلری کوندن بری دین ودولتك شانی اعلا وتبعهٔ صادقه‌لرینی آب حیات احسان ایله اروا وناقابل شکران عواطف بی امتنان خسروانه‌لریله ارباب لیاقتك قدرینی دوبالا بیورمقده اولدقلری کبی بوکره‌ده اهلیت باهره‌لری مسلم یار واغیار واستقامت زاهره‌لری معلوم کبار وصغار اولان افندمز کبی برذات معارف‌سماتك عهدهٔ استیهاللرینه مسند مشیخت اسلامیه‌نك احاله‌سیله عموم داعیان دولتی مستغرق دریای مسرت بیورمشلردر .

همان جناب یزدان بیچون قلوب زاکیهٔ محمدیون نور ایمان ایله مشحون اولدقجه اوپادشاه فلك وقارجاهی مقام معلای خلافتده فرمانفرما وذات حضرت ولی‌النعملرینی دائما مسندمشیختده دیانت‌نما بیورسون دعاسنی ایراد ودرود مسعودینه ارداف ایفای فریضهٔ تبریکه مسارعت وحق عبیدانه‌مده حسن نظر حضرت فتواپناهیلرینك بقاسنی استرحامه مبادرت ایلرم .

— ٨ —

سماحتلو افندم حضرتلری

کوکلده‌کی طرف سامیٔ سموحیلرینه اختصاص تام — که مقارن اخلاص بردوامدر — آره صیره تجدید انتسابی ایجاب ایلمکده اولدیغندن کوزل کوزل وسیله‌لر بولدقجه وجائبدن بیلدیکم بو وظیفه‌نك ایفاسنه شتاب ایتمکدن کری طوره‌مدیغم کبی بوکرده دخی:

«غرۂ روزه‌یی کوردم فلکك بامنده»

مضمونی اوزره رؤیت هلال رمضان ایله تنویر باصرۂ ابتهاج ایتدیکمی متعاقب قلب شعله مزاج پرشوق دیکرله هم حالت سراج وهاج اولمق جهتیله بوشهر شریف مسرت ردیفك حق عالیٔ سماحتپناهیلرنده قدر کیجه‌سی قدر متیمن وکوکب اقباللرینك پرتو عالمکیر شریعت غرا ایله یوماً فیوماً روشن اولمسی دعاسنی خالصانه یاد وبووجه ایله فؤاد صفوت معتادی برقات دها شاد ایلدم .

حضرت خالق الایام والشهور سایۂ همایون جناب ملوکانه‌ده بویله نیجه مبارك کونلرك ادراکیله افندمزی قرین سرور نامحصور بیورسون .

استانبولدن آلمقده اولدیغم تبشیراته نظراً حلول عید سعیددن مقدم منزلت عالیهٔ خداوندیلری برقات دهااعلا بیوریله‌جغی کمال مسرتله آکلاشلمقده اولدیغندن آنجق باب معالی مآبلرینه منسوبیتله مفتخر بولنان داعیٔ کمینه‌لرینک اوته‌دن بری محفوظم اولان امید قوینک بالطبع اعتلا ایتمکده اولدیغنی شمدیلك خاتمهٔ کلام اولمق اوزره عرض وبیانه جرأت ایلرم .

∴

— ٩ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

مسند جلیل مشیختك الطاف مخصوصهٔ حضرت پادشاهیدن اوله‌رق افندمز کبی جلائل فضائل ایله ممتاز برعلامهٔ بی انبازك عهدهٔ استیهالدرینه تودیع بیورلدیغی کمال فخر ومسار ایله استخبار اولندقده کوکلمده لمعه نثار اولمغه باشلایان نور سرور داعیٔ دیرینه‌لرینی قطعهٔ آتیه ایله ادای فریضهٔ تبریکه مجبور ایلدی :

مفتی الانام اولنجه اول فضل یکانه
کلدی جهانیانه شوق جدید الحق

بو مصرعی اوقورلر بالجمله اهل دانش
جاه جلیل فتوی ذاتیله بولدی رونق

نصل مجبور اولمیه‌یم که ذات نادر الصفات نحریرانه‌لری کبی شرف‌بخش مرتبهٔ کمال اولان بر فاضل بی همالك مقام فتوایه سایه انداز اجلال اولملری عموم داعیان دولت ایچون مستلزم شکران عظیم بر لطف جلیل رب کریمدر.

همان جناب حکیم مطلق پادشاه اشفق خلیفهٔ بالحق ولی‌نعمت بی منتمز افندمز حضرتلرینی مقام مقدس خلافتده کمال عافیت واجلال ایله دائم وذات ولی‌النعملرینی سایهٔ فیض‌وایهٔ ملوکانه‌لرنده آمال عالیهٔ خسروانه‌لرینه موافق خدمات جلیله‌یه موفقیتله شریعت غرای احمدیه‌یه خادم بیورسون دعای مفروض الاداسنه تردیفاً حق عبیدانه‌مده توجهات شرف غایات فتواپناهیلرینك دوام ازدیادینی استرحام ایلرم.

ـــ ١٠ ـــ

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

دائما مابه الافتخارم اولان حسن نظر فیض اثر

جناب ولی النعملرینك ادای شکرانیله تزیین لسان صادق‌البیان ایتمکده اولدیغم کبی وسائل جمیله دوشدجه‌ده عتبهٔ دولتلرینه عرض عبودیته‌شتابی وهرحالده تجدید انتسابی بر وظیفهٔ مقدسه بیلدیکم جهتله هلال رمضان مصادف نظر عبدناتوان اولور اولماز، شهریار مرحمت شعار وتاجدار معدلت کردار افندمز حضرتلرینك دعای دوام سلطنت خسروانه‌لرینه تردیفاً بقای عمرواقبال فتواپناهیلری نیازینی رفع بارگاه احدیت ایلدیکمك عرض وبیاننی تأیید رشتهٔ رقیته برذریعهٔ حسنه اتخاذ ایده‌رك تبریك ماه صیام مفخرت‌انجامه اجتسار وحق کمترانه‌مده رایکان بیوریلان الطاف مخصوصهٔ دولتلرینك بقا وتزایدی استرحامنه ابتدار ایلرم .

***

— ١١ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

آستان دولتلرینه عرض عبودیته وسیله جوی ایکن انفلاق صباح عید عیون آرای اهل توحید اولنجه کمال شوقمدن مدوامی بولندیغم دعای دوام عمرو اقبال

مشیختپناهیلرینی آواز بلند ایله تکرار ایلدم .

نصل تکرار ایتمیه‌یم‌که هیچ بر دکرم یوق ایکن همت جهان قیمت بنده پروریلریله غبطه بخشای اماثل اولان برموقعده بولنیورزم .

وظائف مقدسه‌دن اولان عرض عبودیته بویله بر وسیلهٔ مسعوده‌نك مشرق آرای ظهور اولمسی عاجزلرینی مستغرق نور سرور ایلدی .

بناءً علیه مراسم شکرکذارینك الك کوزللرندن‌اولان ایفای فریضهٔ رسم تبریکه مسارعت وجناب حقدن بویله نجه نجه ایام مبارکه‌یه ادراك بیورملری نیازینه مبادرت ایتدیکمك عرض وبیانیله خاك‌پای مکارم احتوای مفتی‌الاناملرینه ناصیه‌سای اخلاص اوله‌رق‌یکانه مدار افتخارم اولان توجهات حضرت ولی‌النعمیلرینك بقاسنی استرحام ایلرم .

***

— ١٢ —

ولی‌نعمتم افندم !

امتحانلرمز رجب شریفك یکرمی بشنجی کونی

ختام بولدی . بوسنه امتحانده ایراد اولنان اسئله‌یه موافق جوابلر ویره‌رك صنفك برنجیسی اولدیغمی تبشیر ایدرم . بو ایسه یالکز سعیمك ثمره‌سی اولمیوب دعای خیرکزك آثار جلیله‌سندن بولندیغنده ذره قدر شبهه ایتمم .

ارباب سعی وغیرت هرزمان بین الاقران کسب فیض ورفعت ایدر . سعی وغیرته همت پدرانه‌ده منضم اولورسه برموقع عالی‌یه اعتلا اولنه‌جغی شبهه‌دن وارسته‌در .

ان شاء الله کله‌جك سنه خروج امتحانده (ثالثه) یی قازانمق اوزره چالیشه‌جغم . دعاکز برکاتیله موفق‌ده اوله‌جغمی امید ایدییورم .

مساعده بیورزسه‌کز استانبولك رمضاننی کورمك اوزره بوسنه درسعادتده قالمق آرزوسنده بولنیورم . بوکا جسارتم حق کمترانه‌مده مبذول بیوره‌کلدیککز مساعدهٔ پدرانه‌کزه استنادمدندر .

هر حالده محتاج بولندیغم حسن نظرکزك دوام تزایدینی استرحام ایلرم . باقی

*
* *

— ١٣ —

سماحتلو افندم حضرتلری

افندمز کبی انسانیت کلمهٔ مقدسه‌سنده مندمج اولان مزیات عالیه ایله ممتاز بر ذات بی انبازك حمایهٔ سموحیلرنده بولندیغمدن طولایی نه‌قدر افتخار ایتسه‌م آزدر.

خاك پای جبهه پیرای منعمانه‌لرینه اولان انتساب عبیدانه‌مك آثار عالیه‌سندن متحصل اشواق خالصانه‌نك استیلای فیض بخشاسی آلتنده بولنان بر وجدان خالص‌البنیان ایله هر بار ادعیهٔ خیریه‌لرینی تکرار ایتمکده ایکن صبح سعادت شو ال افق شادیدن عرض جمال ایدنجه خاصهٔ مقدسهٔ صیام ایله پاك برقلب تابناك ایله ذات کرم‌گستریلرینك تمادیٔ عافیت واقباللری دعاسنی همان رفع بارگاه احدیت وبوصورتله تزیین لسان عبودیت ایلدیکمی حضور فیض نشور ولی نعمتیلرینه عرضه مسارعت وبونی تأیید رشتهٔ رقیته بر ذریعهٔ حسنه اتخاذ ایده‌رك:

«عیدست دارد هرکسی عزم تماشای دگر»
«مارا نباشد غیر تو دردل تمنای دگر»

منطوقنجه حق کمترانه‌مده‌کی حسن توجه سامیلرینك بقاسی استرحامنه مبادرت ایلرم.

***

— ١٤ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

باب دولتمآب حضرت ولی النعمیلرینه اولان انتساب عبیدانه‌مك مقتضیاتندن اوله‌رق آستان کرم کستریلرینه کمال اخلاص ایله عرض اختصاصه مسارعت وبو وسیلهٔ مستحسنه ایله مترتب ذمت عبودیتم اولان وظیفهٔ شکرگذاری‌یه مبادرت ایتمك ایچون وسائل جمیله‌یه جاذب چشم ایله نکران ایکن شرف حلول سال جدید شوق بخش قلوب اهل توحید اولنجه:

کونلرك آیلر قدر افزون اولوب
آیلرك ییللر قدر اولسون فزون

بویله بیك سال نوه ادراك ایدوب
سور صفا دولتله سن ای ذوفنون

قطعه‌سی پیرایش لسان داعیانه‌م اولدی.

همان مداومی بولندیغم دعای حضرت پادشاهی‌یه ترديفاً ادعیهٔ خیریهٔ جناب فتواپناهیلرینی تکرار ایله:

«آیاغك طوپراغن کرکوهر مقصود بیلمزسه‌م»
«بو دریای حوادثده وجودم نابدید اولسون»

بیتی منطوقنجه خاك‌پای جبهه پیرای مفتی الانامیلرینه عرض عبودیتله ایفای فریضهٔ تبریکه اجتسار و :

«کاه کاهی کوشهٔ چشمکله قیلمازسه‌ك نظر»
«باقیٔ بی‌چاره‌نك احوالی دیکر کون اولور»

بیتنی کویا اوله‌رق مدار افتخارم اولان حسن نظر فیض‌اثر مشیختپناهیلرینك حق داعیانه‌مده مبذول بیورلمسی تمنیات مخصوصه‌سیله ختم کفتار ایلرم .

— ۱۵ —

سماحتلو افندم حضرتلری

من‌غیرحدٍ نائبی بولندیغم قضانك آب وهواسی غایت فنا اولمغله کلدیکم کوندن بری خسته‌لکدن باش آله‌مدیغم کبی اهالیسنك ایلری کلنلری‌ده ایقاع فسادی کندیلرینه

اكلنجه اتخاذ ايده‌كلدكلرندن بونلرك احوال غير مرضيه‌لرندن متحصل اضطرابات وجدانيه خسته‌لكمی تشديد ايدييور .

مملكتك آب وهواسنه وجودم متحمل اولمش اوليدی بو يادكارلری سايهٔ شريعت احمديه‌ده اصلاحه چاليشيردم. نه چاره‌كه وجودم متحمل دكل.

بناءً عليـه استعفايه مجبور اولدم . استعفای داعيانه‌م مقام معلای مشيختدن قبول بيوريلورسه متشكر اولورم.

بر لطف عاجز نوازانه اولمق وبورادن نقل ايدلمك اوزره مناسب بر قضا نيابتی ايله قاريله‌جق اولورسـه‌م عبد كمترلری عائله بندكانه‌مله برابر يكيدن احيا بيورلمش اولورز .

جناب خالق بی انباز سايهٔ تعالی وايهٔ مفتی الانامیده ذات سموحيلرينی كمال عمر واقبال ايله بين الاماثل ممتاز بيورسـون دعاسيله ختم كلام وحق عبيدانه‌مده مبذول بيوريلان همم كرمكاريلرينه بر لاحقهٔ فائقه اولمق اوزره مسئول داعيانه‌مك اسعافی خصوصنه صرف همت بيورملرينی اسـتدعا ايله حسن توجـه منعمانه‌لرينـك دوام وتزايدينی استرحام ايلرم .

٭
٭ ٭

— ١٦ —

سماحتلو افندم حضرتلری

بو هفته پوستهسیله ورود ایدن طریق غزتهسنك توجیهات قسمنده سینهٔ سموحیلری بر قطعه کومش امتیاز مدالیهسیله تزیین بیورلمش اولدیغی فقرهٔ شوق‌آوری مصادف نظر کمتری اولنجه کمال سرورمدن :

صدق ایله خدمت ایدنلر دولته بی‌اشتباه
شهریارك التفاتیله اولورلر سرفراز

عمر واقبالك فزون اولسون شه عالمپناه
سینهٔ اخلاصکه طاقدی نشان امتیاز

قطعهسنی کویا اولدم .

افندمزك احسان پادشاه قدر دانه مظهریتلری عبد عاجزلری کبی بتون داعیان دولتی شاد ایلدی .

همان جناب فیاض مطلق، خلیفهٔ موفق، امیرالمؤمنین ولی‌نعمت بی‌منتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینی دائما علوشان و اقباله قرین وذات سموحیلرینی سایهٔ احسان‌وایهٔ حضرت ملوکانهلرنده کامبین بیورسون دعای واجب‌

الاداسنه اردافاً ایفای فریضهٔ رسم تبریکه آغاز وحق کمترانه‌مده تنزلاً رایکان بیوریلان التفات بنده‌نوازیلرینك بقا وازدیادینی خاك‌پای جبهه‌پیرای سامیلرندن کمال خلوص قلب ایله نیاز ایلرم.

— ۱۷ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی عهدهٔ کمترانه‌مه تفویض بیوریلان فلان قضایه کلدیکم کوندن بری دعوات مفروضهٔ خیریه‌لرینی استجلابه غیرت ایتمکده ایسه‌مده عائلهٔ بندکانه‌م قضای مذکورك آب وهواسیله امتزاج ایده‌مدکلرندن کلبهٔ عاجزانه‌م بر خسته‌خانه شکلنی آلمشدرکه بی‌چاره‌لرك ذهنمی تشویش ایتمکده اولان بوحالی امور قضاده مغایر دلخواه عالی برحرکتده بولنمقلغمه سبب اولوردیه فوق‌العاده مضطرب اولیورم .

بو اضطراب عاجزلرینی زیاده‌سیله بی‌تاب ایتمکده اولدیغندن عائلهٔ بندکانه‌مك دوچار اولدقلری حال اسف اشتماله نهایت‌ویرلمسی وکمترلرینك‌ده شو مضیق اضطرابدن

خلاص ایدلمکلکم تبدیله مکانه وابسته بولندیغی جهتله فلان‌قضا نائبی فلان‌افندی داعیلری مراجعت مستمدانه‌مه موافقةً بجایش قضایه راضی اولدیغندن افندئ موماالیه داعیلری ایله اجرای بجایشمز خصوصنه مساعدهٔ دولتلرینك ارزان بیورلمسنی مرحمت مسلمهٔ جناب فتوا۔ پناعیلرینه صیغنه‌رق استرحام ودائما آرایش لسان داعیانه‌م اولان دعای دوام عافیت واجلاللریله ختم کلام ایلرم .

*
* *

— ١٨ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

موکول عهدهٔ داعیانه‌م اولان امور قضایی حسن تسویه‌یه صرف مقدرت وبوصورتله استجلاب دعوات خیریه‌لرینه‌وقف غیرت‌ایده‌رك سایهٔ سمایایهٔ مفتی الانامیلرنده شریعت مطهره‌یه خدمتله امرار وقت وساعت ایتمکده‌یم.

هله صلوات مفروضه عقبنده مترتب ذمت عبودیتم اولان دعای تمادئ‌عافیت واجلاللرینی زیور زبان اخلاص وفرصت دوشوردکجه بووظیفهٔ مقدسه‌یه تردیفاً خاك‌پای ناصیه پیرای دولتلرینه عرض اختصاص ایده‌کلدیکم کبی

بو كرده مربوطاً تقديم پيشگاه دقيق اكتناه فتواپناهيلرى قيلنان ضبط ورقه سندهكى دعواى فصل وحسمه صالح كتب فقهيهده بر نقل واضح بولنهماديغى جهتله حالندن عاجز اولديغم دعواى مبحوث عنهانك ايضاح بيورلمسى استرحامنى تأييد انتسابه بر وسيله اتخاذ ايدرك ملتجاى كبار وصغار اولان ذات فضائل سمات مشكل بر انداز اللرينه مراجعت وبو بابدهكى استرحام كترانهمك اسعافى خصوصنى استدعايه جرأتله برابر حق داعيانهمده حسن توجه حضرت ولى النعميلرينك كما كان مبذول بيورلمسى تمنيسنه مجاسرت ايلرم. هرحالده امر وفرمان حضرت ولى الامركدر.

— ١٩ —

معروض داعئ ديرينهلريدركه

نيابتى عهدهٔ كترانهمه تفويض بيورلان فلان قضايه كلديكم كوندن برى سالف بندكانهم فلان افندى داعيلرينك حركات كاهلانهسى نتيجهسى اولهرق يغيلوب قالمش اولان ايشلرك حسن تسويهسنه غيرت وهرحالده مغاير دلخواه عالى حركات غير مشروعهدن مجانبته سايهٔ عدالت وايهٔ

مشیختپناهیلرنده استجلاب دعوات حضرت پادشاهی‌یه صرف مقدرت ایتمکده‌یم .

نائب عنوان محترمی آلتنده بولنانلرك موقعاً هردرلو شوائب مادیه ومعنویه‌دن متجانب اولملری لازم كلیركن سلف داعیانه‌م بو لزومی تقدیر ایده‌مدیکی جهتله مصالح عبادی رؤیتده كاهلانه طاورانديغی شویله طورسون ایتام صندوقندن اختلاس ایلدیکی یکرمی بیك غروشڭ جیب ارتكابنده قالمش اولدیغندن مبلغ مذكورڭ افندیء موماالیهدن استرداد ایدلمسی خصوصنه مساعدهء اصابت عادهء مفتی الانامیلرینڭ ارزان بیورلمسنی استرحام ویكانه باعث فیض وافتخارم اولان پرتو حسن نظر كرامت‌اثر ولی‌النعمیلرینڭ هامهٔعاجزانه‌مه تمادیء انعطافنی كمال افتقار ایله نیاز ایده‌رك روز و شب آرایش لسان داعیانه‌م اولان :

باب احسانك ایا مرجع كل
ملتجای ضعفادر الحق

یاشا عالمده سعادتله یاشا
عمر واقبالكی افزون ایده‌حق

قطعه‌سیله ختم کلام ایلرم . هرحالده امروفرمان حضرت من له الامرکدر .

* * *

— ٢٠ —

سماحتلو افندم حضرتلری

فی ١٥ رجب سنه ٣٠٦ تاریخلی امرنامهٔ سمو حیدری واصل دست عاجزانه‌م و مآل عالیسی معلوم داعیانه‌م اولدی .

عاجزلرینك شمدی‌یه قدر منهج استقامتدن سرمو انحراف ایتمدیکم من غیر حدٍ نیابتنده بولنــدیغم قضانك اهالئ معتبره‌سی طرفلرندن حق نامستحق بندکانه‌مده مقام مشیخت عظمایه تقدیم قیلنان حسن حال مضبطه‌لریله ثابتدر .

اکرچه فلان افندی . فلان آغا ایله بینلرنده تکون ایتمکده اولان دعوانك سورنجمه‌ده بیراقیلدیغنی باتلغراف خاك پای عــدالت پیرای حضرت ولی النعمی‌یه بیلدیرمش ایســه‌ده سائر ایشلرده اولدیغی کبی سلف داعیانه‌مك زماندن منتقل دعوای مذکوره‌ده دخی ذره قدر تکاسل

اولنمدیغنه و افندیٔ موما الیهك بویله بر شکایتده بولنمسی
مجرد ادعای واهیسنی قازانمق فکر فاسدیله نه یاپه‌جغنی
شاشیردیغندن ایلری کلدیکنه بتون اهالیٔ قضا شاهددر.
امرنامهٔ سامیلری پیرایش هامهٔ تکریم اولمازدن ایکی
کون اول دعوای مذکوره نظر تدقیقدن کچیریلوب
برموجب شرع شریف فصل و حسم اولندیغنی عرضه
مبادرت و حسن نظر فیض اثر منعمانه‌لرینك بقاسنی
استدعایه جرأت ایلرم. هرحالده امر وفرمان افندمز
حضرتلرینکدر.

— ٢١ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه
یازدهٔ خمول اولان بالجمله درماندکانك و باخصوص
داعیٔ کمترلری کبی عجزدٔبندکانك مرحمت عالمپسندانه‌لرندن
بشقه برالتجاکاهی اولمدیغندن صیقیلدقجه خاکپای عیون‌
آرای شیخ‌الاسلامیلرینه ناصیه‌سای عبودیت اوله‌رق
عرض حاله شتابان وهمان احسان کونا کون دولتلرینه
مظهریتله کامران اوله‌کلدکلری مشهود باصرهٔ عالمیاندر.

بناءً علیه مستغرق اولدیغم دیون بی شمار، ذات ستوده‌صفات ولی النعمیلرینی تصدیعه اجبار ایتمکله انقضاسنه اوچ ماه قالمش اولان مدت نیابت ناچیزانه‌مك تمدیدی خصوصنده مساعدۀ جلیلۀ مشیختپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسنی کمال افتقار ایله استدعا و هر حالده تشکردن عاجز اولدیغم الطاف متوالیۀ فتواپناهیلرینه بر ضمیمۀ مستحسنه اولمق اوزره مسئول عاجزانه‌مك اسعاف بیورلمسنی نخبۀ آمال داعیانه‌م اولان بقای انظار محاسن‌دثار کرمکاریلری نیازینده ترديفاً تمنا ایلرم. هر حالده امرو فرمان حضرت ولی الامرکدر.

— ٢٢ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

پایمال طالع وارون اولان بی چارکانه مرحمت مسلمه‌لری مفتوح الباب بر ملجأ یکانه اولدیغی مسلّم انام بر قضیۀ مالا کلامدر.

هله خاکپای جبهه پیرای ولی النعمیلرینه اختصاصلری و باخصوص داعیٔ کمترلری کبی چراغ خاصلری اولان

بندکان صداقت نشانك باشلری صیقیلدقجه دارالامان دولتلرینه التجایه شتاب وهمان صحابت فتواپناهیلرینه نائلیتله دفع اضطراب ایده‌کلدکلری معلوم شیخ وشابدر.

بناءً علیه صراف نابکاره اولان دیون بی‌شمار عبد احقرلرینی هرصورتله بیزار وهرنه‌قدر ذات ستوده‌صفات مشیختپناهیلرینی تصدیع ایتمکی وجهاً من الوجوه جائز کورمزسه‌مده آستان سماحتلرینه عرض حاله اجبار ایتمکده اولدیغندن شیمهٔ کریمهٔ عجزه‌پروریلرینه صیغینه‌رق انقضاسنه برقاچ ماه قالمش اولان مدت نیابت عاجزانه‌مك تمدیدی خصوصنی استدعایه مسارعت وحال ضجرت اشتماله مرحمةً مسئول داعیانه‌مك اسعافی استرحامنه مجاسرت ایلرم. هرحالده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر.

*
* *

— ٢٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

کمالات باهره‌لری مغبوط یار و اغیار اولان اصحاب حصافت، حل اشکال ایچون ذات معالی سمات مشکل‌برانداز انه‌لرینه مراجعتله مشکات فضیلتلرندن اقتباس

نور معرفت ایده‌کلدکاری حالده عاجزلری کبی بیوایکانك مشکلاته تصادف ایتدکجه آستان فتواپناهیلرینه استکناه مسئله ضمننده ناصیه‌سای استرحام اوله‌جقلری طبیعیدر.

بناءً علیه صورتی مربوطاً خاکپای عدالت احتوای شیخ الاسلامیلرینه تقدیم قیلنان ضبط ورقه‌سنده‌کی دعوانك کتب فقهیه‌ده فصل وحسمنه یاردیم ایدر برنقل مناسب بوله‌مدیغم کبی مفتی افندی داعیلری‌ده دعوای مبحوث عنهاده مدعی‌علیه حاجی اوغلی رمضان آغایه آچیقدن آچیغه طرفدارلق ایتمکده اولدیغندن مقام معلای مشیختدن بوبابده استفتایه مجبور اولدم.

دعوای مبحوث عنهانك حل بیورلمسی ایچون لازم کانلره امرو یریله‌رك جوابنك سرعت اشعاری خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ مشیختپناهیلرینك رایکان بیورلمسی استرحامنه اجتسار و هرحالده مدار فیضم اولان انظار محاسن آثار حضرت ولی النعمیلرینك کما کان حق کمترانه‌مده دوام ابذالی نیازینه ابتدار ایلرم. اولبابده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر.

— ٢٤ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

باعث حسن توجه تحریرانه‌لری اوله‌جق بر مزیتم و آستان فلك بنیان دولتلرینه خصوصیتم یوق ایکن ایکی سنه‌دن زیاده کوشهٔ مذلتده پامال خیبت اولوب قالمش و هله زمان منکوبیتمك ایام اخیره‌سنده بقال، قصاب دینلن انصافسزلرك هجوم ناموس شکنانه‌لریله بوکالمش اولدیغم مسموع عالئ کرمکاریلری اولنجه عهدهٔ کمترانه‌مه معدن قضاسی نیابتنی احسان ایله کرفتار اولدیغم قید ضرورتدن آزاد و جوهر التفات معجزه پروریلریله دل غمدیده‌می مسرت آباد بیورملری ناقابل شکران بر لطف فیض اقتراندر.

بناءً علیه الك برنجی وظیفه‌م باعث فیضم اولان بو لطف بی همال مشیختپناهیلرینی عمرم اولدقجه اونوتمیوب مقام عبودیتده ثبات و بین الاقران تمیزمه بربرات سعادت عنوان اولان التفات کرامت غایات فتواپناهیلریله مباهات ایتمکدر.

جناب ذوالجلال ذات خجسته صفات شیخ الاسلا

میلرینی مقام مشیختده کمال عافیتله سایه‌انداز اجلال بیورسون درود مسعودینه تردیفاً محل مأموریت کمترانه‌م اولان قضای مذکوره فی ۷ شعبان سنه ۳۰۶ تاریخیله مواصلت وبحول الله تعالی مصالح عبادی رؤیته مباشرت ایلدیکمی خاکپای فیض بخشای ولی‌النعمیلرینه عرض وانبا وحق عبیدانه‌مده تمادیٔ انظار شفقت آثار بنده‌نوازانه‌لرینی تمنا ایلرم.

— ٢٦ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

خاکپای افخمیلرینه وضع جبین عبودیت ایتدیکم کوندن بری ذات خجسته صفات ولی‌النعمیلرندن کوردیکم الطاف فیض اتصاف فتواپناهیلرینك تشکرات لازمه‌سنی احسن وجهله اداده عجزم بدیداردر. فقط لسانم روزوشب ادعیهٔ خیریه‌لریله سبحه شماردر.

افندمز کبی افتخار افاضل بر وجود ذی فضائلك سایهٔ تعالی‌وایهٔ مفتی الانامیلرنده بولنمق پك بیوك دولتدر. چونکه باعث فیض ورفعتدر.

مسلم یار واغیار اولان مرحمت دولتلری بی چارکان ایچون نامتناهیدر، حمایهٔ مشیختپناهیلرنده بولنمقله دل و جانم مباهیدر.

باب دولتمآب شیخ الاسلامیلری هرحالده جای پناهمدر، یکانه امیدگاهمدر.

بناءً علیه دوچار اولدیغم حال ضجرت اشتماله مرحمةً انقضاسنه ایکی بچق ماه قالمش اولان مدت نیابت کمترانه‌مك تمدیدی خصوصنی استدعایه مسارعت و مسئول عاجزانه‌مك اسعاف بیورلمسنی استرحام ایله مدار مباهاتم اولان توجهات مراحم غایات بنده پرورلیرینك حق عبیدانه‌مده بقا وازدیادی نیازینه مبادرت ایلرم .

*
* *

— ٢٦ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

مقام مشیخت، ذات محاسن صفات نحریرانه‌لریله شرفیاب اوله‌لی بندهٔ دیرینه‌لری کبی بتون خدمهٔ شریعت سایهٔ تعالی وایهٔ مفتی الانامیلرنده اقتدارلری نسبتنده

کسب فیض ورفعت ودائما الطاف ولی النعمیلرینه مظهریتله مسروراً امرار وقت وساعت ایتمکده درلر .

کبار وصغار بونك حق تشکرینی لایقیله ادادن عاجز اولوب فقط حضرت حکیم بچون افندمزی الی آخر الایام مسند فتواده کمال عافیتله صلابتمون بیورسون دعاسنه مواظبتله دمکذار وعاجزلری دخی پیرایهٔ لسانم اولان :

حضرت مفتی الانامی حشره دك
ایله یارب صدر دولتده مکین

ذاتنی اکداردن حفظ ایلیوب
قیل کمال عافیتله کامبین

قطعهٔ سیله سبحه شمار لیل ونهار ایکن جناب دولتمآب شیخ الاسلامیلرینك کیفسزلکلری خبر تأسف اثری واصل صماخ احقری اولنجه دوچار آلام وهمان اعادهٔ عافیتلری ایچون درکاه قاضی الحاجاته دست کشای استرحام اولدم .

هله برقاچ کوندن صکره کمالیله اعادهٔ عافیت والتفات مخصوص پادشاهی یه نائلیتله برقات دها کسب علو حیثیت

بیوردقلری مژدهٔ مسرت کستری ابتهاج بخش دل کمتری اولمغله سجدهٔ شکرانه وضع جبین وفرط شوقدن اجرای شهر آیین ایلدم .

جناب پروردکار آفتاب شریعت محمدیه مفارق امتده شعشعه بار اولدقجه وجود پرسود دولتلرینی اسقام صوریه ومعنویه‌دن مصون وسینهٔ بی‌کینه‌لرینی انوار نور سرور ایله مشحون بیورسون درودینی تکرار و :

« ای ازتو بلند قدر کاشانهٔ ما »
« آباد بدولت تو ویرانهٔ ما »

« از سایهٔ‌دولتت کنون‌می‌خواهم »
« هم‌سایهٔ آسمان شود خانهٔ ما »

ترانه‌سیله حق عبیدانه‌مده انعطاف انظار فیض مدار کرمکاریلرینك ازدیاد ابذالی نیازینه اجتسار ایلرم .

*
* *

— ٢٧ —

سماحتلو افندم حضرتلری

روزوشب مترتب ذمت عبودیتم اولان دعای دوام

وازدیاد عمر واقبالارینی ادا ایله مفتخر وتجدید انتساب ایچون چوقدن بری بر ذریعهٔ حسنه ظهورینه کمال تهالکله منتظر اولدیغم حالده جلائل عواطف حضرت پادشاهیدن اولهرق عهدهٔ استیهال نحریراندلرینــه روم ایلی پایه‌سی احسان بیورلدیغی پیام نشاط آوری انبساط بخش صماخ کهتری اولنجه کاشانهٔ قلبم انوار ابتهاج ایله طولدی. فرط شوقدن :

خامه‌م ایده‌مز مرتبهٔ فضلکی تقدیر
محسود افاضلسـین ایا فخر کمالات

فضلك یتشیر قدریکی اعلایه جهانده
هر رتبه ایدر ذات شریفکله مباهات

قطعه‌سی زیور لسانم اولدی .

یقینده حسرة العلما اولان مقام معلای فتوایه سایه‌انداز شرف اولدقلرینی کوره‌ژینه بویله تأیید رشتهٔ عبودیته موفق اولمقلغمی جناب فیاض مطلقدن تمنی ایله :

«بی لطف تو من قرار نتوانم کرد»
«احســان ترا شمار نتوانم کرد»

«كر برتن من زبان شود هر مويى»
«يك شكرتو از هزار نتوانم كرد»

رباعيسى منطوقنجه‌اداى تشكرندن عاجز اولديغم وهر حالده محتاجى بولنديغم حسن نظر فيض اثر سموحيلرينك حق كمترانه‌مده بقا وتزايدينى شيمهٔ كريمهٔ بنده پروريلرينه استناداً نياز ايلرم، خامهٔ داعيانه‌مى :

« باركاه نه‌قباب آسمان طوردقجه طور »

مصراعيله دمساز ايلرم .

* * *

— ٢٨ —

افندمز !

فى ١١ ذى‌الحجه سنه ٣٠٧ تاريخلى ووادنامهٔ برادرانه‌كز اتمله پيراى عاجزانه‌م اولنجه سوينجمدن :

التفاتك خاطر ناشادمى شاد ايلدى

مصراعنى اوقويه‌رق رقصان اولمغه باشلادم .
بو رايه كلديكمك بشنجى كونى التفاتنامهٔ مخصوصكزه

دسترس اولمقلغم نه درجه‌لرده مسروریتمی موجب اولدیغنی لایقیله تصویر ایتمك اقتدار خامه‌مك قات قات فوقنده‌در .

بونی رسمی بر التفاتنامه دیه تلقی ایتمیوب حقمده دائما اظهار بیورمقده اولدیغکز محبت خالصانه‌نك احکام جلیله‌سندن منبعث بربرات اخوت اولمق اوزره قبول ایده‌رك حرز جان ایلیه‌جکمده ذره قدر شبهه بیورمیه‌جغکزی بیلدیکم ایچون بو بابده ایراد براهینه حاجت کورمه‌دم .

سزدن مجبول اولدیغکز خصائل برکزیدهٔ انسانیتکارانه جملهٔ جمیله‌سندن اوله‌رق کورمکده اولدیغم التفات دلنوازانه بنده‌کزی هر بار عرض شکرانه مجبور ایتمکده اولدیغی حالده بو بابده واقع اولان قصوره مسامحه ایله نظر بیورلدیغنی کوردکجه بختیارلغمك درجه‌سنی تقدیر ایده‌میورم .

بوورقهٔ جوابیه‌می شوائب اغراضدن پاك بروجدان تابناکك محصولی اولمق اوزره قبول بیورمکزی رجا وبزم فلان افندی‌یه سلاممزی تبلیغه تنزل بیورمکزی نیاز ایله :

« از ماسلام وازتو تغافل زحد كذشت »
« كويى تغافلست جواب سلام ما »

ديديرمامسنى افندىء موماالیهدن تمنا ايلرم. باقى اخوت .

— ٢٩ —

سماحتلو افندم حضرتلرى

جهانى اجراآت مستحسنه‌لريله حيرتده بيراقان شهريار ديندار تاجدار معالى كردار افندمز حضرتلرى فلان افنديننك وقوع وفاتنه مبنى منحل اولان فتوى امينلكى مسند منيفنك بين الافاضل جلائل فضائل ايله ممتاز برفقيه بى‌انبازه احاله‌سى لزومنى تقدير ايله جناب فقاهت‌مآب سموحيلرى كبى آفتاب اشتهار برنحرير حكم‌مشوارك عهدهٔ استيهاللرينه امانت مشاراليهايى تفويض بيوردقلرى خبر مسرت كسترى سامعه نواز كمترى اولور اولماز ، كوكلمده مثال سراج وهاج لمعان ايتمكه باشلايان انوار ابتهاج كوزلرمه انعكاس ايله پرتو افشان اولدى.

نصل اولمسونکه بو توجیه وجیه امیر المؤمنین خلیفهٔ روی زمین ولی نعمت بی امتنانمز پادشاه ذی شانمز افندمز حضرتلرینک شریعت غرایه اولان حرمت مخصوصهٔ شاهانه‌لرینک درجات عالیه‌سنی تعیین ایتمک ایچون برهان جلیدر.

زیرا افندمز کبی فضیلت باهره‌لری:

«نسب اضاء عموده فی رفعة»
«کالبدر فیه ترفع وضیاء»
«وشمائل شهد العداة بفضلها»
«والفضل ماشهدت به الاعداء»

قطعه‌سی منطوقنجه مسلم یار واغیار واستقامت زاهره‌لری:

معلوم پادشاه جهان استقامتك

مصراعنجه مدرکه پیرای اولو الابصار اولان بر ذات خجسته صفاتك فتوی امینلکی کبی الك مهم بر وظیفهٔ مقدسه‌نك عهدهٔ عرفانپناهیلرینه تودیعی مسلمانلرجه موجب شکران عظیم اولمشدر.

همان جناب منزل القرآن شریعت احمدیه حرمتنه افندمزی الی آخر الایام کمال عافیت و اجلال ایله سریر آرای شان بیورسون درود مسعودینه تردیفاً من غیر حد ایفای رسم تبریکه ابتدار وخاك پای بنده پیرای نحریرانه‌لرینه اولان اختصاص داعیانه‌مه استناداً حق عاجزانه‌مده حسن انظار فیوضات مدار کرمکاریلرینك بقا وازدیادی استرحامنه اجتسار ایلرم.

*
* *

— ۳۰ —

سماحتلو افندم حضرتلری

روز وشب ولی نعمتنك دعای افزایش عمر واقبالنه مداومت وفرصت دوشوردکجه تأیید رابطهٔ خصوصیته مسارعت قاعدهٔ دیرینهٔ عبودیت اقتضای عالیسندن اولمغله هر بار آرایش لسان افتخارم ادعیهٔ خیریه‌لرینی تکرار ایله برابر اِحکام رشتهٔ رقیت ایچون بروسیلهٔ جمیله‌یه متهالکانه انتظار ایتمکده ایدم.

امام الحرمین سید الکونین افندمز حضرتلرینك

شب ولادت سنیه‌لری مشرق آرای جهان وکعبهٔ وجدانمده مصابیح اخلاص اشعه فشان اولدیغی کورنجه سجدهٔ شکرانه وضع جبین نیاز و جناب قاضی الحاجاتدن افندمزی الی یوم القیام صحن سرای عافیتده کمال اجلال ایله مستدام بیورملری درود مسعودینه آغاز ایلدیکمی حضور فیض نشور ادیبانه‌لرینه عرض وانبا وایفای فریضهٔ تبریکه اجترا ایدوب حق عاجزانه‌مده کما کان توجهات جهان درجات سموحیلرینك رایکان بیورلمسی استرحامی بابنده تمیق رقیمهٔ عبودیته ابتدار قیلندی .

*
* *

— ٣١ —

ای باد صبا یوف سکا اسماع ایده مزسه‌ڭ
فریادمی اول یار قدیمه بو سفرده

برادر عزیزم افندم

مکاتبه آیین حکمت قرینی بین الصغار والکبار مرعی‌ الاجرا برقاعدهٔ محبت مدار اولدیغنی بیلدیککزی بیلدیکم جهتله بو زایه کله‌لی اوچ مکتوب کوندردیکم حالده هنوز

بر جوابنامهٔ ادیبانه‌کزی آله‌مامیشم فوق العاده محزونیتمی موجب اولدی .

شمدی‌یه قدر بر التفاتنامه‌کزه دسترس اوله‌میشمی ذات عالیکزك قاعدهٔ مبحوث عنهایه حاشا عدم رعایتکزه دکل، داعیکزه بیله‌مدیکم بر شیدن طولایی کوجنمش اولدیغکزه حمل ایتدیکم جهتله متأثر اولدم.

عجبا قصورم عفو اولنماز بر قباحتمیدرکه حقوق قدیمه‌یه رعایةً اولسون برجوابنامه ارسالنه تنزل بیورلمیور؟

عفواولنمیه‌جق کستاخلقده بولندیغمی درخاطر ایده‌میورم. قلبمده پك قیمتدار بیلدیکم حرمت مخصوصه‌کزدن بشقه بر شی اولمدیغی جهتله هرنه قصور ایتدمسه لطفاً عفو بیورمکزی خاصةً تمنی ایدرم.

عفو ایله معامله شعائر انسانیتك اك مقبوللرندن بولندیغنه بونجه آثار مقبوله شهادت ایتمکده اولدیغندن، ذاتکز ایسه بویله بر صفت ممدوحه‌یی حائز بولندیغکزدن حقمده روا کوردیککز معامله‌یی جزای کافی عد ایله بو فریادنامه‌مه مقابلهٔ لطفکارانه‌ده بولنمکزی حمیت برادرانه‌کزدن بکلرم. باقی . . .

*
* *

— ٣٢ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

سلف عاجزی خلاف رضای آلهی و مغایر دلخواه پادشاهی حرکت هر حالده موجب ندامت اوله‌جغنی دوشونمیه‌رك اموال ایتامدن . . . غروش اختلاس ایتدیکی صندوقك حساباتی حین تدقیقده بدیدار اولدیغندن و نخبهٔ افکار رحیمانه‌لری حقوق ایتامك محافظه‌سنه مصروف اولدیغی آشکار بولندیغندن مبلغ مذکورك افندئ موماالیهدن استردادیله بو طرفه ارسالی لازم کانلره فرمان و بو اختلاس ایله امر تعیشلری سکته‌دار اولان ایتامك آبادئ قلوب منکسره‌سی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ مشیختپناهیلرینك رایکان بیورلمسی بابنده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر.

*

— ٣٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

فلان قضا نیابتندن انفصالم ایکی بچق سنه اولوب هر

نه قدر آلتی آی مقدم فلان قضا نیابتی حسب الاصول تکلیف اولندیسه‌ده فامیلیام جاریه‌لری اووقت اسیرفراش بولنمغله قضـای مذکوری قبولدن استنکاف ایتمکه مجبور اولدم .

مؤخراً بی‌چاره اعادهٔ صحت ایتدیکندن بعض قضالر نیابتنه طالب اولدمسه‌ده اولجه بو قضالر بشقه‌لرینه وعد اولنوب داعئ کمترلرینـه هواسی وخامتله مشهور اولان فلان قضا تکلیف ایدلدی.

هنوز کسب عافیت ایتمش بر بی‌چاره‌یی اورایه آلوب کوتورمك موافق عقل وحکمت اوله‌میه‌جغندن و بوراده بر کیمسه‌م اولمدیغی جهتله مزبوره‌یی بیراقوب کیتمك‌ده اویه‌میه‌جغندن مذکور قضایی قبول ایده‌میه‌جکمی بالبیان کرفتار اولدیغم حال پرملاله مرحمةً مناسب برقضا نیابتی احسانیله احیا بیورلمقلغمی تمنا ایتدمسه‌ده مسئول عاجزانه‌مك اسعافی خصوصنه هرنه‌دن‌ایسه سلف فتواپناهیلری مساعده بیورمدیلر.

عبد احقرلری کبی بر فلکزده‌یه عطف نظر مروت وایدیلن اسـترحاماته حوالهٔ سمع مرحمت بیورلمدیغی کورنجه سحاب ادبار آلتنده قالمش اولان آفتاب طالعك

بر كون اولوب ده بو ظلمت نحوستدن قورتیله‌رق برج سعادتدن عرض دیدار ایده‌جكنی بیلدیكم جهتله او روز مسعدت افروزه انتظاردن بشقه چاره‌م قالمیوب مهاجمات بلایایه چارناچار كوكس كرمكه قرار ویردم.

بو حال ایله وادی ٔ ضجرتده مأیوسانه تكاپو ودوشمش اولدیغم بوكرپوهٔ فلاكتدن قورتلمنك طریقنی جست وجو ایتمكده ایكن هله افندمز كبی عجزه‌پرور بر ذات فضائل‌كسترك مقام معلای مشیختی تشریفلری پامال ضرورت اولان كوكمه امیدبخش سعادت اولدیغندن چاره‌ساز بیچاركان اولان مرحمت مسلمهٔ ولی النعملرینه صیغینه‌رق حالمه مناسب بر قضا نیابتیله قاییرلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ حكمت عادهٔ جناب شیخ الاسلامیلرینك ارزان بیورلمسنی كمال افتقار ایله استدعا و مسئول عاجزانه‌مك اسعافی بابنده دریغ عاطفت بیورلماسنی تمنا ایلرم. هر حالده امر و فرمان حضرت ولی الامركدر.

— ٣٤ —

دولتلو افندم حضرتلری

حصافت آصفانه‌لری تسلیم كردهٔ عقلا ولیاقت ادیبا

نه‌لری زبانزد فضلا اولان ذات ستوده صفات دولتلری کبی بر وزیر فلاطون تدبیرك عهده‌ٔ استیهاللرینه ازمیر ولایتی والیلکی تفویض بیورلدیغی کمال شوق ایله استخبار ومرکز ولایتی تشریفلری استبشار اولندی .

بویله بر موقع مهمده جهان مدنیتی تنویر ایتمکده اولان ترقیات حاضره‌نك اسباب حصولنه من کل الوجوه آشنا جناب دولتمآب حکیمانه‌لری کبی بر والیٔ معارف پیرانك بولنملری دین ودولتجه فوائد عظیمه‌یی موجب اولمغله اهالیٔ ولایت تشریف دولتلریله نه قدر اظهار مسرت ایتسه‌لر بجادر .

ذات حکمت سمات داور اکرمیلرینك ولایت مشار-الیهایه شرفبخش اجلال اولملرینی مستلزم شکران بر نعمت بی امتنان عد ایله ایفای رسم تبریکه اجترا وداعیٔ کمترلرینی تنزلاً بنده‌لکه قبول ایله کامیاب بیورملرینی تمنا وسایهٔ ترقی وایهٔ شاهانه‌ده خدمات جلیله‌یه موفقیتلری دعای واجب الاداسنی رفع بارکاه کبریا ایلرم.

*
* *

— ٣٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

مقارن فضیلت اولان صداقت هر حالده موجب فیض ورفعتدر. بوقضیه‌یی اثباته دائر برچوق ادله وارد خاطر ایسه‌ده الڭ شعشعه‌لی برهانی افندمزڭ سینهٔ پر سکینه‌لرینه تعلیق بیورلدیغی کمال افتخار ایله استحبار اولنان امتیاز نشان ذی شانیدر.

مالکز بر پادشاه مرحمت پیرایه کیم
ذکر وفکری ازدیاد شان ملتدر همان

داعیان دولتی لطفیله شاد ایلر بتون
مقصدی شرع شریفه حسن خدمتدر همان

قطعه‌سنڭ ماصدقی اولان شهریار حمید الخصال. تاجدار بی همال افندمز حضرتلرینڭ ذات حکمت سمات مشیختپناهیلری کبی باعث افتخار اکابر بروجود صداقت مأثری توجهات عالم پسندانه‌لرینه مظهر بیورملری بتون خدمهٔ شریعت ایچون موجب شکر بی پایان بر نعمت سعادت اقتراندر.

جناب واهب الآمال ذات خجسته صفات مفتی‌ـ
الانامیلرینی صباح حشره قدر مسند مشیخته سایه انداز
اجلال وپادشاه قدردان وشهنشاه معدلت عنوان افندمز
حضرتلرینك بویله شانلی الطاف جلیلهٔ ملوکانه‌لرینه
مظهریتله مسرور البال بیورسون دعاسیله تزیین لسان
اخلاص و ایفای فریضهٔ رسم تبریك وسیله‌سیله تجدید
رابطهٔ اختصاص ایتمکه موفق اولدیغمدن طولایی اعلان
افتخار وباعث فیضم اولان بقای توجهات جهان درجات
ولی النعمیلری استرحامنه اجتسار ایلرم .

*
* *

— ٣٦ —

سماحتلو افندم حضرتلری .

التفات خاطرنوازانه‌لری پیرایهٔ قلوب بندگان و بین‌ـ
الاقران افتخاره شایان اولمغله بوکره مفتی افندی داعیلرینه
ارسال بیوریلان لطفنامهٔ سموحیلرنده کمترلرینی یاد وسلام
مسرت پیام منعمانه‌لریله دل ویرانمی آباد بیورملری
شکرانی غیر قابل برلطف بی‌معادلدر .

عاجزلری کبی بر بیچاره‌یی فراموش ایتمیوب آره

صیره تعطفات کریمانه‌لریله مسرور وتوجهات رحیمانه‌لریله رهین فیض نامحصور بیوره‌لری ذات فضائل سمات ادیبانه‌لرینك نه درجه‌لرده عجزه پرور بروجود مرحمت کستر اولدقلرینی کوسترر که بوحال مدار افتخار ارباب کمال اولان جناب فضیلتمآب حکیمانه‌لرینك مجبول اولدقلری اخلاق حمیده واطوار پسندیده‌لرندن بریسیدر .

سمای مفکره‌مده پرتوانداز اولان بارقهٔ حس شکرگذاری‌یی حقیله تصویر اقتدار خامه‌مك فوقنده اولدیغی آزادهٔ تحریر بولنمغله بوبابده‌کی قصوره‌مه نظر بیورلمامه‌سنی افندمزك شیمهٔ کریمهٔ عفو پروریلرینه استناداً تمنا وورد زبانم اولان بقا وتزاید عافیت واقباللری دعاسنی تکرار ایله تمادیٔ حسن نظر فیض اثر مشفقانه‌لری استرحامنه اجترا ایلرم .

— ۳۷ —

سماحتلو افندم حضرتلری

ذات رحیمانه‌لری کبی بر نحریر فضیلت سمیرك عهدهٔ استیهال ساهیلرینه مجلس ایتام ریاست جلیله‌سنك توجیه

بیورلدیغی مژدهٔ انبساط بخشاسی واصل صماخ احقری و بو مژدهنك سمای سامعهده برق انداز اولان لمعات سرور افزاسی منور دل کمتری اولدی.

بتون داعیان دولت افندمزکبی ذوات فضائل سماتك التفات مخصوص پادشاه فاروقجاهدہ ظهور اولدقلرینی کوردکجه سرتاپا مستغرق دریای مسرت اولوب روز وشب درود مسعدت‌نمود حضرت امیر المؤمنینه جان ودلدن وقف انفاس حیات وبویله برعصر معدلت حصره ادراك ایتدکلرندن ناشی جهانیانه قارشی عرض مباهات ایله وظیفهٔ شکر کذاری‌یی ایفا ایتمکه چالیشیورلر.

جناب خداوند بی زوال سایهٔ عدالت سرمایهٔ تاجداریده الی آخر الایام ذات ریاستپناهیلرینی صدرآرای اقبال بیورسون دعای فیض پیراسنه تردیفاً ایفای وجیبهٔ رسم تهنیته ابتدار واوته‌دن بری حق نامستحق داعیانه‌مده ابذال‌بیوریلان انظار محاسن‌دثار منعمانه‌لرینك ازدیادی استرحامنه اجتسار اولندی.

*
* *

— ٣٨ —

سماحتلو افندم حضرتلری

بو کره لمصلحة (عثمانجق) ی تشریف بیورمش اولان فلان بك بندهلریله ارسالنه تنزل بیوریلان سلام سامیلرینی آلدیغم کبی حس عبودیتله ممزوج بر سرور خالصانه برق خاطف کبی آفاق دلده لمعانه باشلادی .

کوکلمی استیلا ایدن لمعات شدی کمال شوق ایله مصراع آتی یی انشاده بادی اولدی :

«این خانه ازسلام تودار السلام شد»

حق عبیدانهمده دائما مبذول بیوریلان توجهات عالی جنابانه بین الامثال تمیزه بر نشانه اولوب بونك تشکرینی کمالیله ادادن عجزم بدیدار اولدیغی مستغنئ بیان وذات کریمانهلرینك ایسه کمترلری کبی بی وایهلرك وظیفهٔ عبودیتدهکی قصورلرینه مسامحهکارانه نظر وافضال فیض اشتمال منعمانهلرینه مظهر بیورمقده اولدقلری مشهود باصرهٔ جهانیاندر .

مترتب عهدهٔ عاجزانهم اولان جناب واهب العطایا

سـایهٔ عالیلرینی فرق داعیاندن جدا بیورمسون دعاسنی
رفع قبولگاه مستعان ایتمکده اولدیغمی وحسن توجـه
سموحیلرنده پك کوزل یاشـامقده بولندیغمی خاكپای
معالی پیرای مشفقانه‌لرینه عرض وبیان ایلرم .

* * *

— ٣٩ —

دولتلو ابهتلو افندم حضرتلری

خصافت موشکافانه‌لری تبعهٔ شاهانه‌لرینك استکمال
سعادتیـله متوغل وهمت مشـکل براندازانه‌لری ممالك
ملوکانه‌لرینـك استحصال اسـباب سـلامتیله مشـتغل
اولان شهریار عمر کردار، تاجـدار اسکندر اقتـدار
افنـدمز حضرتلری عواطف جلیـلهٔ خسروانه‌لری
جملهٔ جمیله‌سندن اوله‌رق عهـدهٔ دولتلرینه ادرنه ولایتی
کبی اهمیت فوق‌العاده‌سی بدیدار اولان بر موقع نزاکت‌
مدارك والیلکنی احسان وجناب دولتمآب اصیلانه‌لرینك
مرکز ولایتی تشریف‌ایله حل وعقد اموره وقف نظر
امعان بیوردقلری مژدهٔ شوق آوری سامعه پیرای کمتری
اولدی.

ذات حکمت سمات بی مـدانیلری کبی واقف دقایق کتاب مدنیت وعارف حقایق امور مملکت اولان برداور ترقی پروزك چهره دستیٔ حکیمانه‌لرینه ولایت مشارالیهانك تودیعی مستلزم محمدت بر نعمتدر.

جناب حمیت نصاب خداوند اکرمیلری کبی بنـده‌پروزلکله مشـتهر بر وزیر معالی مآثرك چوقدن بری خاکپای نظره پیرای آصفانه‌لرینه عرض عبودیت ایچون بر ذریعهٔ حسنه‌یه منتظر ایکن اویله بر وسـیله آرزوی داعیانه‌م وجه ایله ظهور وکوکلی مستغرق دریای سرور ایتدیکندن ایفای فریضهٔ تبریکه شتاب وهر حالده موفقیات ولایت پناهیلریله ازدیاد عمر واجلاللری دعاسنی رفع بارگاه رب الارباب ایلیـه‌رك حضور فیض نشور دولتلرینه تقدیم عریضه‌یه ابتدار ومحتاجی بولندیغم انظار محاسن آثار کرم کستریلرینك بی دریغ بیورلمسی نیازینه اجتسار قیلندی.

— ٤٠ —

فضیلتلو افندم

بوزایه کله‌لی اوچ مکتوبکزی آلدیغم حالده ایشلرك

كثرتندن خالی بر وقت بولوبده شمدی‌یه قدر بر مکتوب یازه‌میشمدن طولانی مؤاخذات محققانه‌یه هدف ایدلملکلکم لازم کلیرکن بو سفرکی لطفنامه‌کزده دخی التفات دلنوازانه ایله تطییب خاطر عاجزی‌یه سوق خامهٔ بلاغت بیورشکز مجرد مجبول اولدیغکز شیمهٔ اخوت پروری اقتضای عالیسندندر.

ثناکاریکزك شمدی‌یه قدر بر مکتوب یازه‌میشم دکل عذر مبحوث عنه، اعذار مشروعه‌یه مستند اولسه بیله مؤاخذات برادرانه‌کزدن قورتلمقلغم ایچون اخوت نقطهٔ نظرنجه احتجاجه صالح بر سند قوی عد اولنه‌ماز.

سرد ایده‌جکم عذرلر حق داعیانه‌مده حسن توجهکزده مظهر اولدیغم کوندن بری مبذول بیوره‌کلدیککز التفات عالیجنابانه‌یه قارشی پك اهمیتسز قاله‌جغی جهتله اعتراف قصوردن بشقه چاره‌م قالمیوب هرنه دیمش اولسه‌م قانون حقوق پروری‌یه تطابق ایده‌میه‌جکی آشکار وشفقت دینلن خاصهٔ لطیفه‌نك بی چاره‌لر حقنده پرتوبار اولان احکام منجیه‌سندن مخلصکزك‌ده استفاده‌یه قالقیشه‌جغم بدیدار بولندیغندن شیمهٔ مشفقانه‌کزه التجا وبو بابده‌کی قصورلرمك عفوینی رجا ایله بر طاقم بی مغزانك مصاحبه‌لرندن بیزار اولان

كوكلمی التفاتنامه‌لر ارسالیله مسرور بیورمکزی خاصةً تمنا ایلرم. باقی اخوت.

*
* *

— ٤١ —

مکرمتلو افندی

حق داعیانه‌مده ابراز بیورمقده اولدیغکز اخوت خالصانه‌یه اغتراراً ذات عالیکزدن برشی رجاسنده بولنه‌جغم. بورجامی منفعت مادیه ومعنویه‌کزه ذره قدر خلل کلمه‌مك شرطیله قبول بیورمکزی تمنی ایدرم.

رجا ایده‌جکم شی ایسه یول مصارفی طرف عاجزانه‌مدن تسویه اولنمق اوزره بولندیغمز قضانك نجایشنی تکالیفدن عبارتدر. تکلیف مذکوره مجبوریتم بولندیغم قضانك هواسی فنا اولمامقله برابر برآز سرد اولمسندن تولد ایتمشدر.

بویله سردجه هوالی بریرده بولنمغه وجودم متحمل اولمش اولیدی مملکتك انتظامنه. اهالیسنك اخلاق حمیده ایله متصف بولنمسنه نظراً مقام مشیخته استرحامنامه‌لر تقدیمیله استحصال تمدید مدته چره جو اولوردم.

بولندیغم قضانك هواسی فنا، اهالیسی مفسدتما اولمش اولیدی اولسه‌مده خاك‌پاكزه بویله برتكلیفده بولنمازدم .
بوسوزمی اثبات ایچون ایراد براهینه لزوم كورمیه‌جككزی بیلیرم .
تكلیف عاجزی‌یه موافقت ایدوب ایتمیه‌جككزی ایلك پوسته ایله ارساله همت بیوره‌جغكز جوابنامه‌كزدن استخبار ایده‌جكمی امید ایدرم . باقی اخوت

*
* *

— ٤٢ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

نیابتی عهدهٔ فاضلانه‌لرینه تفویض بیوریلان فلان ولایتی تشریف بیوردقلری خبر مسرت آوری بو هفته پوسته‌سیله وارد اولان ولایت غزته‌سنده مصادف نظر كمتری اولدی .
ذات كریمانه‌لری كبی نادرالوجود برنحریر صلابت‌نمودك مركز نیابتنه شرفبخش كمال اولملری اهالیٔ ولایتجه پك قیمتدار برنعمت مفخرت مداردر .

هله داعیلری کبی آثار برگزیدهٔ فقیهانه‌لرندن پك چوق استفاضه ایدن بر عاجزك استبشار قدوم عالیلریله مستغرق دریای سرور اوله‌جغی نزد والالرنده‌بدیداردر. ایفای رسم تبریکی وسیله اتخاذ ایده‌رك خاك پای فضیلت پیرای بی‌مدانیلرینه عرض عبودیته اجتسار و نظم آتی ایله حق استادانه‌لرنده‌کی حسیات تلمیذانه‌می اظهار ایلرم:

ای فاضـل بی همال ملت
ذاتك ایله فخر ایدر فضیلت

اسرار علومـه آشـناسین
ارباب کماله پیشـواسـین

بالجمله فحـوله چار ناچار
رجحانکی عالم ایلر اقرار

سرلوحـهٔ خیل عارفانسین
بر ذات شریف نکته‌دانسین

ذاتك کـبی کلمدی یکانه
بر اهـل کرم بو خاکدانه

سن مظهر فیض شرع حقسین
هر درلو مدایحه احقسین

طوردقجه جهان جناب مولی
اجلالکی ایلسون دو بالا

* * *

— ٤٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

محکمه باش کاتبی اولان یادکار بورا ارباب فسادیله هم افکار اولدیغندن کلن نائبلری تهدیدات کونا کون ایله حرکات نابجاسنه عطف نظر مسامحه‌یه مجبور وبوصورتله شریعت نامنه تدویر دولاب تزویره صرف مقدور ایده‌کلدیکی بعض اصحاب حمیت طرفلرندن استخبار وشرندن امین اولمیوب متیقظانه حرکت ایتمکلکم اخطار اولنمغله بر یاندن موما الیهك خط حرکتنه وقف انظار دقت، بر یاندن‌ده بوبابده قناعت کامله حاصل اولمق ایچون تحقیقات لازمه اجراسنه بذل مقدرت ایتمکدن کری طورمدم .

بو بابده‌کی نتیجهٔ تحقیقات داعیانه‌می مشهودات متبصرانه‌م تأیید ایلدیکندن دفعات ایله کندیسنه مغایر رضای الٰهی و مخالف دلخواه پادشاهی حرکت دارینده موجب ندامت أوله‌جغنی لسان مناسب ایله درمیان و بو حال ایله محکمه‌ده بقاسنك قطعیاً اویه‌میه‌جغنی خالصانه بیان ایتدمسه‌ده مومالیه اصلا متنبه اولمیوب فرصت بولدقچه حرکات واقعه‌سنده دوام وکمترلرینی یلکن آلتنه آلمق ایچون همپالریله سعی تام ایلیور .

یاروا غیاره قارشی بویله برکیمسه‌نك محکمهٔ شرعیه‌ده بولنمسی جائز اوله‌میه‌جغی بدیهی بولندیغندن مومالیهه ایشدن ال چکدیرلمسی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ فتواپناهیلرینك ارزان بیورلمسی بابنده امروفرمان حضرت ولی‌الامرکدر .

*

— ٤٤ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

ذات عالیلری کبی بر نحریر حکمت سمیرك قونیه

نیابتنــه شرفبخش کمال اولملری داعیلری کبی خاندان معالی عنوان فاضلانه‌لرینه منسوبیتله مفتخر بالجمله بندکان صــداقت مأثری سرمست جام سرور ومرکز ولایتی تشریفلرینك کوکلده حاصل ایتدیکی شوق بی همال کمال خلوص بال ایله :

ای سریر آرای علم ومعرفت
فخر ایدر ذاتکله ارباب کمال

پایهٔ اقبالکی کوندن کونه
ایلسون برتر جناب ذوالجلال

قطعه‌سنی انشاده مجبور ایلدی .

بویله وسـائل مسرت نشور سـاحه پیرای ظهور اولدقجه خاکپای ساميلرینه عرض اخلاص آیین بهین اختصاص مقتضیاتندن اولمغله مرکز ولایتی تشریفلرینی تبریکه مسـارعت وحق عبیدانه‌مده هیچ برزمان دریغ بیورلمیان انظار فیض مدار کریمانه‌لرینـك دوام ازدیاد ابدالنی استرحام ایله تجـدید رابطهٔ انتسـابه مجاسرت ایلرم .

*
* *

— ٤٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی مودوع عهدهٔ عاجزانه‌م اولان قضانك محکمه‌سی اوطورلماز درجه‌ده مشرف خراب اولدیغندن بر مجلسده دنیا و آخرتده یکانه باعث سلامت وسعادتمز اولان شریعت غرای احمدیه‌یه منسوب بر محلك یار واغیاره قارشی بویله بر حال اسف اشتمالده بولنمسنه هیچ بر صاحب وجدان راضی اولمیه‌جغنی لسان مناسب ایله بیان ایتمشدم .

محضا افندمزك حسن توجهات فیض غایات ولی النعمیلری ثمرهٔ باهره‌سی اوله‌رق بوسوزم حمیتمندان اهالی‌یه‌لزومندن زیاده تأثیر ایتمش اولدیغندن اعطای اعانه خصوصنده مسابقه‌یه قالقیشه‌رق بذل مقدور وقائممقام قضا فلان بك بنده‌لری‌ده معاونات لازمه‌ده سعی موفور ایتمکله اسکی محکمه کلیاً هدم اولنوب مفتی افندی داعیلریله اهالئ معتبره‌دن فلان اوغلی فلان وفلان اوغلی فلان آغالرك تحت نظارتنده اوله‌رق یکیدن بر محکمه انشاسنه مباشرت وسایهٔ عدالت وایهٔ حضرت پادشاهیده رهین حسن ختام اولوب

لچن بازار ایرتسی کونی رسم کشادی اجرا اولنه‌رق مستعیناً بالله تعالی محکمهٔ مذکورده‌ده فصل وحسم اموره مبادرت اولندیغنی خاکپای ناصیه پیرای مفتی‌الانامیلرینه عرض وانبا وسرمایهٔ مباهاتم اولان انظار محاسن دثار فتواپناهیلرینك حق عبدانه‌مده دوام ازدیاد ابذالی خصوصنی تمنا ایلرم .

* * *

— ٤٦ —

افندمز !

استانبولدن مفارقتمك سکزنجی کونی بورایه واصل اوله‌بیلدم . یوللرده چکدیکم مشقتی بورانك صوك بهاری اونوتدیردی .

مملکت پك کوزل ، لطافت موقعیه‌سنه حیران اولدم . یاریم ساعت مسافه‌ده کوزل بر مسیره وارکه لطافت‌ناشناسلقله اتهام ایتمیه‌جککزی بیلمش اولسه‌م استانبولك سعد آبادینه مرجحدر دیر ایدم .

بو ترجیحم ، ترجیح بلا مرجح دکلدر . سبب رجحانی سویلرسه‌م سزده مسیرهٔ مذکوره استانبولك

سعد آبادینه مرجح اولدیغنی تسلیمده تردد ایتمزسکز .

سعد آبادك لطافتنه دیه‌جك یوقسه ده لطافتی یالکز فصل ربیعه مخصوص اولوب سائر زمانلرده طراوتدن عاری اولدیغی شویله طورسون فصل مذکورده‌ده اوکوزلم موقعی محیط اولان چپلاق طاغلرك منظره‌سی کوزه پك فنا صورتده چارپار .

اما اونزهتکاه عالینك شو صولك بهارده کوریلن طراوتنه نظراً ایلك بهارده «کلشن لطافت» اطلاقنه شایان برروضهٔ جنت نشان اوله‌جغنده شبهه یوقدر .

هله اطراف اربعه‌سنی محیط اولان جبال زمردین، برقات دها منظرهٔ روح پرورینی تزیین ایده‌جکندن اونزهتکاه عالینك تماشاسی ارباب طبیعتی جذبه‌دار شوق ایدر .

پیشکاهنده بولنان وادی‌یه طوغری شاعرانه تمدید نظر اولنورسه حضرت معلمك :

« آقیور نور، کوردیکم دره‌دن »
« آب واشجاری برق برق اولمش »

زیر وبالاسی نوره غرق اولمش
وادئ ایمن اولمسون کورینن

قطعه‌سنك ماصدقی اولدیغنده اشتباه ایدلمز .

کچن کون اورایه اویغون برقاچ احباب ایله کیدلمش ایدی . اولطیف محلك منظره‌سنه طویه‌مدم .

شاعر دکلسه‌م‌ده مطالعهٔ اشعاری‌یك سورم. حافظه‌می اسلافك شاعرانه، عاشقانه، حکیمانه آثاریله تزیینه چالیشیرم. تنظیم اشعاردن عاجز اولدیغم حالده موقعك لطافتی کوکلده بر انبساط تام پیدا ایتدیکندن قطعهٔ آتیه‌یی بالبداهه انشاد ایلدم :

نظره پیرا در بو جای دلکشا
سیر ایدك آثار قدرت برق اورر

جذبه دار ایلر کوکل اربابنی
سرتسر نور لطافت برق اورر

اهالیسی بر آز وحشی کبی کورینیورسه‌ده مسافرپرورلکلری سزاوار تقدیردر .

بوراده پك كوزل وقت كچيرييورسه‌مده محاضراته دائر يانمده كتاب اولمديغندن كيجه‌لری بر آز جانم صيقيليور. بوجان صيقنديسنی كيجه مصاحبه‌لری بر آز تعديل ايدييور.

مفتی افندی اهل دل برپير روشن ضمير اولديغندن مصاحبه‌سندن مستفيد اوليورم. حاصلی هر جهته بورادن خشنودم عزيزم. باقی اخوت.

*
* *

— ٤٧ —

سماحتلو افندم حضرتلری

فی ١٧ شوال ٣٠٧ تاريخلی التفاتنامهٔ سموحيلری هامه پيرای كمتری اولدی. خدا بيلير كوكلم نور سرور ايله طولدی.

حق عاجزانه‌مده مبذول بيوريلان توجهات بنده‌پرورانه موجب مباهات جاودانه‌در. بين الاماثل تميزمه برنشانه‌در.

عاجزلری ايچون الطاف منعمانه‌لرينك بيكده برينك

حق تشکرینی لایقیله ادا محالدر، زیرا بوبابده عبدکمترلری هم حالت لالدر .

ترجمان وجدانم اولان :

افتخار ایلر کمالـکله کمالات جهان
بیك یاشا عالمده ای علامهٔ عالی تبار
قلبکی اکداردن محفوظ ایدوب کوندن کونه
قدریکی قیلسون دوبالا حضرت پروردکار

قطعه‌سی زیور لسان شکرانمدر، روز وشب ورد زبانمدر.

آستان سعادتلری بنده‌لری کبی بی وایکانه دار الامانده، برملجأ بی‌امتناندر .

خاك پای سامیلرینه انتسابم یکانه مدار افتخارمدر، هرحالده سبب فیض واعتبارمدر .

جناب خداوند بی‌زوال، ذات خجسته صفات فاضلانه‌لرینی خاندان عالیلریله سایهٔ شریعت غراده صدر-آرای عافیت واقبال بیورسون دعای مسعودینه ترديفاً عتبهٔ علیالرینه عرض شکرانه اخلاص تام ایله ابتدار ایلرم، بو وسیله ایله تأیید رشتهٔ عبودیته موفقیتمدن طولایی افتخار ایلرم.

*
* *

— ٤٨ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

درِ دولت مدار فتواپناهیلرینه ناصیه سای عبودیت اولدیغم کوندن بری حق کمترانه‌مده رایکان بیوریلان توجهات بنده نوازانه‌نك حق تشکرینی ایفادن عاجز ایسه‌مده دعای دوام عمر واجلاللرینه مداومتله تزیین لسان صداقت ایتمکدن بر آن خالی اولمدیغم کبی وسائل جمیله دوشدکجه‌ده تجدید انتسابه مسارعتی آداب دیرینهٔ رقیتدن بیلدیکم جهتله نور صباح عید اضحی نظره پیرای صفا اولنجه الله اکبر آوازه‌سنه تردیفاً جناب جاعل النورء افندمزی مقام مشیختده بویله نیجه نیجه اعیاد مبارکه‌یه ادراك ایله مسرور بیورسون دعای مفروض الاداسنی صدبار کمال خلوص قلب ایله تکرار ایلدیکمك عرض وبیاننه مبادرت وخاك پای مکارم احتوای حضرت ولی النعمیلرینه یوز سورمك ایچون بو ورقپاره‌یی توکیل ایله محتاجی بولندیغم حسن توجه دولتلرینك دوام وازدیادی استرحامنه مجاسرت ایلرم .

* *

— ٤٩ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

بورایه کلدیکم کوندن بری مفتی افندی داعیلرینك حرکات واقعه‌سی مغایر شرع شریف اولدیغندن افندئ موما الیه مفتی نام محترمی آلتنده بولنسان ذواتك نمونهٔ امتثال اوله‌جق صورتده تزیین ذات وصفات ایتمیوب ده حرکات غیر مشروعه‌ده بولنملری یار واغیاره قارشی یك چرکین اوله‌جغنی درمیان وداریند‌ه موجب مسئولیت اوله‌جق احوال غیرمرضیه‌دن توقی ایلمسنی خالصانه بیان ایتدمسه‌ده او پیر حریصه اصلا کارکر اولمیوب بر قاچ غروش درجیب ایتمك سوداسیله مراجعت ایدنلره متناقض المآل فتوالر ویره‌رك مسلك ناهموارنده معتوهانه رفتار وبوحال نابجاسیله حمیتمندان اهالی‌یی پك متأسف ایتدیکی شویله طورسون شریعت غرایه‌سنك انداز طعن اولمق ایچون سررشته آرایان بر طاقم سفهایه مدار قیل وقال اوله‌رق محکمه‌یی مشـکلات جانکدازانه‌یه دوچار ایتمکده بولندیغندن بونك بر چاره‌سـنه باقیلمسی ایچون خاك پای عدالت احتوای فتواپناهیلرینه مراجعت وحق

عبيدانه‌مده متوالی الظهور اولان التفات فيض غايات ولی النعمیلرينك دوام وتزايدی استرحامنه مسارعت اولندی . هرحالده امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر.

* * *

— ۵۰ —

دولتلو افندم حضرتلری

فکر معالی پروانه‌سی باعث اعتلای ملت ورأی رزين خسروانه‌سی بادئ ارتقای دولت اولان شهريار صلابت موفور ، تاجدار مرحمت نشور ولی نعمت بی منتمز پادشاهمز افندمز حضرتلری روز جلوس معدلت افروز همايونلرندن بری ارباب فضل واستقامتی عواطف مالانهايهٔ ملوکانه‌لريله مسرور ومعظمات امور سلطنت سنيه‌يی اهلنه توديع ايله تبعهٔ صادقهٔ شاهانه‌لرينی عرض شکرانه مجبور ايده‌کلدکلری هربار مشهود باصرهٔ اولو الابصار اولوب بوکرده اهميت فوق العاده‌سی درکار اولان . . . نظارت جليله‌سی کبی بر مقام عدالت مداری ذات بی‌مدانيلری مثللی واقف حکمت حکومت

بردستور ارسطو منزلتك عهدهٔ آصفانه‌لرینه احاله ایله کار آشنایان جهانی منتدار بیورمشلردر.

همان جناب احکم الحاکمین سایهٔ سطوت وایهٔ شاهانه‌ده ذات حصافت سمات دولتلرینی هرخصوصده توفیقات صمدانیه‌سنه قرین بیورسون دعای فیض انتماسنه تردیفاً ایفای رسم تهنیته مشابرت ومجبول اولدقلری خصلت ممدوحهٔ بنده‌پروریلرینه استناداً الطاف مخصوصهٔ داور اکرمیلرینك استدعای ابذالی بابنده تقدیم عریضهٔ عاجزی‌یه مبادرت اولندی.

*
* *

— ٥١ —

افندم!

بورایه کلدلی سلف عاجزانه‌مك زماندن منتقل بر طاقم پروزلی ایشلرك تسویه‌سیله مشتغل اولوب نفس آلمغه وقتم اولمدیغندن ذات عالیلرینه شمدی‌یه قدر ایکی سطرلق برمکتوب یازه‌مدیغم جهتله فوق العاده محجوبم.

بوکونه قدر برمکتوب ارسال ایده‌مدیکمدن ناشی وفاسزلقله اتهام بیورلمامقلغمی نیاز وبوبابده‌کی قصورمك

عفو بیوریله‌جغنی بیلدیکم جهتله خامۀ کمترانه‌می :

«العذر عند کرام الناس مقبول»

مصراعیله دمساز ایلرم .

هله الحمدلله اوپروزلو ایشلر تسویه اولندی . داعیکز بوکونکی ایش یازینه قایرسه زیاده‌سیله مضطرب اولورم . ایشلرمی ممکن اولدیغی قدر تداخلده بیراقیوب یوانه قویمالی‌یم .

ایشلرمی بتیرمدکجه بشقه‌بر شیئه‌باقمم . وظیفه هر شیدن مقدمدر . ایشم اولمدیغی زمانلر معشوقۀ وجدانم اولان کتب محاضره‌یی بیله نظر مطالعه‌یه آلمم . فقط کتب فقهیه‌یی اختلاس وقت ایتدکجه الدن بیراقمق ایستمم . طریق قضاده بولنانلر ایچون کتب فقهیه‌یی نظر مطالعه‌دن دور طوتمامق وجائب اموردندر . بعضلری مکتبدن چیقار چیقماز برده‌ها کتب مذکوره‌یی نظر مطالعه‌یه آلمیورلر . بونلر هیچ برزمان تفیض ایده‌میوب هر وقت متضرر اولورلر .

استانبول عالمی نصل؟ بوراده قیش فوق العاده حکمنی اجرا ایدییور . کیجه‌لری نه ایله وقت کچیریلیور ؟ فلان

افندی ایله برلشیلیورمی؟ اومبارکده بولندیغی مجلسلرده کیمسه‌یه سوز سویلتملك ایسته‌مز. دائما شعردن دم اورر. واقعا شعره دائر مباحثه تنشیط قلوبه باعث اولورسه‌ده موماالیه‌ده طادینی قاچیرر .

پوسته زمانی تقرب ایتمامش اولیدی سوزی :

«اطناب در مکالمهٔ دوست خوشترست»

مصراعنجه بر آز دها اوزاده‌جقدم .

مکتوبمك جوابسز بیراقلمامسنی تمنی ایدرم . باقی اخوت .

٭
٭ ٭

— ۵۲ —

فضیلتمندم افندم

باعث مباهاتم اولان فی ۱۷ رجب سنه ۳۰۶ تاریخلی مکتوب عالیلرینی آلدیغم کبی مکتبده کچیردیکمز زمانلری تخطر ایله اوقدر مسرور اولدمکه :

«کچمش زمان اولورکه خیالی جهان دکر»

مصراع برجسته‌سنی صدبار لسان شوق ایله تکرار ایلدم .

اوان تحصیل هروجه ایله شایستۀ تبجیل اولدیغندن اوزمانلری یاد ایلدکجه کوکلده اویله بر نور انبساط جلوه‌کر اولورکه بونك بر لمعه‌سی مانند آفتاب عالم آرا ظلام محنتده قالمش اولان غمدیده‌لری مستغرق انوار صفا ایدر .

اونه سعادتلی کونلردی‌که ذات خلاقت سمات سامیلری کبی حقوقی جهان دکر شرکای فضائل پیرا ایله حائز عنوان محترمنی آلمق ایچون تکمل اتمکه سعی ایدییوردق!

او سعادتلی کونلرده کچیردیکمز دقیقه‌لر کتاب مفکره‌مده برر صحیفۀ مقدسه تشکیل اتمشدرکه هرنه‌زمان مراجعت ایدرسه‌م مطالعه‌سندن ایتدیکم استفاده کوکلمی علائق دنیویه‌دن آزاده ایلدیکندن فوق‌العاده کرفتار آلام اولدیغم دمه‌لر یکانه التجاکاهم او صحائف شوق افزا اولور .

مکتب عالمنه دائر نه‌قدر سوز سویلسه‌م اوقدر شوقم تزاید ایدر . زیرا او عالمده ذات فضائل پروریلری کبی

ارباب وفانك حسن توجهلرینی قازاندم . بو ایسه نجه پك بیوك سعادتدر .

اخوانمك حسن توجهلرینی قازانمامش اولیدم شمدی بویله دلنوازانه التفاتلره مظهر اولورمیدم ؟

بوبابده‌كی حسیاتمی لایقیله افاده‌دن عاجز اولدیغم جهتله سوزی شمدیكی بولندیغم عالمه انتقال ایتدیرمكه مجبور اولدم .

بوراده مصاحبه‌سنه تنزل اولنه‌جق بر اهل دل بولنه‌مدیغی كبی تنزه ایدیله‌جك بر محلده اولمدیغندن كوكلی اكلندرمك ایچون كتب ادبیه‌دن كوزل بر نزهتكاه عالی بوله‌میورم . بو صورت داعیلرنجه عین نعمت اولدیغندن تنزه زمانلرینی كتب ادبیه مطالعه‌سیله كچیرییورم .

هله ذات ادیبانه‌لری كبی اخوان صداقت نشاندن آره صیره آلمقده اولدیغم التفاتنامه‌لر كوكله بر شوق جدید بخش ایتمكده اولدیغندن بو بابده‌كی حسیات شكرگذارانه‌مك درجه‌سنی تعییندن عاجزم .

اخوانمك بنم كبی بر عاجزی اونوتمیوب‌ده بویله التفاتنامه‌لر ارسال بیورمه‌لری موجب افتخار وباخصوص جناب فضیلتمآب كریمانه‌لری كبی اك سودیكم بر ذاتدن

آله‌جغم برات اخوت نزد کمترانه‌مده پك قیمتدار اولدیغنه دائر ایراد دلائله حاجت مس ایتمز ظن ایدرم .

تحسر عالیلری :

«هردم دعای می‌کنم برخاك‌می مالم جبین»
«بادوستانم جمع کن یاجامع المتفرقین»

بیتنی دائما یاد ایتدیریبور !

بین الاخلا آیین بهین مکاتبه مرعی الاجرا اولدقجه لطفنامه‌لرینه مظهر اوله‌جغمدن امینم . باقی اخوت .

— ٥٣ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

بو کره دلالت بنده‌پروریلری ثمرهٔ باهره‌سی اوله‌رق احسن اولنان رتبه‌نك تبریکی ضمننده تسطیر بیوریلان التفاتنامهٔ عالیلری هامه پیرای تکریم وخدابیلیر جهانه مالك اولمشم کبی موجب شادیٔ عظیم اولدی .

حق کمترانه‌مده ابذال بیوریلان التفات کرمکاریلری دل ویرانمی آباد و رشك آور امثال اوله‌جق صورتده عاجزلرینی اسعاد ایلدی .

داعیلری کبی عجزەنك سرمایەسیدە عجز اولەجغندن وظیفهٔ شکر کذاریدە کوریلن قصورمك شیمهٔ ممدوحهٔ رحیمانەلرینە استناداً عفوی تمناسنە مجاسرت ودوام تزاید حسن انظار فیض دثار فاضلانەلری استرحامنە مبادرت اولندی .

*
* *

— ٥٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

بو کرە عهدهٔ فاضلانەلرینە احسان بیوریلان استانبول پایەسی سلم اقبالك بالاسنە ارتقا بیورەجقلرینە بر مقدمهٔ باهرە اولوب سایهٔ آسمان پایهٔ شاهانەدە مراتب عالیەیە قدمزن اجلال اوللرینی جناب واهب الآمالدن استدعا و باعث فیضم اولان توجهات ولی نعمتیلرینك بقاسنی تمنا ایتمکدە بولندیغمی حضور کمالات نشور سامیلرینە ایفای رسم تبریك ضمننده عرض وانبا ایلرم .

*
* *

— ٥٥ —

حين وداعده پیدرپی مکتوب ارسال بیوریله‌جغی وعد اولنمش ایدی. استانبولدن مفارقت بیوریله‌لی اوچ آی اولدیغی حالده هنوز بر احساننامه‌لرینه دسترس اولـ ـه‌مدم. وعد عالیلرینك خلافنه اوله‌رق التفاتنامهٔ ادیبانه‌ـ لرینه عدم مظهریتم فوق‌العاده موجب محزونیتم اولدی.

اکر صوب والالرینـه شمسـدی‌یه قدر بر مکتوب کوندرمه‌میشمه مقابلةً عاطفتنامه ارسالنده اهمال بیوریلیور ایسه بو حرکت مجبول اولدقلری علوجناب ایله متناسب دکلدر.

بویله قصورلره — بر عذر مشروعه مستند اولمسه بیله — بر مقتضـای اخوت عطف نظر مرحمت بیوـ رلملیدر. مقابله بالمثل قاعده‌سنه استناداً حق قزانیلسـه بیله اخذ ثاره قالقشماملیدر:

«درعفو لذتیستکه در انتقام نیست»

حالبوکه مخلصلرینك خاکپای عالیلرینه شمـدی‌یه قدر بر مکتوب ارسال ایده‌میشم قیدسزلقدن متولد بر

حركت اخوت ناشناسانه نتيجه‌سى اوليوب كيفسزلكدن ايلرى كلديكى جهتله مقابله بالمثل قاعده‌سى بو بابده‌كى مؤاخذات عاجزانه‌مه سپر اوله‌ماز.

فلان افندى‌يه ارسال بيورلمقده اولان مكتوبلر خبر عافيتلرينى مبشر اولمغله حسب‌الاخوه بادئ انبساطم اوليورسه‌ده بونلرده نام كمترانه‌مه بر سلام بولنمديغندن — نه يالان سويليه‌يم — پك مكدر اوليورم.

مادامكه وعد عاليلرى وجه ايله احسانانامه ارساله تنزل اولنميور، بارى افندئ موماليهه كوندريلن مكتوبلرده بر سلام ايله تطييب خاطر عاجزى‌يه تنزل بيورلسون.

بونده‌ده:

«دركنار نامهٔ اغيار يادم كردهٔ»
«تابدانم بعدازين قدر فرامشكاريت»

ملاحظه‌سى وارد خاطر اولور، فقط محب قديملرى هرحالده نام كمترانه‌مى ياد بيورمكزى ترجيح ايدرم:

«پيغام آشنا نفس روح پرورست»

باقى التفات عاليلرينه شدت انتظار.

*
* *

— ٥٦ —

دولتلو افندم حضرتلری

عهدهٔ استیهال آصفانه‌لرینه . . . نظارت جلیله‌سنك تودیعی خبری واصل سمع کمتری اولوب ذات حکمت‌سمات دستور اکرمیلری کبی بر وجود استقامت نمودك نظارت مشارالیهایه رونق طراز معدلت اولملری قانون شناسان دولتی شاد و داعیلری مثللی حکام شریعتی مسرور الفؤاد ایلدی.

جناب حاکم مطلق ذات دولتلرینی سایهٔ خلافتوایهٔ شاهانه‌ده طغرای آسمان زیور مفارق جهانیان اولدقجه اجرای احکام معدلته موفق بیورسون دزود مسعودینه اردافاً ادای فریضهٔ تهنیته ابتدار و بو وسیله ایله ابذال تعطفات بنده پروریلری استدعاسنه اجتسار اولندی .

*
* *

— ٥٧ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

بورایه وصولی متعاقب مزاج عاجزانه‌مده طاری

اولان علت بش ماهدن بری امتداد ایدوب بو کونلرده کسب شدت ایتمکده اولدیغندن تبدیل هوا ایتمکلکم بلدیه طبیبی طرفندن توصیه اولنمغله جیادت آب وهواسی رشك آور فردوس برین اولان مرکز ولایتده ایکی اوچ آی قدر بولنمقلغمه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب فتواپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسی بابنده خاكپای مرحمت پیرای ولی النعمیلرینه ناصیه‌سای عبودیت اولورم . هر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر .

— ٥٨ —

سماحتلو افندم حضرتلری

مفتی افندی داعیلرینه بو هفته کلن عاطفتنامهٔ سموحیلرنده عاجزلرینه‌ده التفاته تنزل بیورلمش . بونك قلب عبیدانه‌مه بخش ایتدیکی انوار انبساط کمترلرینی مست ساغر نشاط ایلدی .

افندمزدن کورمکده اولدیغم حسن توجهك تشکرات لازمه‌سنی احسن وجوه ایله ادادن عجزم بدیدار اولمغله بوبابده واقع اولان قصورلرمك عفوینی استدعایه زبانزد

كبار وصغار اولان خصال حميدهٔ حكيمانه‌لرينه استناداً جرأتياب اولورم.

کیجه کوندوز:

ايلسون اول فاضلى الله تايوم القيام
خاندانيله سراى عافيتده برقرار
كلشن اقبالنى قيلسون دمادم فيضياب
ايتمسون بروجه ايله پامال قهر روزكار

قطعه‌سيله تزيين لسان عبوديت ايتمكده اولديغمى حضور لامع النور منعمانه‌لرينه عرضه مثابرت و:

«شربنا واهرقنا على الارض جرعةً»
«فللارض من كأس الكرام نصيب»

بيتى مصداقنجه دائماً الطاف كريمانه‌لرينه مظهر بيوريله‌جغمى بيلديكم ايچون كمال خلوص باليله اعلان افتخاره مجاسرت ايلرم.

* * *

— ٥٩ —

سعادتلو افندم حضرتلری

ذات ادیبانه‌لرینك . . . متصرفلغنه سایه‌بخش اقبال اولدقلرینی ایشیدر ایشتمز افندمز کبی اهلیت جهان‌پسندانه‌لری رشك آور اصحاب درایت وصداقت حکیمانه‌لری زبا نزد ارباب استقامت اولان بر متصرف صاحب معارفك قدوم عالیلرینی استسعاد وظائف شکرگذاریدن اولمغله ایفای رسم تبریکه ابتدار وهرخصوصده موفقیات سعادتلری نیازینی رفع بارگاه پروردگار وبووسیله ایله خاکپای سامیلرینه انتساب شرفنه موفق اولدیغمدن طولایی عرض افتخار ایلرم .

*
* *

— ٦٠ —

افندمز !

ذات ستوده صفات کریمانه‌لرندن آلمقده اولدیغم التفاتنامه‌لری جوابسز بیراقیوب تقدیم عریضه‌یه مسارعت فریضهٔ ذمت اخوت اولدیغی حالده زیور دست اجلال اولان

١٧ جمادی‌الآخره سنه ٣٠٧ تاریخلی مکتوب بلاغت‌اسلوب ادیبانه‌لرینه درحال جوابنامه ارسال ایده‌مدیکمدن طولایی عاجزلرینی نه‌قدر سرزنش بیورسه‌لر بوبابده‌کی حقلرینی تسلیمه مجبورم .

شمدی‌یه قدر تقدیم عریضه‌یه مسارعت اولنه‌مدیغنی قیدسزلغمه ویره‌رک داعیلرینی احبای صادقه‌لری عدادندن اخراج بیوره‌میه‌جقلری درکار و مجبول اولدقلری علو جنابه نظراً بوکبی قصورلرك نزد مکارم وفد رحیمانه‌لرنده قطعا اهمیتی اوله‌میه‌جغی بدیدار اولوب کما کان حق کمترانه‌مده التفات برادرانه‌لرینك رایکان بیوریله‌جغندن امینم . باقی اخوت .

⁂

— ٦١ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

محتنا توجهات جنب ولی النعمی اثر برگزیده‌سی اولەرق بوکره درد نجی رتبه‌دن احسان بیوریلان نشان عثمانی‌یی تبریك ضمننده ارسال اولنان لطفنامهٔ کریمانه‌لری

واصل دست کمتری ومفاد عالیسی آرایش حافظهٔ احقری اولدی .

کوکلمده ذات عالیلرینـه اولان محبت بی‌ریا مظهر التفات مخصوصلری اولدقجه برقاچ قات دها اعتلا ایده‌جکی آشکار وبوبابده‌کی حسیات شکرکذارانه‌نك تصویری خصوصنده عجزم بدیدار اولوب هرحالده ممتدار حسن توجهلری بولندیغنی عرضه مبادرت وایفای وظیفهٔ عبودیتده اولان قصورمك عفوی نیازینه مثابرت ایلرم .

*
* *

— ٦٢ —

فضیلتلو افندم

حسن توجه فاضلانه‌لرینه مظهریت هرحالده موجب رفعت اولدیغی وارستهٔ ظنون برقضیهٔ بداهت نمون اولمغله بوکره انمله‌پیرای عاجزی اولان احساننامهٔ کریمانه‌لرینی باعث مفخرت بر برات سعـادت بیـلدیکم ایچون بین‌الاقران اعلان افتخار و نام فضیلت اتسام عالیلرینی روز وشب تذکار ایتمکده اولدیغمی حضور سامیلرینه عرض و انبا و تمادیٔ التفات تعالی پرورانه‌لرینی استدعا ایلرم.

*
* *

— ٦٣ —

جناب فیاض مطلق. خلیفهٔ بالحق. امیر المؤمنین. حامئ دین مبین ولی نعمت بی امتنانمز پادشاه معالی. عنوانمز افندمز حضرتلرینی کمال عافیت و اجلال ایله سریر سلطنتده مکین و سایهٔ تعالی وایهٔ خلافتپناهیلرنده اصدقی داعیان دولتی کامبین بیورسون. آمین.

بالجمله اسلامیانك آستان خلافت بنیان خسروانه‌لرندن بشقه پناهی و باخصوص پازدهٔ خمول اولان بی چاره کانك خاكپای عیون آرای ملوکانه‌لرندن غیری التجاگاهی اولمدیغندن جد امجد شهریاریلری جنت‌مکان سلطان سلیم خان حضرتلرینك جامع نورلامعنده امامت خدمتیله وقتگذار وپدر کرامت اثر تاجداریلری فردوس آشیان عبدالمجید خان حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌سنده سبحه شمار اذکار اولان داعئ کمترلری شمدی‌یه‌قدر برکابه‌جك تدارك ایده‌میوب کرا بوجاقلرنده وقت کچیرمکده اولدیغمدن وبوکا ایسه مرحمت مسلمهٔ شاهانه‌لری قائل اولمیه‌جغی کالشمس فی وسط النهار بدیدار بولندیغندن کمال افتقار ایله شفقت عالم پسندانه‌لرینه صیغینه‌رق ...

جوارنده ... محله‌سنده ... زقاقنده محلول اولان
ایکی اوطه‌یی مشتمل ... نومرولو خانه‌یی عبدعاجزلرینه
احسان ایله کرفتار اولدیغم مضیق اضطرابدن رها بیورلمقلغم
بابنده امر وفرمان شوکتلو مرحمتلو پادشاهمز افندمز
حضرتلرینکدر [١].

*
* *

— ٦٤ —

بو امت معظمه‌یه وجود شاهانه‌لری محض لطف باری
اولان خلیفهٔ عدالت آیین، ظل ظلیل رب العالمین،
پادشاه شفقت عنوانمز، شهنشاه بی امتنانمز افندمز
حضرتلری تخت عالی بخت عثمانی‌یه رونق طراز معدلت
وامور سلطنت سنیه‌یی ید مؤید خسروانه‌لرینه آلوب
جهانی حیرتده بیراقان حصافت دیندارانه‌لریله شان
اسلامیتی اعلایه بذل مقدرت بیوردقلری کوندن بری
هر زمان برصورتله بتون افراد ملتی مستغرق نعم بی‌حساب
وبالخصوص کافهٔ داعیان دولتی زلال احسانیله سیراب
ایده‌رك یاری سرفروبردهٔ شکران، اغیاری علویتنه حیران
بیوره‌کلدکلری مشهود باصرهٔ عالمیاندر .

[١] بومسوده مکتبده استکتاب ایدیلن مسوداتدن دکلدر.

الطاف جهان مطاف شاهانه‌لرینك بیکده برینك کمالیله حق تشکرینی اادن :

«بی لطف تو من قرار نتوانم کرد»
«احسان ترا شمار نتوانم کرد»

«کر بر تن من زبان شود هر مویی»
«یك شکر تو از هزار نتوانم کرد»

منطوقنجه لسان ملت هم حالت لال وبویله بر شهریار مکارم کردار وتاجدار اسکندر وقارك سایهٔ مرحمت وایهٔ ملوکانه‌لرنده بولنه‌دقلرندن ناشی بختیارلقلرینك درجه‌سنی تعیین ایتمك امر محالدر .

مقتدار لطف بی شماری اولدیغمز او سلطان جم حشم، مدرسه نشین داعیلرینی هرزمان دلسیر نعم بیوردقلری کبی بو کره‌ده حجره‌نشینی بولندیغمز . . . . . مدرسه‌سنه . . . . . . بك بنده‌لرینی اعزام ایله قربانلر کسیله‌رك هر برلرمزه مقدار مناسب عطیه احسان وقلوب کمترانه‌مزی آب حیات التفات ایله‌ریان بیورمش اولدقلرندن صلوات مفروضه عقبنده مداومی بولندیغمز دعای واجب الادای شاهانه‌لرینی تکرار ایدوب بولطف جلیلك

ادای شکران علنیسنه مبادرت وبوصورتله‌ده ایفای وظیفهٔ عبودیته موفق اولدیغمزدن طولایی عرض مفخرت ایلرز.

همان جناب ارحم الراحمین، امیر المؤمنین، حامئ دین مبین ولی‌نعمت بی‌منتمز سوکیلی پادشاهمز افندمز حضرتلرینی مقام مقدس خلافتده دلخواه شاهانه‌لری وجه ایله کامبین بیورسون. آمین.

*
* *

— ٦٥ —

جناب احکم الحاکمین روز جلوس سعادت افروز همایونلریله برابر جهانی مظهر لطف وعدالت وجهانیانی مستغرق انوار علم ومعرفت بیوران آفتاب سپهر عثمانی ولی نعمت بی منتمز (عبدالحمید) خان ثانی افندمز حضرتلرینك کعبهٔ قلوب موحدین اولان قلب حکمت پرورلرینی دائما نور سرروه قرین بیورسون آمین.

پادشاه دیانت پرور، شهنشاه عدالت کستر افندمز حضرتلرینك اخص آمال شهریاریلری دولتك ازدیاد اجلالی اولدیغنه یار واغیاری حیرتده براقان اجراآت

حسنه‌لری شاهد صادق وعین‌عنایات تاجداریلری مملکتك
حصول سعادت حالنه معطوف بولندیغنی ترقیء معارف
خصوصنده‌کی همم مستحسنه‌لری ناطقدر .

سایهٔ فیض‌وایهٔ خسروانه‌لرنده هرصنف بندگان
مسالك منجیهٔ معارفده احراز شان ایتمکده اولدقلری
کبی مکتب نواب طلبه‌سنك‌ده بو بابده کسب امتیازه سعی
وغیرت ایده‌رك هروجهله ابراز لیاقت ایلمکده بولندقلرینه
سنین سائره‌یه نسبةً بو سنه مکتب مذکوردن چیقان
افندیلرك حین امتحانده ابراز ایتدکلری اهلیت برصورت
واضحه‌ده دلالت ایدر .

شهریار حقایق رهین، امیر المؤمنین افندمز
حضرتلرینك حسن اجرای احکام شرعیه خصوصنه
مصروف بیوریلان همم جلیلهٔ خلافتپناهیلری جمله‌نك
بالافتخار قرین تصدیقی اولمق ومکتب مذکوردن نشأت
ایدن افندیلر شرع شریفك باشلیجه وسائط اجرای
احکامندن بولنمق جهتیله بو سنه چیقان افندیلر پك مهم
اولان بودارالتحصیلك اهمیتنی پادشاهمز افندمزك مقصد
همایون حضرت ملوکانه‌لرینه موافق بر صورتده تقدیر
ایله کرك شرع مبینه وکرك آنك حامیء مقدسی بولنان

حضرت امام المسلمینه کرچکدن خدمت ایده بیلمك اوزره
وقتلرینی قطعا بوش کچیرمیوب علوم شرعیه تحصیلنه
چالشمشلر وسنین متقدمه‌ده ینه بو مکتبدن چیقمش
اولان افندیلره فائق اولدقلرینی بو کره اجرا قیلنان
امتحانلرده موقع ثبوته ایصال ایتمکه موفق اولمشلردر .

کچن سنه‌لرده چیقان افندیلرك بر خیلیسی ادنای مراتب
عد اولنان (خامسه) یی احرازایله قناعت ایتمش اولدقلری
حالده بو سنه چیقانلرك ایچنده (رابعه) دن آشاغی قالان
بولنمامسی دخی بو مدعای اثبات ایچون بر دلیل قوی عد
اولنسه بجادر .

همان جناب موفق الامور پادشاهمز افندمز
حضرتلرینی کمال شوکت وعافیتله دائما اعلای شان شریعته
وبالجمله بندکان صداقت نشانلرینی رضای معالی پیرای
شهنشاهیلرینه توافق ایده‌جك صورتده ایفای خدمته
موفق بیورسون. آمین :

« آمین آمین لاارضی بواحدة »
« حتی اضیف الیها الف آمینا »

صوك

[illegible]

شیخ وصفی

بدایع

رسمی، ادبی بعض مسوداتی حاویدر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

صاحب وناشری : کتابجی آراکل

استانبول

مطبعهٔ نشان بربریان — اسکی ضبطیه جاده‌سی نومرو ٦١

١٣١٠

﴿ افادۀ مخصوصه ﴾

مکاتب عالیه‌نك برنجیلرندن معدود اولان وتحت نظارت جناب شیخ الاسلامیده بولنان مکتب فیض مکتسب نوابده من غیر لیاقةٍ انشا معلمی بولندیغم جهتله طلبه‌یه عاجزانه استکتاب ایتدیکم مسوداتی بوندن اول «لوامع» نامی آلتنده طبع ونشر ایتدیرمش ایدم.

الده استکتاب طریقیله ینه بر طاقم مسودات بیرکد. یکندن بونلرکده طبع ونشرینی طلبهٔ موما الیهم رجا ایتدکلری جهتله دکرسزلکنه باقمیه‌رق «بدایع» عنوانی آلتنده میدان انتشاره وضعی خصوصنه جسارتیاب اولدم. ومن الله التوفیق.

شیخ وصفی

بدایع

— ١ —

نظرگاه سامیٔ جناب مشیختپناهیلرینه

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

امیرالمؤمنین نائب مناب رسول امین پادشاهمز افندمز حضرتلری روز جلوس عدالت افروز همایونلرندن بری بالجمله مناصبی اربابنه احسان وجهان عثمانینك ازدیاد شاننه مصروف اولان ارادات محاسن غایات خسروانه‌لریله بتون تبعهٔ صادقهٔ شاهانه‌لرینی سرفرو بردهٔ زمین شكران بیورمقده اولدقلری مثللی بوكره ده جاه جلیل فتوایی اهلیت وصداقتی جمله عندنده مسلم افندمز كبی برذات مكارم شیمك عهدهٔ استیهال دولتلرینه تودیع بیوره‌رق انوار عبودیت ایله مالی بولنان قلوب داعیانی مستغرق بحر شادمانی بیورمشلردر.

کمترلری‌ده بوشوق ایله صبح ومسا پیرایهٔ السنهٔ اصدقا اولان: «جناب یزدان حامیٔ شرع مبین نخبهٔ سلاطین عدل آیین خلیفهٔ بی مدانی غازی عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینی انوار جلیلهٔ قرآن رونق طراز محکمهٔ جهان اولدقجه سریر شوکت مصیر عثمانیده حکمران بیورسون.» دعای فیض انتماسنه ارادفاً ذات ستوده صفات ولی النعمیلرینك سایهٔ آسمانپایهٔ حضرت پادشاهیده کامبین والی آخرالدوران مقام معلای مشیختده کمال اقبال ایله مکین اولملری ایچون بارگاه قاضی الحاجاته رفع دست نیاز ایتمکده اولدیغمك عرض وبیاننه ابتدار وتأیید رابطهٔ رقیته وسیله اولور امیدیله ترجمان وجدانم اولان قصیدهٔ آتیه‌نك خاك پای ناصیه پیرای فتواپناهیلرینه تقدیمنه اجتسار قیلندی.

قصیدهٔ مذکوره دکرسزلکنه باقلیه‌رق تنزلاً نظر التفاته آلنه‌جق اولورسه عاجزلری ایچون نه بیوك شرفدر. هر جهتله مستلزم مباهات عظیمه اوله‌جق بویله بر شرفدن محروم بیراقلمامقلغم خصوصنی شیمهٔ کریمهٔ عجزه نوازیلرینه استناداً تمنا وحق درویشانه‌مده ابذال بیوریله

کلن توجهات مکارم غایات بنده پروریلرینك بقا وتزایدی استرحامنه اجترا ایلرم. هرحالده امروفرمان حضرت ولی الامرکدر.

﴿ قصیده ﴾

ای سر افراز اعالئ معالی عنوان
اعقل دهری ایدر فکر متینك حیران

سنسین اول ناطقه آرای حکم پرور کیم
لال اولور مجلس فیضکده سخن پردازان

سنسین اول مردکر مکستر دریا دل کیم
لجهٔ مرحمت ولطفکه یوقدر پایان

سنسین اول زبدهٔ ارباب اصالت که مدام
وجه پاککده ایدر نور نجابت لمعان

سنسین اول مردمك اعین اصحاب دها
که ایدر مسلك عالیکی جهان استحسان

بولهماز شیمهٔ پاکیزهکه بر کیمســه قصور
حسن اطواریکه دلبستهدر اهل عرفان

اعتراف ایلیور اهلیتکی دشمن ودوست
فضل وعرفانکه بوندن بیوك اولماز برهان

ایلدی فروهٔ بیضا ایله قدرك برتر
راه صدق ایچره کوروب ذاتکی شاه دوران

اویله برشاه دل آگاه کرم پیرا کیم
درکه اقدسیدر ملجأ اهل ایمان

سایه انداز اولهلی تختکه سلطنته
اولدی کوندن کونه انوار عدالت رخشان

روش معدلتی باعث شان دولت
مسلك مرحمتی السنه آرای جهان

نه شرفدر بوکه بربویله شهك عصرنده
شیخ الاسلام جهان اولدك ایا نادره دان

نه قدر ایلسه اطرا قلم اوصافکده
ایده‌مز بیکده برین سلك بیانه اتیان

کنج معنیده بولنماز سکا لایق تعبیر
عاجزم ایلیه‌مم مدحکی حقیله بیان

عجزمی معترفم وصفکه قارشی یوقسه
شمدی اعجاز معانیده بمدر میدان

شعرم آرایش کلزار سخندانیدر
طرز انشادم ایدر بلبل نظمی رقصان

ایلرم ملك معانی‌یی سراسر تسخیر
هرنه دم وادیٔ نظم ایچره ایدرسه‌م جولان

رفعت شعرمه دلداده علو معنی
برغزلله ایده‌یم پایهٔ طبعم اعلان

«اولدی عشقیله کوکل برکوزلك سرکردان
نازنینانی ایدر حسن اداسی حیران

زلفی سنبل رخی کل دیده‌سی نرکس لبی مل
اوپری صورته عاشق نصل اولماز انسان

رشك ایدر قامت بالاسنه سرو آزاد
ایمرنیر شیوهٔ رفتارینه تسنیم روان

نیر برج ملاحتدر اوشوخ طناز
جان ویرر حسن دلاراسنه ماه کنعان

ایتسه‌ده ایتمسه‌ده لطفنه شایسته بنی
فرش خاك قدم نازکی اولسون دل وجان »

پایهٔ طبعکی اظهاره نه حاجت وصفی
سنی اعلی بیلیر اول عارف پیداونهان

ایده‌رك طی کلام ایله کافی الاول
روز وشب ادعیهٔ عالیه‌سن ورد زبان

سایهٔ معدلت آرای شهنشاهیده
ایلیه ذاتنی هرایشده موفق یزدان

دمبدم قصر دلی کعبهٔ اشواق اولسون
ایلدکجه دوران طاق سماده قران

*
* *

— ٢ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه
توجهات باهرالفیوضات بی‌کس نوازیلرینك ادای
حق تشکرندن عاجز ایسه‌مده هر زمان:

یارب بشرع انور مفتی‌الانام عصرك
کوندن کونه جهانده اقبالی ایله مزداد
کوسترمه روی محنت لطفکله قیل تجلی
کاشانهٔ فؤادی اولسون مسرت آباد

قطعه‌سنی ورد زبان ایتمکده اولدیغم کبی وسائل انبساط
افروز چهره کشای بروز اولدقجه‌ده برای تجدید رشتهٔ
انتساب خاك پای ناصیه پیرای جناب شیخ‌الاسلامیلرینه
دخی عرض عبودیته شتاب ایتمکلکی لازمهٔ صداقت بیلدیکم

جهتله سنهٔ جدیده‌نك شرف حلولنی نعم‌الذریعه عد ایله :

یارب بعصر سید کونین حشره‌دك
ایام عمرین ایت اوکرمکسترك مدید

نوسال خوش ورودینی فرخنده فال‌قیل
هرلحضه ایله رونق اقبالنی مزید

قطعه‌سنی کویا اوله‌رق ایفای فریضهٔ رسم تبریکه مثابرت ویکانه باعث فیضم اولان انظار محاسن دثار گرامیلرینك استزادهٔ ابذالی بابنده تقدیم قبالهٔ رقیته مجاسرت ایلرم. هرحالده

— ٣ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

آستان جناب مفتی‌الانامیلرینه کسب انتساب من کل الوجوه باعث شرف بی حساب اولوب بونك ایفای تشکری ایچون هربار ادعیهٔ خیریهٔ مشیختپناهیلریله تزیین لسان صداقت شعار ایتمکده اولدیغم کبی وسائل جمیله

دوشدکجه‌ده خصوص مذکورك عرض و بیانی جملهٔ وظائف رقیتدن بیلدیکم جهتله لیلهٔ معراج باهرالابتهاج حضرت فخر رسالتك حسن حلولنی فرصت عد ایده‌رك تقدیم عبودیتنامه‌یه مسارعت وعاجزانه لیلهٔ شریفهٔ مذکوره‌نك تبریکنه اردافاً حق کمتریده بی‌دریغ بیوریلان توجهات فیض غایات ولی‌النعملرینك بقا وازدیادی تمنیسنه مجاسرت ایلرم. هرحالده

∴

— ۵ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

عبد احقرلری یتمش اوچ تاریخندن بری، باب والای مشیخت عظمی ایله بر چوق نیابتلرده بولنه‌رق ایفای حسن خدمت ورضای باری‌یه موافق حرکتله استجلاب دعوات خیریهٔ حضرت پادشاهی‌یه غیرت ایتمش داعیاندن اولوب مأموریت اخیرهٔ عاجزانه‌م اولان . . . ولایت جلیله‌سی مرکز نیابتنده ایکن ظهور ایدن حادثهٔ مندفعه‌ده

مجرد توجهات محاسن غايات جناب فتواپناهیلرینك ثمرهٔ باهرهسی اولهرق حصوله کلن موفقیت ناچیزانهم لطفاً رهین تقدیر عالی بیورلمسیله وذاتاً رؤس داعیانهمك توجیهی یکرمی سکز سنهیی متجاوز بولنمسیله احسان بیوریلان ازمیر پایهٔ مجردینك موصل بلاد خمسه اولمق اوزره مخرج پایهسیله تصحیحنه ولایت مذکورهدن درسعادته عودت عبیدانهمی متعاقب خاکپای امل بخشای ولی النعمیلرینه وضع جبین عبودیت ایتدیکم صیرهده وعد جلیل مراحم دلیل کرمکاریلری شرفتعلق ایتمش اولدیغندن عاطفت مسلمهٔ بندهنوازیلرینه استناداً وعد عالی وجه ایله تصحیح رتبهٔ کمترانهم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ شیخ الاسلامیلرینك رایکان بیورلمسی نیازینه مجاسرت ویکانه باعث ازدیاد فیض اولان انظار مکارم دثارگرامیلرینك استزادهٔ ابذالی بابنده شفقت معالی منقبت منعمانهلرینه کمال ابتهال ایله دخالت ایلرم. هرحالده

— ٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

بوندن برسنه مقدم بعض اسنادات واهیه اوزرینه تحت محاکمه‌یه آلنمش وجریان ایدن محاکمه نتیجه‌سنده من کل الوجوه برائتمی اثبات ایتمش ایسه‌مده هنوز محل مأموریت کمترانه‌م اولان ... سنجاغی وکالتیله اداره ایدلمکده اولوب احقرلری شوراده بوراده سرکردان کزمکده وکوندن کونه احوال ضجرت اشتمالم اشتداد ایتمکده اولدیغندن ومظلومیتی تظاهر ایدن داعیلری کبی برعاجزک مدت مدیده معزول بیراقیله‌رق پامال اولمسنه مرحمت معالی منقبت جناب ولی‌النعمیلری هیچ بروجه ایله راضی اولمیه‌جغی بدیهی بولندیغندن نیابت مذکوره‌یه اعاده‌م ایله احیا بیورلمقلغم خصوصنی تمنی‌یه جرأت ایلرم.

هرحالده

— ٩ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

رادو یشته قضاسنك آب وهواسیله امتزاج اولنه‌میوب ناسلیج قضاسنه تحویل نیابت ایدلمش وهنوز کمالیله کسب عافیت ایدیله‌میوب مدت نیابت عاجزانه‌مك ختامنه‌ده یك آز برشی قالمش اولدیغندن تجدید مدته عنایت مراحم منقبت جناب مفتی‌الانامیلری ساحه‌آرای بروز اولورسه دوچار اولدیغم دیون بی‌شمار ایله خسته‌لکك پنجهٔ قهرندن قورتاریلوب یکیدن احیابیورلمش اوله‌جغمدن — هرنه‌قدر موافق لوازم عبودیت دکلسه‌ده — خاك پای ناصیه‌پیرای ولی‌النعمیلرینی تصدیعه مجبور اولدم.

آستان دولتلرندن باشقه پناهم و احوال ضجرت اشتمال کمترانه‌می عرض ایله استدعای مرحمت ایده‌جك برامیدکاهم اولمدیغندن بیان حاله اجترا و پیرایهٔ لسانم اولان: «جناب پروردکار ذات ستوده صفات فتواپناهیلرینی شمس وقمر طاق سماده جلوه‌کر اولدقجه مقام معلای مشیختده برقرار بیورسون آمین.» درود مسعودینه

ترديفاً مسئول ناچيزانه‌مك اسعافی خصوصنی كمال ابتهال ايله تمنا ايلرم. هرحالده

* * *

— ٧ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدركه

من غير لياقةٍ عهدهٔ عاجزانه‌مه تحميل بيوريلان عشاق مفتيلكنده اون سنه‌دن بری ابراز حسن خدمته ورزش تام وزيور السنهٔ اسلاميان اولان دعوات خيريت آيات حضرت پادشاهی ايله امرار ايام ايلمكده ايسه‌مده خدمت مذكوره عائلهٔ كمترانه‌مك امر تعيشنی تأمين ايده‌ميوب بار گران ضرورت آلتنده ازلمكده بولنديغمدن وبوكا ايسه بتون داعيانه مددرس يكانه اولان شفقت بنده پرورلری راضی اولميه‌جغی بديدار اولديغندن حال يأس اشتماله مرحمةً طريق فيض رفيق نيابته قيد وقبولم ايله عهدهٔ عبيدانه‌مه صنف رابعدن برقضا نيابتی احسان ودوچار اولديغم شو درد تحملسوزدن بو صورتله رهاياب

اولنمقلغم خصوصنه مساعدۀ جلیلهٔ جناب فتواپناهیلرینك ارزان بیورلمسی تمناسنه اجتسار اولندی. هرحالده

*
* *

— ٨ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

(. . .) نیابتندن انفصالم ایکی سنه‌یی تجاوز ایتدیکی حالده هنوز مناسب بر قضا نیابتنك عهدۀ عاجزانه‌مه تودیعی خصوصنه عنایت بیورلمدیغندن احوال ضرورت اشتمال کمترانه‌م ناقابل تحمل بردرجه‌یه کلدیکی وبوکا ایسه آثار فیض مداری هرآن برر صورتله ساحه زیب شکران اولمقده بولنان مرحمت معجزه پروریلری هیچ بر وجه ایله قائل اولمیه‌جغی بدیهی بولندیغی جهتله یقینده آچیله‌جق اولان . . . قضاسی نیابتنك احسانیله احیا بیورلمقلغمه مساعدۀ جلیلهٔ جناب ولی‌النعمیلرینك بی دریغ بیورلمسی نیازی بابنده خاك پای مکارم احتوای دولتلرینه وضع جبین عبودیته هرنه قدر موجب تصدیع ایسه‌ده متجاسر اولدم. هرحالده

*
* *

— ۹ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

ایچ ایل سنجاغی مفتیلکی اون بش سنه مقدم عهدهٔ داعیانه‌مه احاله بیوریله‌رق ایفای حسن خدمتله مغایر شرع شریف هر بر حرکتدن اجتناب وطرف ذی‌شرف حضرت پادشاهی‌یه ادعیهٔ خیریه جلبنه سعی بی حساب ایتمش اولدیغم لوای مذکور مجلس اداره‌سندن تنظیم ومربوطاً پیشگاه دقایق اکتناه جناب فتواپناهیلرینه تقدیم ایدیلن مضبطه‌دن آکلاشیله‌جغی کبی بو خدمت هر نه قدر باعث مفخرت ایسه‌ده مفتیلکه مخصوص وظیفه یوز اللی غروشدن عبارت اولوب بونکله طقوز نفره بالغ اولان عائلهٔ عبیدانه‌مك اعاشه‌سی تأمین ایدیله‌میه‌جکی بدیهی بولندیغندن وشمدی‌یه قدر اوته‌دن بریدن استدانه ایله یاشانه بیلوب بو حالده دوام ایسه قابل اوله‌میه‌جغندن احوال ضرورت اشتماله مرحمةً طریق سعادت رفیق قضایه قید وقبولم ایله شو مضیق اضطرابدن رها

بيورلمقلغمى هر حالده مددرس بى چاركان اولان عاطفت
مسلمهٔ شيخ الاسلاميلرندن تمنى‌يه مجاسرت ايلرم. اول‌بابده

***

— ١٠ —

معروض داعئ ديرينه‌لريدركه
محكمهٔ شرعيه تعمير قبول ايتمز درجه‌لرده مشرف
خراب اولوب تجديدى خصوصنده اصحاب حميتك مروت
ديندارانه‌لرينه مراجعت اولندقده بذل مقدور ايليه‌جكلرى
آكلاشلمغله بوصورته مساعدهٔ جليلهٔ جناب فتواپناهيلرى
بى‌دريغ بيوريلورسه اشراف مملكتك معرفتلريله براعانه
دفترى كشادينه مبادرت ومفتى افندى داعيلريله قائممقام
بك بنده‌لرينك نظارتى آلتنده جمع اعانه‌يه مباشرت
وتقديم خاكپاى دولتلرى قيلنان رسم موجبنجه امر
انشاسنه مسارعت ايديله‌جكنك عرض وبيانه مجاسرت
اولندى . هرحالده

***

— ١١ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

مفتی افندی داعیلرینك تحقیق احوالنه دائر شرف وارد اولان امرنامهٔ جنـاب مشیختپناهیلری مآل منیفی معلوم کمترانه‌م اولدی.

بوبابده اطرافلیجه تحقیقاته کیریشلدکده افنـدیٔ موما الیـه هریرده اولدیغی کبی بورادده اکسك اولمیان بعض متمولینك اغراض نابجالرینه قضامز قائممقامی فلان بك بنده‌لری مثللی آلت اولمیه‌رق سرمو شریعت غرادن انحراف ایتمه‌مکه بذل مقدور وبویله‌لره هیچ بر وقت یوز ویرمیه‌رك اصلاحنه جهد نامحصور ایلدکده بولندیغی تبین ایتمکله تقدیم عریضه‌یه ابتدار قیلندی . اول بابده

° °

— ١٢ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

فلان وفلان آغالر بیننده متکون دعوانك سوروتجمه‌ده

بیراقلمیوب سرعت فصل وحسمنی آمر فی ١٧ ربیع الاول سنه ٣٠٨ تاریخلی و٤٩ نومرولو امرنامهٔ فتواپناهیلری واصل انامل تکریم ومأل منیفی مدرکه پیرای تعظیم اولدی.

دعوای مبحوث عنهانك شمدی‌یه قدر تأخیری رخاوتدن تولد ایتمیوب منازع فیه اولان باغك محلنده کشف ومعاینه‌سی لازم کلمسندن ومذکور باغ قضایه سکز ساعت مسافه‌سی اولان فلان قریه‌ده اولوب بورالرده ایسه اوچ آیدن بری شتا فوق‌العاده حکمنی اجرا ایتمکده بولنمسندن ایلری کلدیکی وهوالر آچیلیر آچلماز کشف ومعاینه خصوصی بعدالاجرا فصل وحسمنه شتاب ایدیله‌جکی حضور معدلت نشور مفتی الانامیلرینه عرض اولنور. هرحالده

*
* *

— ١٣ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

بورا محکمهٔ شرعیه‌سی اوطورلماز درجه‌ده مشرف

خراب اولمغله تجدیدی ایچون متولین اهالی لسان مناسب
ایله تشویق اولنه‌رق اعطای اعانه خصوصنده بذل مقدرت
و بو بابده مفتی افندی داعیلریله قائممقام قضـا فلان بك
بنده‌لری عاجزلرینه معاونت ایتدكلرندن پیشـگاه معالی
اكتناه جناب شیخ‌الاسلامیلرینه تقدیم اولنان رسم موجبنجه
محكمهٔ مذكوره‌نك وضع اساسنه مبادرت قیلندیغی فی ١١
مارت سنه ٣٠٦ تاریخیله خاك پای سامیٔ فتوا پناهیلرینه
عرض وبیان ایدلمشدی .

بوكره محكمهٔ مذكوره بحول الله تعالی اكمال اولنه‌رق
رسم كشادی ولادت باهرالسعادهٔ حضرت نبویه‌یه مصادف
اولان یوم مسعودده صورت مطنطنه‌ده اجرا وبو وسیلهٔ
جمیله ایله‌ده هرزمان آرایش السنهٔ اسلامیان اولان :

«جناب رب عزت مجدد بنیان سلطنت اولان شهریار
عمران پرور و تاجدار معالی گستر افندمز حضرتلرینك
قلب شاهانه‌لرینی مشرق انوار سرور وسایهٔ معموریتوایهٔ
خسروانه‌لرنده ممالك عثمانیه‌یی برقات دها معمور بیور-
سون آمین . »

دعای فیض انتماسی ایصـال اجابتگاه جنـاب كبریا

قیلنمش اولدیغنك عرض وانباسنه مسارعت وشو موفقیت کمترانه‌مك محضا حق نامستحق عاجزیده ابذالنه تنزل بیوریلان توجهات باعث المباهاة مشیختپناهیلرینك اثری اولدیغنی کمال افتخار ایله اعتراف ایده‌رك محتاجی بولندیغم حسن انظار محاسن دثار بنده نوازیلرینك بقا وازدیادی نیازینه مجاسرت ایلرم . هرحالده

* * *

— ١٤ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

مفتی افندی داعیلری مداخلات نابجاسیله موکول عهدهٔ داعیانه‌م اولان امور قضایی تشویش وحق عاجزیده برطاقم اسناداتده بولنه‌رق اذهان اهالی‌یی تخدیش ایتمکده اولدیغندن وافندئ موما الیهك اغراض نفسانیه‌سنه قربان اولمازدن اول بورادن تباعد ایتمکلکم وجائب احتیاط پروریدن بولندیغندن همان استعفای کمترانه‌مك قبولیله چراغ بیورلمقلغم بابنده امرو فرمان حضرت ولی الامرکدر.

* * *

— ١٥ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

محکمهٔ شرعیه باش کاتبی فلان افندی داعیلرینك علیهنه اقامه اولنان دعوانك فصل وحسمیله نتیجهٔ حکمك خاك پای مراحم احتوای مفتی الانامیلرندن استعلامنی متضمن فی ٢٧ ربیع الآخر سنه ٣٠٨ تاریخلی و ٢٥ نومرولو امرنامهٔ جناب شیخ الاسلامیلری زیور هامهٔ عاجزانهم ومآل حقایق اشتمالی معلوم کمترانهم اولدی .

کاتب موماالیه کویا فلان محله‌ده واقع معلوم الحدود برقطعه منزل عرصه‌سنی بنمدر دیه فلان اوغلی فلان آغایه فراغ ایتمك اوزره بیك غروش آلمش وحال بوکه سالف الذکر عرصه شریفه خانم نامنده بریسنك عهده‌سنده اولدیغی آکلاشلمش اولمغله علیهنه طولاندیریجیلق دعواسی اقامه اولنمش ایسه‌ده مزبوره شریفه خانم افندئ موماالیهك خاله‌سی اولوب عرصهٔ مذکوره مؤخراً آغای مرقومه فراغ ایدلدیکی وبوبابده جزایه تعلق ایدر برجهت کوریله‌میوب افندئ موما الیهك برائتنه حکم اولنه‌رق منع

محاكمه‌سنه قرار ویرلدیکی حضور معدلت نشور فتواپنا-
هیلرینه عرض اولنور. هرحالده

* * *

— ١٦ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

بورایه کله‌لی وجودم آب وهواسیله امتزاج ایده‌میوب
صیتمه دینیلن یادکارك اضطراب طاقت شکنانه‌سنه تحمل
ایله برابر ادای وظیفه‌ده قصور ایتمه‌مکه غیرت ایلیورسه‌م‌ده
بوکونلرده علت مذکوره حکمنی شدتله اجرایه باشلایوب
مقاومته مجالم قالمدیغنـدن مناسب بر قضایه تحویل نیابتم
خصوصنه مساعدهٔ مرحمت عادهٔ جناب ولی النعمیلرینك
بی دریغ بیـورلمسنی یکانه التجـاکاهم اولان دارالامان
سماحتلرینه ناصیه سای عبودیت اوله‌رق تمنی ایدرم.
هرحالده

* * *

— ١٧ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی عهدهٔ کمترانه‌مه احاله بیوریلان فلان قضـایه مواصلت ایدەلی بعنایة الله تعالی امور مأمورەمی حسـن ایفایه چالیشیورسه‌مده ایکی آیدن بری مبتلا اولدیغم صیتمه دینیلان علت طاقت کدازدن خلاصك چارەسنی بوله‌میوب علت مذکوره الآن حکم فرما اولدیغی واطبای حاذقه‌دن فلان بك بنـدەلرینك ویرمش اولدیغی راپور مآلنـدن آکلاشیله‌جغی وجه ایله تبدیل آب وهوا ایتمکلکم لازمه‌دن بولندیغی وحالبوکه بوجوارده هواسی کوزل بریر اولمدیغی جهتـله فلان قضا نائبی فلان افندی داعیلریله مخـابره اولنوب افندئ موماالیه بجایش قضایه موافقت ایلدیکندن مسلم انام اولان شفقت عالم پسندانه‌لرینه صیغنه‌رق بجایشمزه مساعدهٔ جلیلهٔ فتواپناهیلری رایکان وشاید بوخصوصه مساعده بیورلمازسـه یریمه دیکرینك تعیینیله استـعفای عاجزانه‌مك قبولی خصوصـنده اظهار احسان بیورلمسنی کمال ابتهال ایله استرحام ایلرم. هرحالده

*
* *

— ١٨ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

عاجزانه شمدی‌یه قدر بولندیغم نیابتلرده منهج استقا-
متدن آیرلمامغه غیرت وبوصورتله استجلاب دعوات خیریهٔ
حضرت پادشاهی‌یه بذل مقدرت ایتمکده اولدیغم باب‌فتواجه
معلوم ایسه‌ده اوته‌دن بری محکمهٔ نظامیه مدعیٔ عمومی
معاونی فلان افندی بنده‌لری محکمهٔ شرعیه‌یه عائد دعاوی‌یه
مداخله‌یه آلشمش اولدیغندن افندیٔ موماالیهه بوبابده
میدان ویرلمدیکی جهتله حق کمترانه‌مده عداوت پیدا ایدوب
داعیلرینی لکه‌لمك ایچون بوکونلرده علیهمده خاك‌پای جناب
شیخ‌الاسلامیلرینه تقدیم اولنمق اوزره برطاقم اسنادات
واهیه‌یی حاوی برمضبطه تنظیمی خصوصنه اهالی‌یی
تشویق ایتمکده اولدیغی خبر آلنمغله حضور عدالت نشور
مفتی‌الانامیلرینه عرض‌حاله مجاسرت ایلرم. هرحالده

*
* *

— ١٩ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

من‌غیر لیاقةٍ نائبی بولندیغم ... قضاسی نیابتندن

مدت عاجزانه‌مك انقضاسنه آلتی آی قاله . . . قضاسی نائبی ایله حسب‌الایجاب بجایشمزه فرمان بیورلمش ایدی.

هوالرك فنالغنه باقلیه‌رق همان‌یوله چیقلمش وبناءً علیه بر چوق مصارف اختیاریله قضای مذكوره وارلمش اولدیغندن تلافیٔ مافات ایچون مددرس بی‌چاركان اولان مرحمت مسلۀ مشیختپناهیلرینه دخالتله مدت كمترانه‌مك تجدیدی خصوصنی تمنا ویكانه مدار تفیضم اولان حسن توجه ولی‌النعمیلرینك حق داعیانه‌مده بقا وازدیادی استرحامیله خاك پای امل پیرای دولتلرینه ـ مجبول اولدقلری خصلت نجیبۀ عجزه پروریلرینه استناداً ـ تقدیم عریضۀ ناچیزی‌یه اجترا ایلرم. هرحالده

*

ـ ٣٠ ـ

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدركه

نیابتی عهدۀ داعیانه‌مه احسان بیوریلان . . .
قضاسنه كیتدیكم كوندن بری مصالح عبادی برسرعت

ممکنه ایله برنهج شرع شریف رؤیت وبوصورتله استجلاب
دعوات خیریهٔ حضرت پادشاهی‌یه صرف ماحصل غیرت
ایلمکده ذره قدر قصور ایتمدیکم حالده کویا محکمه‌ده
ایشلره باقلیوب اعلاملر زمانیله اصحابنه ویرلمدیکی
حضورمعدلت نشورشیخ‌الاسلامیلرینه برغرضکارطرفندن
اخبار وبونك مقام مشیخت‌عظمادن مقارن صواب اولوب
اولمدیغی خصوصی قائممقام قضادن لدی‌السؤال موما۔
الیه‌ده مجلس اداره اعضاسندن فلان آغانك تشویقیله
اسنادات واقعه‌یی طوغری اولمق اوزره خاك پای
دولتلرینه عرضه تصدی ایتدیکی استخبار اولنمغله ــ هر
نه‌قدر بوکبی اصحاب اغراضك عوعوه قبیلندن اولان
تفوهات نابجالرینه حوالهٔ سمع اعتبار بیورلمازسه‌ده ــ
اسنادات مذکوره‌یه وجود ویریلوب لایقیله تحقیق
اولنمقسزین عزلم طرفنه کیدلمه‌مسی استرحامنه مجاسرت
وحمایهٔ شفقت وایهٔ مفتی‌الانامیلرینه دخالتله کبار وصغار
حقنده مبذول اولان مرحمت مسلهٔ فتواپناهیلرندن
حصه‌دار عاطفت بیورلمقلغم نیازینه مبادرت ایلرم،
هر حالده

— ٢١ —

معلم الکمال افندمز

مشاهدهٔ دیدار دها دثاریکز ایله هنوز قرین العین اولمق دولتنه مظهر اولهمدمسهده اوتهدن بری آثار برگزیدهٔ فاضلانه‌لری مطالعه‌سیله شرفیاب اولمقده بولندیغم جهتله ینه بختیارم.

بو بابده عهدهٔ تلمیذانه‌مه ترتب ایدن وظیفهٔ شکرگذاری‌یی اداده قصور ایتمه‌مکه چالیشیورسه‌مده شمدی‌یه قدر تقدیم عبودیتنامه‌یه جسارت ایده‌میشمه سبب ذات والای فضیلت انتمای تحریرانه‌کزی تصدیعی تجویز ایده‌مدیکمدر.

نام کمترانه‌مك دفتر تلامذه‌ده — اگرچه یر بولمغه استحقاقی یوقسه‌ده — مقید بولنمق شرف عالمبهاسنه مظهر اولمق آرزوسی بو ورقپاره‌یی تسطیره جرأت بخش اولدیغندن شو قصورمك عفوینی استرحام ایدرم. باقی...

*
* *

— ٢٢ —

فضیلتمآب افندمز

ذکر جمیل فاضلانه‌لری سامعه پیرای کمتری اولنجه بر حس مبین ولا کوکلمی سراسر استیلا ایتمش ایدی. احسانامه‌کزده ابرازینه تنزل بیوریلان مآثر وداد نوازش اتما او حس مبینی دو بالا ایلدی.

بونك حقیله لازمهٔ تشکرینی ایفا ایده‌میه‌جکمی اعتراف ایله قصور واقعك عفوینی تمنا وخاك پای فضیلت احتوای سامیلرینه عاجزانه تحیات فائقه اتحافیله قبولنی رجا ایدرم. باقی...

*
* *

— ٢٣ —

افندمز!

نزد عالیکزده معاملهٔ اخوتکارانه‌نك هرکسه بر درلو اولمسی تجویز ایدیلیر موادن بولنمدیغنی بیلدیکم ایچون

دكرسزلكمدن قطع نظرله‌خاك پايكزه بعض شيلر سپارش ايتمشدم، بونلر هنوز ورود ايتمدی.

يوقسه داعيكزی — استانبولدن مباعدت ايتديكم كبی — اونوتديكزمی؟ بويله اولمسه — حبل متين اخوته استناداً سپارش ايتمش اولديغم شيلری — اهمال ايتميوب ارسال بيورورديكز.

بوبابده‌كی مؤاخذه‌مك حقسز اولديغنی اثبات ايده‌جك بر دليل كوستره‌بيليرسه‌كز منكسر اولان دل بی‌كينه‌مى آباد وبو صورتله مخلصكزی شاد ايتمش اولورسكز. باقی اخوت.

— ٤٧ —

سماحتلو افندم حضرتلری

پيرايۀ انامل عاجزی اولان احساننامۀ كراميلری مسرت بخش دل كمتری اولدی. مطالعه‌سی شرفيله تشرف ايدن كوزلرم پرتوافشان نور سرور اولوب — معشوقه‌سنك

التفات حیات بخشاسنه مظهر اولان عاشق متحسر کبی ـ
پر ابتهاج کسلدم.

کوندن کونه حسن توجه سموحیلریله بین الاقران کسب تمیز ایتمکده اولدیغم جهتله اعلان بختیاری ایتمکدن کندمی آله‌میورم.

بونك حق تشکرینی ایفا ایچون لسان اخلاصمی ازدیاد عمر واقبال ولی نعمتیلری دعاسنه حصر ایله وظیفهٔ رقیتده قصور ایتمه‌مکه چالیشیورسه‌مده بوبابده‌کی عجزم لایقیله وجیبهٔ شکرکذاری‌یی ادایه مانع اولیور.

هرحالده قصورمك عفویله‌حق‌کمتریده ابذال بیوریلان حسن نظر فیض اثر منعمانه‌لرینك دوامنی استرحام ایلرم.

تسریری امر بیوریلان فلان افندی داعیلری همان مناسب بر قریه‌یه کوندرلدی . موما الیهك استحصال مسروریتی ایچون الدن کلن معاونتده قصور ایدلمیه‌جکنی حضور عالیلرینه عرض ایله افتخار ایلرم . باقی

* * *

— ٤٦ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

صباح غزته‌سنده برادر عالیلرینك ترك محکمهٔ جهان ایتدکلرینه دائر کوریلن فقرهٔ غم پرور عاجزلرینی پامال کدر ایلدی.

مرحوم هر جهتله اودا وبندکانــه شفیق بر وجود مراحم رفیق اولدیغندن ضیاعی جملهنی متأسف ایتمشدر. باخصوص مشارالیهك ارتحالی کمترلری کبی سایهٔ سامیلرنده تفیض ایدن ارباب ابتهالی داغدار والی آخر العمر روح پرفتوحته فاتحه خوان ایلیه‌رك اشکبار ایتمسی طبیعیدر.

خــدا بیلیر ممکن اولســه ایدی مرحومك یرینــه بی امتنان فدای جان وجهان ایدردم. نه چاره‌که عادة الله جاری اولمامش!

ذات فضائل سمات کریمانه‌لری کبی «الموت تحفة المؤمن» نه دیمك اولدیغنه واقف بر مرد عارفك محتاج تسلیت اولمدقلری بدیهی بولندیغندن بو بابده کف لسان واو وجود معالی منقبت غنودهٔ خاك رحمت اولدقجه خندان

عالیلریله افندمزك صدر عافیتده كامران اولملری دعاسنی رفع بارگاه مستعان ایتمكده اولدیغمك عرضنه مجاسرت وتوجهات بنده پروریلرینك بقاسنی استرحامه مبادرت ایلرم.

* * *

— ٢٦ —

فضیلتمآبدم افندم

محل مأموریت علیه‌لرینه سالماً مواصلت فاضلانه‌لرینی مبشر وحق عاجزانه‌مده ابذال بیوریلان حسن توجه سامیلرینك دوام وتزایدینی مشعر التفاتنامهٔ كریمانه‌لری رونق افزای نظر تكریم اولدی.

كرمنامهٔ گرامیلرینك دل بی‌كینه‌مه پرتو انداز اولان اشعهٔ نشاط افزاسی باعث شكران عظیم اولوب بو بابده‌كی منتدارلغمك ـ صداعی موجب اولور دیه ـ عرض وبیانندن اجتناب وخاك پای حقوق پروریلرینه تقدیم عریضهٔ وجیزه‌یه شتاب ایدلدی. باقی

* * *

— ۲۷ —

افندمز!

ذات عالیلرندن صیق صیق آلمقده اولدیغم احساننامه‌لرك بوکونلرده آره‌سی پك اوزادی. حتی فی ۱۱ تشرین اول سنه ۳۰۶ تاریخلی التفاتنامه‌لرندن صکره ایکی آی مرور ایتدیکی حالده هنوز برکرمنامه‌لرینه دسترس اوله‌مدم.

هرپوسته دیدهٔ حسرت دیده‌سنی مکتوب عالیلرینه وقف ایتمش اولان بر غربت زده‌یی بویله اوزون اوزادی‌یه مهجور التفات بیراقمق روامیدر؟

بنده‌لری کبی پامال خمول اولان بر بی چاره‌نك کرمنامه‌لر ارسالیله تلطیف خاطرینه تنزل بیورملرینی شیمهٔ عاجزنوازانه‌لرینه استناداً استرحام ایلرم. باقی

— ۲۸ —

سماحتلو افندم حضرتلری

خاك پای فیض بخشای جناب سموحیلرینه برای تأیید

رتبهٔ اختصاص وسیله جوی عرض اخلاص ایکن لیلهٔ مبارکهٔ رغائبك شرف حلولی بو مقصد عبیدانه‌یی ایفا ایچون ذریعهٔ یکانه اولمغله آستان سعادت آشیان ولی نعمتیارینه تقدیم کلدستهٔ عبودیته ابتدار وشب مذکورده :

بحق نور پاك فخر عالم
قبول ایله دعامی یا الهی

مقام سلطنتده ایله قائم
کمال عافیتله پادشاهی

قطعه‌سنه تردیفاً بویله نیجه نیجه لیالیٔ مسعوده‌نك مشاهده‌سیله سایهٔ عاطفتوایه حضرت شهریاریده کامکار بیورلملری درود مستمدت نمودینی رفع بارکاه پروردکار ایتمش اولدیغمك بیانیله حق کمتریده ابذال بیوریله‌کلن توجهات معالی غایات بنده‌نوازیلرینك بقا وازدیادی تمنیاتنه اجتسار قیلندی. هرحالده

* * *

— ٢٩ —

افندمز!

بر قاچ سنه مقدم بلدیه ریاستندن وقوع انفصال عالیلرینه مبنی ریاست مذکوره‌نك ید ناهله کچمسی عاجزلریله عموم ارباب حمیتی دلریش ایتمشدی. چونکه زمان ریاستلرنده الآن آرایش عیون شکران اولان نیجه آثار نافعه وجوده کلشدرکه هر بری درایت کامله‌لرینه دال برر برهان بی همالدر.

هله کچن هفته بزم فلان بك طرفندن آلدیغم التفاتنامه‌ده ینه امر مهم ریاستك عهدهٔ کار آکاهیلرینه احاله قیلندیغی تبشیر اولنمغله حسب العبودیه وظیفهٔ تبریکه مسارعت وسایهٔ شاهانه‌ده بر وجه دلخواه عالی مملکتك احیاسنه موفقیتله بین الاقران تعالی بیورملری دعاسیله تزیین لسان مصادقت ایلرم. باقی حسن توجه کریمانه‌لرینه شدت احتیاج.

*
* *

— ٣٠ —

سماحتلو افندم حضرتلری

حق نا مستحق داعیانه‌مده بی‌دریغ بیوریلان توجهات مستلزم المباهات کرمکاریلرینك ادای وجیبهٔ تشکری ایچون روز وشب دعای توافر عمر واقبال سموحیلرینی ایصال قبولخانهٔ جنـاب رب الارباب ووسائل جمیله دوشـدکجه خاك پای مکارم احتوای ساميلرینـه برای تجدید انتساب تقدیم عبودیتنامه‌یه شتاب ایتمکده اولدیغم کبی لیلهٔ مبارکهٔ رغائبده دخی باکمال خلوص بال:

ولیّ نعمتك قدرین جهانده
ایدوب کوندن کونه برتر الٰهی

سرای عافیتده ایله دائم
بحق حضرت حیدر الٰهی

قطعهٔ دعائیه‌سنی رفع بارکاه خدای متعال ایلمش اولدیغمك عرض وبیاننـه اجتسار وایفای رسم تبریکه مسارعتـله

محتاجی بولندیغم حسن نظر محاسن اثر منعمانه‌لرینک کماکان دوام وازدیادی نیازینه ابتدار ایلرم. هرحالده

— ٣١ —

سماحتلو افندم حضرتلری

وسائل جمیله دوشدکجه خاك پای فیض احتوای جناب سموحیلرینه تقدیم عبودیتنامه ایله تجدید رابطهٔ انتسابی وجیبه‌دن بیلدیکم جهتله سنهٔ جدیده‌نك شرف حلولنی فرصت عد ایده‌رك تبریکنه مجاسرت وانفاس معدودهٔ حیاتی آنیهٔ دولتلرینه صرف ایتدکلکی لوازم شکرکذاریدن بیلن داعیلری کبی برکمتری توجهات معالی غایات کرمکاریلرینك ابذالیله کامور بیورملری استرحامنه مثابرت و «جناب خالق الایام والشهور سایهٔ معالی وایهٔ حضرت پادشاهیده بویله نیجه سنین جدیده‌یه ادراك ایله مسرور بیورسون» دعای رقیت پیراسیله تزیین لسان مصادقت ایلرم.

— ٣٢ —

سماحتلو افندم حضرتلری

الطاف جهان مطاف شاهانه‌لریله هربار بندکان صداقت انتمایی دلسیر وباخصوص التفات معالی غایات خسروانه‌لریله داعیان استقامت پیرایی تسریر بیورمقده اولان خلیفهٔ برکزیدهٔ رب العالمین ونور دیدهٔ کافهٔ مسلمین شهریار عالی تبارمز تاجدار محاسن کردارمز افندمز حضرتلرینك ذات فضائل سمات سموحیلرینه بر قطعه نشان عالیٔ عثمانی احسان وبوصورتله ذاتاً محسود یار واغیار اولان مهر اقبال دولتلرینی برقات دها رخشان بیوردقلری واصل صماخ عاجزی اولدی، کوکلم نور سرور ایله طولدی.

بو سرور نامحصور ایله زیور لسان خالص البیانم اولان دعای ازدیاد عمر واقبال ولی نعمتیلرینی تکرار وخاك پای کمالات احتوای کرامیلرینه تقدیم تبریکنامهٔ کمتری‌یه اجتسار وحق نامستحق عاجزیده رایکان بیوریلان

توجهات مکارم آیات منعمانه‌لرینك بقا وتزایدی استرحامنه ابتدار ایلرم. هرحالده

***

— ٣٣ —

سماحتلو افندم حضرتلری

دلالت بنده‌پروریلریله نیابتی عهدهٔ داعیانه‌مه احسان بیوریلان فلان قضایه فی ١١ جمادی الآخره سنه ٣٠٨ تاریخیله مواصلت وامر سنوحیاری وجه ایله قضای مذکور مفتیسی فلان افندی حضرتلرینك خاك پای فقیهانه‌لرینه یوز سوره‌رك سلام عالیلرینی تبلیغه مسارعت ایلدم.

سایهٔ فیضوایهٔ سامیلرنده بویله بر پیر روشن ضمیرك شرف پای بوسیله مشرف اولدیغمدن طولایی مباهات ومترتب ذمت عبودیتم اولان ادعیهٔ خیریه‌لرینی هربار رفع بارگاه قاضی الحاجات ایتمکده اولدیغمی خاك پای ولی نعمتیلرینه عرضه مثابرت اولندی.

***

— ٣٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

کچن هفته‌کی ترجمان حقیقتده کیفسزلکلرینه دائر اولان فقره‌یی کمال تأسف ایله اوقویوب همان شفایاب اولملری ایچون دست نیازی رفع بارگاه مستعان ایلدم.

صد هزار حمد وشکر اولسون‌که بو هفته‌کی ترجمان حقیقتده: «سماحتلو . . . افندی حضرتلری کمالیله اعادهٔ عافیت ایدوب مقام عالیلرینی تشریف بیوردقلری واصل صماخ ممنونیتمز اولمشدر.» مژدهٔ شوق آوری، مسرت بخش دل کمتری اولدی.

فیض بخش قلوب موحدین اولان: «جناب خداوند سموات وارضین پادشاه ملك خصلت شهنشاه معالی منقبت افندمز حضرتلرینی شمس تابان پیرایهٔ آسمان اولدقجه تختگاه عثمانیده کمال سطوتله مکین بیورسون» درود مسعودینه ادعیهٔ خیریه‌لرینی تردیف ایله تزیین لسان ایتمکده اولدیغمی عتبهٔ سموحیلرینه عرض ایلرم.

*
* *

— ٣٥ —

افندم حضرتلری

۱۹ تموز تاریخلی احساننامه‌کزی آلدیغم کوندن بری جواب یازمق ایچون هر نه زمان المه قلم، کاغد آلدمسه بر مانع ظهور ایتدی، ترك تحریر عریضه‌یه مجبور اولدم. مثلا: یازی ماصه‌سنك باشنه چوب‌ده المه قلم، کاغد آله‌رق تحریر عبودیتنامه‌یه باشلادیغم کبی کوده‌ز بر مسافر کلیر، داعیکزی ساعتلرجه اشغال ایدر. صکره دفع اولوب کیدرسه‌ده بنده‌کز ایچون آرتق یازی یازمق قابل اوله‌ماز.

ایشته بویله بر چوق مانعلر شمدی‌یه قدر خاکپای عالیکزه تقدیم نمیقه‌یه حیلولت ایتدی.

بونی قبول ایتمزسه‌کز مانع اوله‌رق: «هر نه زمان احساننامه‌کزه جواب یازمق ایچون قلمه، کاغده صارلدمسه ایستدیکم کبی عرض عبودیتدن عاجز قالدیغم جهتله بونلری قالدیروب آتمغه مجبور اولدم.» دیمش اولسه‌م بیلم قبول بیوررمیسکز؟

زهی سعادت واقبال اکر قبول افند

اكر قبول بيورمازسه‌كز محكمهٔ وجدانكزه دخالت ايله افندمز ايچون كوكلمده صاقلامقده اولديغم حرمت ومحبت مخصوصه‌يى سوزمك طوغرى اولديغنه ـ حق كمترانه‌مده مبذول بيورمقده اولديغكز حسن توجهه استناداً ـ ايكى شاهد عادل اوله‌رق اقامه ايدرم.

بونلرى‌ده استماعه تنزل بيورمازسه‌كز اعتراف قصور ايله عفوى خصوصنى استرحامه جرأت ايلرم. باقى

***

ـ ٣٦ ـ

قضامز نائبى فلان افندى داعيلرى اصحاب درايت واستقامتدن اولوب بورايه كلديكى كوندن برى مصالح عبادى كونى كوننه رؤيت وبو صورتله استجلاب دعوات خيريهٔ حضرت پادشاهى‌يه بذل غيرت ايتمكده بولنمغله حقنده ايديلن شكايت حقيقته مستند اولميوب صرف غرض شخصيدن عبارت اولديغنك عرض وبيانيله افندئ موما اليهك پك آز قالمش اولان مدت نيابتنك تجديد وتمديدى خصوصنى خصائل ممدوحهٔ جناب ولى النعميلرينه

استناد ایله جملةً تمنا ومسئول بندکانه‌مزك اسعافی بابنده خاك پای املجشای شیخ الاسلامیلرینه وضع جبین استدعا ایلرز. هرحالده

...

— ٣٧ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

نیابت شرعیه‌سی عهدهٔ داعیانه‌مه تفویض بیورلمش اولان . . . ولایت جلیله‌سی اهالیٔ معتبره‌سی طرفندن خاك پای عدالت احتوای جناب فتواپناهیلرینه تقدیم قیلنان مضبطه‌دن ولایت مشارالیها مفتیسی فلان افندینك احوال غیر مرضیه‌ده بولندیغی آکلاشلدیغی بیانیله لازم کلن تدقیقات مکمله‌نك اجراسیله نتیجه‌سنك از باری امر وفرمان بیورلمش اولدیغندن همان بوبابده تحقیقات عمیقه‌یه کیریشلدکده افندیٔ مومالیهك حقیقةً صفت علمیه‌سنه یاقشمیه‌جق حرکات نابجایه اجتساری تبین ایتدیکی وکندیسندن هرکسی صوغوتمغه هیچ بروقت اشتکادن

خالی قالمیه‌جغی حس اولنمقده بولندیغی حضور معالی نشور شیخ الاسلاملرینه عرض اولنور. هرحالده

* * *

— ۳۸ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

بعض اهالی اغراض شخصیه‌لرینه خدمت ایدلمدیکندن طولایی حق کمترانه‌مده پیدا ایتدکلری عداوتلری ایجابنجه بر درلو هضم ایده‌میوب علیهمده تفوهات کوناکون اشاعه‌سیله عاجزلرینی ترهیبه وبونکله‌ده قناعت ایتمیوب نیك وبدی فرقه مقتدر اولمیان بر طاقم ساده دلانی: «نا‌ئمز شویله‌در، بویله‌در» دیه آلدادەرق بر عرض محضر ترتیبیله حضور معدلت نشور جناب مفتی الانامیلرینه تسریبه متجاسر اولمشلردر.

معلوم یار واغیار اولان مرحمت بنده پروریاری مقتضای منیفنجه نادر اولمیان بوکبی حالات وشکایاتك نزد دولتلرنده هیچ بر حکمی اولمیه‌جغی بدیهیاتدن ایسه‌ده

اخلال ایدلمك ایستنیلن ناموسمك وقایه‌سی بابنده شفقت عادلانه‌لرینه التجایه مجبور اولدم. هرحالده

*

— ٣٩ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

نیابتی مودوع عهدهٔ داعیانه‌م اولان . . . سنجاغنه کله‌لی اعصابمه عارض اولان ضعف کوندن کونه تزاید ایتمکده اولدیغندن مصالح عبادی وقتیله رؤیته وجودم تحمل ایده‌میوب ایشلرك تداخلده قالمسنه باعث اولیورکه بوده اصحاب مصالحك صیزلانمسنی موجب اوله‌جغی طبیعیدر.

بویله بر شکایته میدان ویرله‌مك ایسه اخص آمال کمترانه‌م اولدیغندن وعلت مذکوره مجرد موقعك آب وهواسیله امتزاج ایدیله‌مه‌مسندن ایلری کلدیکی مربوطاً تقدیم قیلنان راپورمآلندن مستبان اوله‌جغندن آب وهواسنك جیادتی بلدی دوقتورلری طرفندن تعیین اولنان واقضای

مدتنـه بر بچق ماه قالمش بولنـان دکزلی سنجاغی مرکز نیابتنه تحویل مأمور یتم واولمدیغی حالده استعفای عبیدانه‌مك قبولیله چراغ بیورلمقلغم خصوصنی اسـترحام ایلرم. هر حالده

* * *

— ٤٥ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

سنین سابقه‌یه نسبتله بو سنه الحمد الله تعـالی قضامز داخلنده برکت ترابیه فوق العاده رونما اولدیغی کبی هر کسك‌ده کندی ایشـیله اشتغال وزیور السـنهٔ اسلامیان اولان: «جناب خالق البرایا امیر المؤمنین نخبهٔ سـلاطین عـدل آین خلیفـهٔ بی مدانی غازی عبد الحمید خان ثانی افـدمز حضرتارینی الی آخر الزمان تخت عالی بخت عثمانیـده فرمانفرما بیورسون» درود مسعودیله امرار ایام ولیـال ایتمکده بولندقلرینك عرضنه ابتـدار وسایهٔ توفیقاتوایهٔ حضرت پادشـاهیده مصالح اهالی بر وجـه دلخواه عالی رؤیت وبو صورتله استجلاب ادعیهٔ خـیریهٔ

جناب ولی النعمی یه صرف مقدرت ایدلمکده اولدیغنك بیانته اجتسار وحق داعیانه‌مده حسن توجه فاضلانه‌لرینك دوام وتزایدی رجاسیله ختم گفتار ایلرم.

* * *

— ۱۵ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

جناب خداوند معین آرایش مسند مشیخت مددرس ارباب ضجرت اولان ذات شفقت سمات ولی النعمیلرینی سایهٔ تعالیوایهٔ حضرت پادشاهیده الی آخر الایام جاه جلیل فتواده کابین بیورسون.

کمترلری بیك ایکی یوز سکسان سکز سنه‌سی اجرا اولنان رؤس امتحاننده برنجیلك شرفنی احراز ایله من غیر حدٍ مذاکرهٔ علومه مباشرت ومجرد اثر حسن نظر مشیختپناهیلری اوله‌رق گچن سنه اعطای اجازت ایدوب بین الاقران کسب امتیاز ایتمش اولدیغم حالده هنوز عائلهٔ عاجزانه‌می اداره‌یه کافی معاشه نائل اوله‌مدیغمدن وبو یوزدن گرفتار اولدیغم دیون کثیره‌یی تسویه ایده‌میوب

گوندن كونه تضاعف ایتمكده اولان بوباركرانك آلتنده ازلمكده بولندیغمدن شو حال یأس اشتمال عبیدانه‌مه نهایت ویرملك اوزره قتواخانه‌یه چراغ بیورلمقلغ خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ معجزه پروریلرینك بی دریغ بیورلمسی بابنده مرحمت مسلهٔ دولتلرینه التجایه مجبور اولدم. هرحالده

∴

— ٤٦ —

اوقاف همایون نظارت جلیله‌سی جانب عالیسنه

دولتلو افندم حضرتلری

اهالیسندن اولدیغمز (اوروج غازی) محله‌سنده واقع اصحاب خیراتدن مرحوم اسماعیل آغا جامع شریفی برخیلی زماندن بری تعمیر ایدلمدیكندن خرابه یوز طوتمش واوزرنده‌كی طوغله‌لر فرسوده‌لشدیكی جهتله باران نزولنده درونه سیلان ایله مفروشاتنی چوروتمكده وهرطرفندن تخته ودیرك پارچه‌لریله صیوه‌لری دوكلمكده بولنمش اولدیغی

کبی یاغمورلو کونلرده وباخصوص موسم شتاده جامع شریف مذکورده ادای صلات قابل اولمدیغندن اوقات خمسهده جوامع بعیدهیه عزیمته مجبور اولوب بو بابده فوق العاده مشقت چکمکدهیز.

جامع شریف مذکور بر آز وقت دها حال خرابیده بیراقیلهجق اولورسه تعمیری غیر قابل بر درجهیه کلهجکی درکار وبویله بر معبد شریفك محوی هیچ بر زمان تجویز بیورلمیوب یکیدن انشاسی ایسه مبالغ کلیهیه توقف ایدهجکی بدیدار اولدیغندن احیای مبرات خصوصنده مبذولیت عنایات دیانت آیات شاهانهلری آن بآن مشهود عیون شکران اولان شهریار معموریت پرور وتاجدار عاطفت کستر افندمز حضرتلرینك اِثر جلیل همایونلرینه اقتفاءً نیجه اماکن مقدسهنك ترمیمی اوغرنده صرف همت وبو وسیله ایله جانب معالی مناقب حضرت خلافتپناهییه ادعیهٔ خیریه استجلابنه بذل مقدرت بیوره کلدکلری هر روز ساحهآرای بروز اولان آثار موفقیت دثار دولتلریله مدلل بولندیغندن مارین وعابرینك نظر تأسفنه چارپمقده اولان جامع شریف مذکورك حجرهسیله برابر صورت

مکملهده تحمیری خصوصنده همم جلیلهٔ نظارتپناهیلری بی دریغ بیوریلەرق ذاتاً اقدس وظائف عبودیتمز اولان دعای ازدیاد عمر وشوکت امیر المؤمنینه بر قات دها مواظبته مجبور بیورلمقلغمز بابنده خاكپای املپیرای آصفانهلرینه تقدیم استرحامنامهیه مجاسرت ایلرز. اول بابده

* *

— ٤٣ —

خاك پای سائی نظارتپناهیلرینه

دولتلو افندم حضرتلری

زمان فیض اقتران شاهانهسی دور معارف دینلمکه شایان اولان حامیٔ ارباب علم ومعرفت پادشاه معالی منقبت ولی نعمت بی منت افندمز حضرتلرینك سایهٔ ترقیوایهٔ ملوکانهلرنده اتمام ترجمهسنه موفق اولهرق مربوطاً تقدیم ایلدیکم (. . .) ك (. . .) عنوانی آلتنده جزء جزء

طبع ونشر ایدلمسی بابنده مساعدهٔ جلیلهٔ نظارتپناهیلرینك
ارزان بیورلمسی نیازینه اجتسار ایلرم. هرحالده

— ٤٧ —

دولتلو افندم حضرتلری

مربوطاً تقدیم پیشگاه دولتلری قیلنان (. . .)
عنوانلی اثر عاجزینك طبع ونشری خصوصنه مساعدهٔ
جلیلهٔ نظارتپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسی بابنده امر
وفرمان

— ٤٨ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه
جناب قادر بیچون ذات ولی‌النعمیلرینی اکدار صوریه
ومعنویه‌دن مصون وعمر دولت فتواپناهیلرینی افزون
بیورسون آمین.

قاين پدرم فلان افندينك وقوع وفاتنه مبنى عائلهٔ كمترانه‌مك امر ادارەلرينه نظارت ايده‌جك بر كيمسه‌لرى قالميوب بونلرك تركه وسائره‌يه دائر اولان امور وخصوصنى تسويه ايتمك اوزره استانبوله كلمكلكم لازم كلديكندن اوچ آى قدر موما اليهمك يانلرنده بولنمقلغمه مساعدهٔ حضرت شيخ الاسلاميلرينك رايكان بيورلمسى بابنده خاك پاى شفقت پيراى دولتلرينه وضع جبين ابتهال ايلرم. هر حالده

*
* *

— ٤٦ —

دولتلو افندم حضرتلرى

مدعئ عمومى معاونى فلان بك بنده‌لرى معاملهٔ درشتانه‌سيله هركسى كنديسندن بيزار ومحكمه‌يه وقتيله كلوب كيتمديكندن مصالح عبادى سكته‌دار ايتمكده اولديغى وافندئ موما اليه بوحاللردن واز كچمسى ايچون نصايح لازمه اعطاسنده قصور ايدلميوب كرات ايله اصلاح نفس ايتمسى توصيه اولنمش ايسه‌ده نصيحت قبول ايدر طاقمدن

اولدیغی جهتله کیفیتك خاکپای معدلت پیرای نظارتپناهیلرینه
عرضنه مبادرت قیلندی. هر حالده

— ٤٧ —

جناب خداوند جهان شهریار عدالت پرور تاجدار
مرحمت گستر خلیفهٔ بالحق ولی نعمت اشفق آرایش تخت
عثمانی سوکیلی پادشاهمز غازی عبدالحمید خان ثانی افندمز
حضرتلرینی ماتعاقب الملوان کمال سلطنتله مقام مقدس
خلافتده حکمران بیورسون آمین.

چاکرلری یکرمی سنه‌دن بری درسعادت بدایت
محکمه‌سی ایکنجی جزا دائره‌سی برنجی صنف ضبط کتابتنده
بلا قصور ایفای حسن خدمته سعی موفور ایتمکده
ایسه‌مده برمقتضای طالع واژون امثال عاجزانه‌مه نسبتله
پك‌دون برمرتبه‌ده قالمش اولدیغمدن وبوحال مغدوریت
اشتماله ایسه هربار اشعهٔ جهان افروزی بر صورتله
عیون آرای کبار وصغار اولان مرحمت خلافتپناهیلری

راضی اولمه‌جغنی بدیهی بولندیغندن یگانه امیدگاه بی‌پرکان
اولان شفقت معالی منقبت خسروانه‌لرینه صیغنه‌رق بو
کره منحل اولان وقاعدهٔ تسلسله بناءً حق صریح کمترانه‌م
بولنان محکمهٔ مذکوره باش کتابت خدمتنك عهدهٔ
عبیدانه‌مه احسان بیورلمسی بابنده سُدهٔ سنیهٔ ملوکانه‌لرینه
مستمندانه دخالت وروز وشب ورد زبان عبودیتم اولان:
«جناب رب العالمین پادشاه عدالتمندمز ولی نعمت بی منت
افندمز حضرتلرینی الی آخر الایام سریر شوکت مصیر
عثمانیده دلخواه شاهانه‌لری اوزره کامبین بیورسون آمین»
دعای واجب الاداسنه تردیفاً مسئول احقرانه‌مك
اسعافیله دلشاد بیورلمقلغم استرحامنه تجاسرت ایلرم.
هرحالده

— ٤٨ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

حق کمتریده دائما ابذال بیوریلان واداى وجیبهٔ
تشکری درجهٔ امکاندن بغایت عالی اولان الطاف علیهٔ

سماحتپناهیلرینه ضمیمةً احسان نیابتیله بکام بیورلدیغم (...) قضاسنه وصولمدن بری مصالح عبادی دلخواه دولتلرینه توفیقاً فصل وحسم ایله استحصال خشنودیء اهالی‌یه غیرت واستجلاب دعوات خیریهٔ حضرت ولی النعملرینه صرف مقدرت ایتمکده ایسه‌ده بورانك ثقلت آب وهواسندن متولد امراض شدیده دچارلرینی تبدیل آب وهوایه مجبور ایلدیکندن واستانبوله عودتم ایسه کرك نقداً وکرك بدناً مستحیل درجه‌سنده بولندیغندن حال پرملالمه مرحمةً لطافت آب وهواسی اطبای حاذقه طرفلرندن توصیه اولان وبورایه (...) ساعت مسافه‌ده بولنان (...) قضاسی نیابتنك احسانیله احیا وکرفتار اولدیغم شو مضیق بلادن رها بیورلمقلغم تمناسنه اجترا اولندی. هرحالده

— ٤٩ —

جناب آفرینندهٔ زمان وآسمان شهریار معموریت پرور تاجدار دیانتکستر آفتاب سپهر عثمانی سوکیلی پادشاهمز

غازی عبدالحمید خان ثانی افنـدمز حضرتلرینی کلبانك صلات سـامعه نواز ارباب طاعات اولدجه مقام مقدس خلافتده کامران بیورسون آمین.

ایوانسرای جوارنده عتیق مصطفی پاشا محله‌سـنده اعاظم اصحاب کرام فقاهت اتسامدن ابو ذرِغفاری [١] رضی عنه‌البـاری حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌سی مشرف خراب اولدیغنـدن و بویله برمقام عالینك حال خرابیده قالمسـنه کعبهٔ قلوب موحدین اولان وجدان حمیت بنیان خلافتپناهیلری قائل اولمیه‌جغی هر آن عیون آرای اهل ایمان اولان آثار خیریهٔ شـاهانه‌لریله مدلل بولندیغندن تربهٔشریفهٔ مذکوره‌نك خزینهٔ خاصهٔ ملوکانه‌لرندن تعمیری خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ شهنشاهیلری بی‌دریغ بیورلمسی نیازیله سُدهٔ سـنیهٔ خسروانه‌لرینه وضع جبین عبودیت ایلرز. هرحالده

[١] مشارالیه حضرتلری مدینهٔمنوره قربنده کائن (ربذه) نام قریه‌ده هجرتك اوتوز ایکنجی سالنده ارتحال بیورمشلردر.

— ٥٥ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

ذره قدر استحقاقم اولمدیغی حالده مجرد حسن نظر فیض اثر ولی‌النعملریله نیابتنده بولندیغم (...) ده امور مأموره‌می حسن ایفایه بذل مقدرت ودرود سعادت نمود حضرت پادشاهی‌یه تردیفاً اثنیهٔ جناب مفتی‌الانامیلرینه صرف انفاس رقیت ایتمکده قصور ایتمیورسه‌مده بورانك وخامت هواسی صیره‌سیله بتون چاکرخانه خلقنی صیتمه دینیلن علت تحملکدازه دوچار وداعیٔ کمترلرینی ایسه فوق‌العاده بیزار ایتمکده اولدیغندن و مملکت طبیبلرینك معالجات عطاریه‌سندن ایسه هیچ برمنفعت کوریلمه‌مکده بولندیغندن مناسب برمحله نیابت عاجزانه‌مك تبدیلی خصوصنی هرزمان مشهود دیدهٔ شکران اولان شفقت شیخ‌الاسلامیلرینه استناداً استرحام ایلرم. هرحالده

— ٥١ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

جناب رب الارباب سایهٔ سما پایهٔ حضرت پادشاهیده ذات مراحم سمات فتواپناهیلرینی مقام دولتلرنده کمال اقبال ایله کامیاب بیورسون آمین.

داعئ دیرینه‌لری فاتح جامع فیض لامعنده اون بش سنه‌دن بری مذاکرهٔ علوم آلیه وعالیه ایله اوقاتگذار اولوب برمقتضای طالع وارون معاش عاجزانه‌م عائلهٔ احقرانه‌می اداره ایده‌جك مرتبه‌یه ایصال ایدیله‌میوب یك دون قالمش اولدیغندن وبوحال ضرورت اشتماله ایسه آرایش السنهٔ ثنا کویان اولان مرحمت معالی منقبت ولی‌النعمیلری بروجه ایله راضی اولمیه‌جغی هرزمان بر صورتله جلوه‌کر ساحهٔ امکان اولان تعطفات بی‌غایات منعمانه‌لریله مدلل بولندیغندن فتواخانه‌یه قید وقبول بیورلمقلغم خصوصنی تمنایه مبادرت ومسئول ناچیزانه‌مك اسعافی بابنده خاكپای شفقت پیرای جناب مشیختپناهیلرینه وضع جبین ابتهاله مجاسرت ایلرم. هرحالده

* * *

— ٥٢ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

کمترلری بر قاچ سنه مقدم اجرا بیوریلان رؤس امتحاننده برنجیلك شرفنی احراز ایتمش اولوب فقه شریفه انتساب ایتمك آرزوسنده بولندیغمدن وافندمزك بتون داعیانه وباخصوص عاجزلری کبی سایهٔ دولتلرنده کسب فیض ایتمك داعیه‌سنده بولنان غیر توران بندکانه عاطفت معالی منقبت ولی‌النعمیلری مبذول اولدیغندن فتواخانه‌یه قبول بیورلمقلغم خصوصنی کمال ابتهال ایله استدعا وهربار: «جناب رب عزت ذات محاسن صفات حضرت پادشاهی‌یی ماتعاقب الملوان سایه انداز مقام خلافت بیورسون» زمزمه‌سنه ردیفاً ادعیهٔ خیریهٔ فتواپناهیلریله نشوه‌دار اولان فؤاد اخلاص معتادمی مسئول عبیدانه‌مك اسعافیله بر قات دها مسرور بیورملرینی تمنا ایلرم.

هر حالده

* * *

ـ ٥٣ ـ

ولی نعمتم پدر اعزم افندم

امتحانده قازانوب قازانه‌مدیغمی بیله‌مدیکم جهتله ایکی آیدن بری فوق‌العاده براضطراب ایچنده ایدم.

هله دونکی کون علی‌الاصول باب فتوایه چاغریلوب شهادتنامه‌مز اعطا بیورلدی.

داعیلری محض اثر دعای پدرانه‌لری اوله‌رق اعلای مراتب عدا اولنان ثالثه‌دن اخذ شهادتنامه‌یه موفق‌اولدیغمی تبشیر ایدرم.

بوراجه ایشلرمی تسویه ایدر ایتمز هم خاك پای عالیلرینه یوز سورمك همده برآز سرور بال ایله وقت گچیرمك اوزره نزد سامیٔ ولی نعمتیلرینه عزیمت ایتمك فکرنده بولنیورم.

هرحالده یگانه سبب فیضم اولان ادعیهٔ خیریه‌لرینك کماکان حق کمترانه‌مده تمادیسنی استدعا وبوسایه‌ده‌مراتب عالیهٔ علیه‌یی احراز ایلکلکمی جناب واهب‌الآمالدن تمنا ایلرم. باقی

*
* *

— ٦٤ —

داخلیه نظارت جلیله‌سی جانب عالیسنه

دولتلو افندم حضرتلری

قضامز قائممقامی فلان افندی وظائف داعیانه‌مه مداخله ایتمکده اولدیغندن کندیسنه وصایای لازمه ویرمك اوزره لوامز متصرفی سعادتلو فلان بك بنده‌لرینه مراجعت اولندیسه‌ده بوندن برثمره حاصل اولمیوب احوال مذکوره‌نك دوامی امور قضایی تشویش ایلمکده بولندیغی جهتله افندیٔ موماالیهك دائرهٔ وظیفه شناسی‌یه ارجاعی بابنده مسلم اولان عدالت کار آگاهیلرینه دخالت واسترحام عاجزانه‌مك اسعافی خصوصنده بذل همت بیوریله‌جغندن امین اولدیغم ایچون شمدیدن عرض شکرانه مسارعت ایلرم. اول بابده

— ٦٥ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

وظائف مأموره‌می حسن ایفایه چالیشیورسه‌ده

قائمقام بك معاونت ایده‌جکنه محکمه‌نك حیثیتنه طوقنه‌جق درجه‌لرده مداخله‌یه قیام ایتمکده بولندیغندن مصالح عبادك حسن جریاننه خلل طاری اولوب بونك بر آن اول اوکی آلنمسی خصوصی مرکز نائبی فضیلتلو فلان افندی داعیلرندن استرحام اولنمش ایسه‌ده بر نتیجۀ حسنه کوریله‌مدیکی جهتله بوبابده خاك پای عدالت پیرای فتواپناهیلرینك حمایت داعی نوازیلرینه دخالته مجبور اولدم. لطفاً تصدیع واقعه‌مك عفویله مسئول کمترانه‌مك اسعافی تمنیسنه اجترا ایلرم . هرحالده

*
* *

— ٥٦ —

معروض داعئ دیرینه‌لریدرکه

مقدما بوراده وقوع بولان حریقده محترق اولان وسلف عاجزی زماننده انشاسنه بدء اولنوب ده هنوز اتمام اولنه‌میان محکمۀ شرعیه حمیتمندان اهالیدن طوپلانیلان اعانه ایله استکمال وبوکون قربانلر کسیله‌رك رسم کشادی اجرا ایله هربار السنه آرای کبار وصغار اولان دعای

دوام عمر و دولت حضرت پادشاهی رفع بارگاه رب متعال قیلندیغنك عرض و بیاننه مثابرت وحق کمتریده بی دریغ بیوریلان حسن نظر فیض اثر جناب ولی النعمیلرینك بقاسی نیازینه مجاسرت ایلرم. هرحالده

* * *

— ٤٧ —

فضیلتمندم افندم

ذات ادیبانه‌لرندن آلمقده اولدیغم التفاتنامه‌لر داعیلری ایچون برر درس بلاغت حکمنده بولنمغله بوبابده نه قدر تشکر ایتسه‌م آزدر.

بونلر ایله تنویر باصرهٔ استفاده ایتدکجه طبیعت متشاعرانه‌م منبسط اولیور.

بزم سرای حکمتك فانوس نور افشانیدر
کاشانهٔ علویتك آیینهٔ رخشانیدر

کبی بیتلر سویلیورم.

بوكره انمله پیرای كمترى اولان احساننامهٔ شاعرا-
نه‌لرنده‌كى : «كچن پازار ایرتسى كونى ولى افندى‌یه
كیدلمشدى . موقعك لطافتى، چایرلرك غبطه بخش لاله‌زار
اولان طراوتى جمله‌مزى حیران ایتدى . » فقره‌سى
استانبولجه فصل ربیعك حلول ایتدیكنى مبشر اولمغله
بوراده مشتاق بهار اولان كوكلم :

بهار كلیه‌جكمى؟ بهار كلیه‌جكمى ؟

دیه متحسرانه سویلنوب طوریور!

فقرهٔ مذكوره‌یى اوقوركن بهاره دائر برغزل تنظیمى
ایچون كوكلمده برهوس پیدا اولدى. بوغزلك چوقدن
برى متحسر دیدار لطافت دثارى اولدیغم كل وصفنده
بولنمسنى ذهنمده قرارلشدیردم. همان كرمنامه‌لرینك مطالعه-
سندن متحصل برصفاى درون ایله قلمى اله آلوب :

فرط رشكندن چمنزار صفاده لاله‌لر
داغدار اولمقده‌در ایتدكجه دقت كللره

بیتنى ده انشاد ایلدم.

برغزل اولمق اوزره بر مطلع ایله برقاچ بیت دها سویلمك لازم كلدی.

خاطرمه پك چوق مضمونلر توارد ایتدیسه‌ده بونلر، كله دائر اولمیوب عاشقانه، فخورانه برغزل تنظیمنه الویرشلی خیالات شاعرانه‌دن عبارت ایدی.

بو بابده خیلی جابالادمسه‌ده مطلع شویله طورسون بویله بر بیت سویلیه‌بیلمكه موفق اوله‌مدم كه: «ایشته بر قطعهٔ ربیعیه» دیوب ایشك ایچندن چیقه‌یم.

جبر طبیعت ایده‌رك بویله بر بیت دها سویلیه‌بیلسه‌م‌ده لاله‌نك گل ایله هم موسم اولوب اولمدیغی ملاحظه‌سی بو بیته بر بیت علاوه ایده‌رك قطعه حالنه قویقلغمه مانع اوله‌جقدی.

حاصلی كله دائر بر غزل یازه‌مدم. فقط (بلبل)دن بحث ایده‌بیلمكه خامهٔ عاجزیده بر استعداد كوردیكم جهتله بروجه آتی نغمه‌پرداز اولمغه باشلادم:

﴿ غزل ﴾

مطهر بان دهر حیراندر صدای بلبله
بر ترانه بكزه‌مز اصلا نوای بلبله

نغمهٔ سنطور وقانون وکمان ونای وعود
اویسه‌ده یکدیکره اویماز هوای بلبله

اولسه هم آواز مرغان جهان اولماز جواب
عاشقانه بر ندای جانفزای بلبله

کلشن بزم بقادن دمبدم روح بلال
بارك الله خوان اولور حسن ادای بلبله

پر مسرت بانك دلسازیله ایام بهار
مطربان دهر حیراندر صدای بلبله

§

فقیر اقسام شعردن غزلی پك سورم. بوده فضولینك دیوانی چوقجه مطالعه ایدیشمدن ایلری کلمشدر ظن ایدرم.

فضولی کبی بر شاعر کورمیورم. قوجه عاشقك هربیتی حسیات عالیه ایله متهیج برطبیعتك محصول فکری اولدیغنه شهادت ایتمکده‌در.

مثنویاتده خوشدر. عطاینك خمسه‌سنی ـ مرحوم

ايله هم مسلك اولديغمدنمی نه‌دن ـ (حسن وعشق) كبی گوزل يازلمش بر اثر اولمديغی حالده پك بكنيرم.

گچنلرده بورايه مفتی تعيين بيوريلان ذات عالم ديمكه من كل الوجوه سزا بر وجود فقاهت پيرا اولمغله مستفيضانه مجلس فاضلانه‌لرينـه مواظبت ايلمكده اولديغمی بوندن اولكی مكتوبمده عرض ايتمشـدم. گچن گون طاشليجه‌لی يحيى بكك خمسـه‌سنی ويروب مطالعـه ايتمكلكمی توصيه بيورمشلردی. كتاب مذكوری اختلاس وقت ايتدكجه نظر استفاده‌دن آيرميورم.

ينه تكرار ايدرم كه بو ذات عربی، فارسی، تركی آثار منظومه ومنثوره‌نك مزايا سنه واقف بر نحرير صاحب معارف اولديغندن هر وجه ايله كنديسندن استفاضه اولنيور.

اكثريا ادبی، حكمی فقرات لطيفه ايله تنشيط قلوبه، تزيين اخلاقه خدمت ايديور. مجلس حكيمانه‌لرنده بولنانلر خالنجه مستفيض اوليورلر.

موما اليه ـ عفو قدر دانيلرينه استناداً ـ بو سفركی مكتوب بلاغت اسلوب اديبانه‌لريني گوستردم. استفاده

جويانه اوقوديلر. حتی عاجزلرینی: «سنی بویله بر احبابه مالك اولدیغكدن طولایی تبریك ایدرم.» التفاتیله آلقشلا- دقدن صكره: «كوندره‌جكك جوابنامه‌ده او ذاته بندنده سلام یاز!» تنبیهنده دخی بولندیلر.

معلوم عالیلری اولدیغی اوزره انفصالمه بر آی قالدی. بویله بر ذاتك مجلس عارفانه‌لرندن دور اولمغی كوكلم ایسته‌میور. شمدیدن تأسف ایتمكه باشلادم. تأسفمی ذات عالیلری كبی اخوان فضیلت عنوان ایله تشرف آرزوسی تعدیل ایدییور.

بورادن تباعد ایدنجه‌یه قدر بو مكتوبمك جوابسز براقلمامسنی تمنی ایدرم. مسئولمك اسعافی خصوصنده دریغ عاطفت بیورمیه‌جقلرندن امینم. باقی

*
* *

— ٥٨ —

فضیلتمآبا!

فی ١١ شوال سنه ٣٠٩ تاریخلی ودادنامهٔ برادرانه‌لری هامه‌پیرای توقیر ومندرجات ادیبانه‌سنه برقات دها رونق

ویرن (بلبله) ردیفلی غزل ترانه‌پروریلری شرفبخش نظر تقدیر اولدی.

غزلك ایکنجی بیتنده‌کی آهنك سامعه نواز ارباب طبیعتی:

یك مرقصدر بو بیت دلنشین

مصراعیله بی اختیار دمساز ایده‌جك نغمه‌لردندر.

مکتوب عاجزیده تنزه عالمنه دائر یازیلان فقره ذات عالیلرینه بویله (یك آهنك) برغزل سویلتمکه باعث اولمش، محرری ایچون نه بیوك موفقیت.

غزل بویله یازلی. بیتلری مألاً یکدیکرینه مباین اولان غزللر افاده جهتیله منتظم اولسه‌ده (یك آهنك) غزللر قدر قدر ارباب طبیعتك نظر تقدیرینی قازانه‌ماز.

کله دائر برغزل تنظیمی آرزو بیورلمش و:

فرط رشکندن چمنزار صفاده لاله‌لر
داغدار اولمقده‌در ایتدکجه دقت کللره

بیتیده انشاد اولنمش ایسه‌ده بونی اکمال ایچون لازم کلن

مضامین درخاطر ایدیله‌مدیکندن صرف نظر اولنوب (بلبله) ردیفلی غزل سویلنمش .

بوکا پك اینانه‌مم . ذوق شاعرانه‌لری عندلیبان خوش الحانی منتدار ایده‌جك صورتده نغمه پرداز اولمغی آرزو ایتدیکندن (بلبله) ردیفلی غزل دلنشین انشاد بیورلمش. بوده تنظیم اشعارده‌کی دقایقه وقوف عالیلرینی کوسترر.

ذوق شاعرانه‌یه تابع اولمیه‌رق تنظیم اولنان شعرلر منتظم اولسه‌ده طبیعیلك شرفنی احراز ایده‌مز.

برده بیت مذکورك ـ بر بیت دها ضمیله ـ قطعه حالنده قونلمسنه مانع اوله‌رق، لاله‌نك كل ایله هم موسم اولمدیغی کوسترلمش.

فقط خیلی زماندن بری باغچه‌لرده (فلکك لاله‌سی) نامنده برنوع لاله کورلمکده‌درکه بوشکوفهٔ رعنا كل ایله هم بزم چمنستان صفا اولیور.

بوحالده بیت مذکور کوزل برمضمونی متضمن بولنمش اولور. کلدن بلبله عطف نظر رغبت بیوریلش ایسه پك شاعرانه واقع اولمشدر.

بوبابده‌کی موفقیت شاعرانه‌لرینی تبریك ایدرم.

فقیرده (بلبله)یه بر نظیره سویلمکی آرزو ایتدم. فقط طبیعتم ارشادات ادیبانه‌لرینه مبنی (کللره) ردیفنده بر غزل انشادی طرفنه میل ایتدیکندن شو غزلی سویلدم:

﴿ غزل ﴾

رنك بخش لطف اولوب فیاض قدرت کللره
لؤلؤ شبنم ایله ویرمش لطافت کللره

اول نه خوش رنك لطافتدرکه اصحاب صفا
منشرح اولمقده‌در ایتدکجه دقت کللره

مظهر اولمش التفات حضرت پیغمبره
منعطفدر دیدهٔ تقدیس امت کللره

کلستانه رونق دیکر ویرر هر غنچه‌سی
دینسه‌ده شایسته‌در ازهار جنت کللره

افتخار ایلر وجودیله چمنزار بهار
فیض رنکین طبیعتدر طراوت کللره

§

اقسام شعردن غزل حقیقةً رقص آوردر. جناب

فضولی مسلکنده تفرد ایدنلردندر. انشاد غزلده مشار الیهه برکیمسه مقیس اولهماز. لیلی ایله مجنونیده خوشدر. بوکبی آثارك مطالعهسی وسعت قریحهیه خدمت ایدر.

عطایینك — مسلکداشکز بولندیغی ایچون — خمسهسنی بکنیورمشسکز. اسلاف ادبای عثمانیهنك الك ایلری کلنلرینك اکثری رجال علمیهدن بولندقلرینه هنوز زیور ایادیٔ اعتبار اولان آثار موجوده شهادت ایتمکدهدر.

حاصلی اوائلده ارباب قلمك اکثری طریق فیض رفیق علمه منسوب ایمش. صکرهلری بوصنفده — آثارخامهسنه یار واغیاری آفرین خوان ایدهجك — اصحاب طبیعت آزالمش.

فقط زمان فیض اقتران شاهانهلری غبطهبخشای اعصار اولان پادشاه معارف اکتناه، شهنشاه دل آگاه افندمز حضرتلرینك روز جلوس سعادت افروز همایونلرندن بری طریق علمیهیه منسوب بولنانلرك ایچنده ینه ادیب بی نظیر اطلاقنه سزا پك چوق ارباب شعر وانشا کورلمکه باشلادی.

استانبولی تشریفکزی او قدر آرزو ایدییورمکه تعریف ایده‌مم. بو آرزومی مفتی افندی حضرتلرینك فم درربار ادیبانه‌لرندن اخذ بیورمش اولدیغکز لآلیٔ معارفی داعیکزدن دریغ بیورمیه‌جغکز امیدی تشدید ایتمکده‌در.

افندیٔ موما الیهه حق ناچیزانه‌مده غائبانه رایکان بیوردقلری حسن توجهك تشکرات لازمه‌سنی کمالیله ایفادن عاجز اولدیغمی عرض ایله خاك‌پای فیض بخشای فاضلانه‌لرینه طرف کمترانه‌مدن بالوکاله وضع جبین اخلاص بیورمکزی خاصةً استرحام ایدرم.

* * *

— ۵۹ —

عزیزم!

بزم فلان افندی ایله آره‌کز آچلمش، بو آچیلشده نفعینك:

آفت عین الکمال رشك کار ایتمز بکا
دفع زخم چشم خلاق معانیدر سوزم

بیتنه دائر ایدیلن مباحثه‌دن نشأت ایتمش.

سزك کبی اخلاق حسنه ایله تزین ایده‌رك نورستکان ادبه نمونهٔ امتثال اولمغه چالیشان رهروان معارفك یکد- یکریله مخاصمه‌یه قالقشملری هیچ بر وقت نظر تعییبدن قورتیله‌ماز .

هله مجرد تشحیذ اذهان ایچون وقوع بولمسی لازم کلن برمباحثه‌نك مخاصمه‌یه منجر اولمسی شایان تأسفدر .

آنك علی العمیا بیتك معناسزلغنه حکم ایتمسی، سنك‌ده (عین الکمال)، (خلاق معانی) نه دیمك اولدیغنی بیلمکسزین بیت مبحوث عنهه معنی ویرمکه قالقشمه‌ك قاعدهٔ افاده واستفا- ده‌یه موافق دکلدر .

مادامکه بحث مذکورده یکدیکریکزك رأینه راضی اولمدیکز، اطوار متجلدانه‌یی ترك ایله ادبانك آرای مشکل برانداز انه‌سنه مراجعت ایتمکز لازم کلیردی .

هر ایکیکزك ایسه حاشا بو لزومی ادراك ایتمیه‌جك قدر اعمال فکره غیر مقتدر وبیلدیکنی اوکرنمکدن چکنیر جاهل متکبر اولمدیغکز جهتله اختلاف مذکورك وقوع ودوامنه تعجب ایتمه‌مك المدن کلمز .

بوبابده دیه‌جك بر سوزم وارسه اوده بعدما طریق

انصافدن وجهاً من الوجوه انحراف ایتمیوب هرکس ایله وباخصوص افندیٔ موما الیه ایله حسن آمیز شده بولنمکزی عاجزانه توصیه‌دن عبارتدر .

آسایش دو کیتی تفسیر این دو حرفست
با دوستان تلطف با دشمنان مدارا

دقایق اشعاره واقف اولمق ایچون یالکز قواعد موضوعه‌سنی بلله‌مك کفایت ایتمیوب ادبا ایله صحبت ایتمك، محاضراته دائر آثار مدونه مطالعه ایتمك‌ده لازم کلیر .

بوسوزمه نظامینك :

ولد الزناست حاسد منم آنکه اختر من
ولد الزنا کش آمد چو ستارهٔ یمانی

نشیده‌سی شاهد عادلدر .

بیت مبحوث عنهی آکلامق ایچون : (عین الکمال)، (خلاق معانی) ترکیبلریله (کار)، (دفع) کلمه‌لرینك نصل معنالرده استخدام اولندقلرینی بیلملی.

ایکی صکره کیلر اهمیتسز ایسه‌ده ایکی اولکیلرك نه دیمك اولدیغنی بیلمك، ایشتمکه ویا برکتابده کورمکه توقف ایدر، قاعده ایله آکلاشلماز.

(عین الکمال) اصابت عینه دینور. سببی شویله روایت اولنیور:

«هذیل قبیله‌سنده (کمال) نامنده مشئوم برحریف وارمش. مرقومك متحسرانه نظر انداز اولدیغی شی درحال هلاك اولورمش. بو ملابسه ایله نظر اصابتنه (عین الکمال) دینلمش.»

بو تعبیر زبانزد شعرای کمالات پیرادر. حتی لسان الغیب عنوانی آلمش اولان حافظ شیرازی:

فی جمال الکمال نلت منی
صرف الله عنك عین کمال

بیتنده تعبیر مذکوری ایراد ایتمشدر.

(خلاق معانی) کمال اصفهانینك عنوانیدر. مشارالیه بوعنوان اشعار آبدارنده مضامین رقیقهٔ ناکفته مندمج بولندیغی ایچون ویرلمشدر.

قوت و نزاکت طبعنه دیوان کمال اطلاقنه شایسته اولان مجموعهٔ اشعاری شهادت ایتمکده‌در.

آرایش حافظهٔ ارباب عشق اولان:

لاله‌را نازم که باداغ تومی روید زخاك
خاك برسر باد عشقی‌راکه مادرزادنیست

بیتی کمال اصفهانینك زادهٔ طبع دقیقه‌دانیدر.

(کار)، بوراده تأثیرمعناسنه‌در. (دفع)، دافع مقامنده استعمال اولنمشدر. شمدی (دافع) مقامنده ولو مبالغه قصدیله اولسون (دفع) دیمك تجویز ایدلمیور.

بو صورتده بیت مبحوث عنه:

« حسددن نشأت ایدن اصابت عین آفتی بکا تأثیر ایتمز. زیرا سوزم خلاق معانی عنوانني آلمش اولان کمال اصفهانینك زخم چشمنی دافعدر.»

دیمك اولور.

بو بیت استادانه صنایع شعریه ایله موشح برفخریهٔ لطیفه‌در. فقط:

باقی قالان بوقبه برخوش صدا ایمش

مصراعی کبی برحکم حکیمانه‌یی مشتمل دکلدر. باقی...

— ٦٥ —

عزیزم!

خراباتك بزم ثانیسنده زینب خانم نامنه مردانه بر قاچ بیت كوردیككزی وابیات مذكورەدن:

آب حیات اولمیجق قسمت ای كوكل
بیك ییل كر كسه خضر ایله سیر سكندر ایت

بیت حكیمانه‌سنده‌كی (اولمیجق) كلمه‌سنی بكنمدیككزی درمیان ایده‌رك بوبابده‌كی مطالعات مخصوصه‌می طلب بیورییورسكز.

شو طلب، هردرلو فضائل ومحاسنه جلوه‌كاه اولمقده بولنان مرآت قلبكزده بو عبد عاجز ایچون بر حسن توجه بسلمكده اولدیغكزی تبشیر ایتدیكی جهتله تقدیم كلدستهٔ شكرانه مسارعت وكلمهٔ مذكوره‌یه دائر شكسته وبسته عرض مطالعاته مبادرت ایلرم:

(قواعد عثمانیه)ده صیغ ربطیه عنوان عمومیسی آلتنده برطاقم صیغه‌لر كوریلوركه صیغ مذكوره بش نوعه آییر یلوب باقینك:

صاراردی بكزی حسددن بمله یاری كوروب
رقیب روسیهه برغریب رنك اولدی

بیتنده‌کی (کوروب) کبی کلمه‌لره صیغهٔ عطفیه، فائضینك :

عهد ایلدی اوپدرمکه پاین کلیجك عید
یارب سن اومهپاره‌یی ثابت قدم ایله

بیتنده‌کی (کلیجك) کبی کلمه‌لره صیغهٔ تعقیبیه، نوعینك:

کیدك بویکیجه ناز ولطافت لباسنی
اوپدر طوینجه دامنکی خاك پالره

بیتنده‌کی (طوینجه) کبی کلمه‌لره صیغهٔ انتهائیه، احمدپاشانك :

کاروان دل وجان اولدی روان سن کیده‌لی
نه غریب اولمشم ای مونس جان سن کیده‌لی

مطلعنده‌کی (کیده‌لی) کبی کلمه‌لره صیغهٔ ابتدائیه، شیخ‌الاسلام یحیی افندینك :

دراز اولدقجه افزون اولمده دلبسته‌لك یحیی
محصل قورتیلش یوق کاکل جانانه قیدندن

مقطعنده‌کی (اولدقجه) کبی کلمه‌لره صیغهٔ توقیتیه نامی ویرلمشدر.

کلمهٔ مبحوث عنهایه دائر برحکم ویرلمك ایچون صیغهٔ

تعقیبیه ایله صیغهٔ انتهائیه‌دن بحث ایدلمك اقتضا ایتدیکندن بروجه آتی ادارهٔ خامه‌یه متجاسر اولدم :

آثار اسلافده چوقجه کوریلان (اولمیجق، کلیجك) کبی کلمه‌لر شمدی لسانه آلنمیور. اوللری بو کبی کلمه‌لر مقبول ایمش، شمدی مهجوردر. بناءً علیه مشارالیهانك کلمهٔ مبحوث عنهایی استعماله برشی دینه‌مز. فقط معاصرین ارباب نظمك قدماسندن اولان اشرف پاشانك :

سینه چاك اولمیجق خامه کبی ای اشرف
کیمسه محرم اوله‌ماز چرخده اسرارمزه

مقطعنده (اولمیجق) کلمه‌سنی قوللانمسی - صیغهٔ مذکو-ره‌نك جواز استعماله سند اولمدقدن باشقه - مغایر بلاغت عد اولنور.

شمدی (اولمیجق، اولیجق) موقعنده معلم ناجی افندی حضرتلرینك :

چشم عقل اولمینجه پاك وبصیر
کوزی تك کوزلك ایلمز تنویر

§

نور جمالدن متلاشی اولنجه دل
دوشسهم زمینه چوقمی تجلی زمانیدر

بیتلرنده کورلدیکی اوزره (اولمینجه، اولنجه) دینیور.
اسلاف کرام بعضاً بوصورتیده اختیار بیوررلرمش.
ایشته شو بیتلرده: (ایدیجك، دوشیجك، دوشوریجك)
دینلمیوب (ایدنجه، دوشونجه، دوشورنجه) دینلمش:

مرام ایدنجه مسبب بر آدمك کارین
ید تشبثی جستجو ایدر اسباب
(نابی)

§

اشك سحر دوکرسهم او شوخك یوزی کولر
شاداب اولور دوشونجه کله شبنم صباح
(حلیمکرای)

§

دوشورنجه رخکه طرهٔ پرچینکی باد
مضطرب موج کرهکیره دونر آب اوزره
(جوری)

صیغهٔ انتهائیه دخی نوعینك بیتنده کورلدیکی وجه

ایله (طوینجه) صورتنده قوللانلیور، بوکا (یه‌دك، یه‌قدر) لفظلری الحاق اولنیور.

مثال:

نه‌لر کورر سر غوره شراب اولنجه‌یه دك
(غالب)

«... واقعا بواهونجه ایسه‌ده خبر کیدوب قایق کلنجه‌یه قدر تکفور طاغنده برقاچ کون دها مکثمز ایجاب ایتمه‌مك ایچون همان مکتوبکز ورودینك فرداسی احمد رئیسك قایغنه بینوب دکزه چیقدق.»
(عاکف پاشا)

(دك) لی صیغهٔ انتهائیه‌لر نظمه مخصوصدر. (قدر) لی صیغهٔ انتهائیه‌لرده وزن ایله پك ایتلاف ایده‌مدکلری ایچون نثرده مستعملدر.

(اولنجه) کبی کلمه‌لره (یه‌دك)، (یه‌قدر) لفظلری الحاق ایدلمینجه صیغهٔ انتهائیه اوله‌رق قوللانلمدیغی کبی سامینك، نابینك:

ایتمز کنار مطلبه کوهر نثار موج
تا اولمینجه ذلت ایله خاکسار موج
§

تا وقتی کلمینجه امور ایلمز ظهور
دور ایلر آسیاب فلك نوبت اوسته

بیتلرنده کوردیکی مثللی ادات انتها اولان (تا) نك ادخالیله‌ده بومعناده استعمالنه جواز ویرلمیور.

استطراد طرقیله شونی‌ده بیان ایده‌لم که بزم صیغهٔ تعقیبیه دیدیکمز (اولنجه، بولنجه) کبی کلمه‌لر بعضاً (اولدقده)، (بولدقده) معناسنده دخی قوللانیلور. مثال:

برکره طوقونسه‌ك تلنه ساز درونك
بیك درلو نوازشله دوزلمز بوزولنجه
(راغب پاشا)

(خاتمه)

کلمهٔ مبحوث عنهایه دائر برحکم ویرمك ایچون سوزی بوقدر اوزاتمغه مجبور اولدم. بوبابده‌کی تتبعاتم اولدقجه مهم بر مسئله‌نك تحلیلی ضمننده سرد ایدلمش تفصیلات مفیده‌دن عبارت اولدیغی ایچون ممنونیتکزی موجب اولمشدر ظننده بولنیورم. بو ظنم مقارن حقیقت ایسه بنم ایچون نه بیوك موفقیتدر.

متقدمینك آثارنده چوقجه تصادف اولنان (کلیجك)، (کلمیجك) کبی کلمات، (کرکسه) تعبیری مثللی لسانه وداع ایلمش الفاظدن بولندیغی جهتله خوشه کیتمیه‌جکی طبیعیدر. بناءً علیه زینب خانمك بیتنده‌کی (اولمیجق) کلمه‌سنی خوش کورمه‌مکز تعییب اولنه‌مازسه‌ده (کرکسه) تعبیرینه ایلشمه‌مکز مسامحه‌یه حمل اولنور.

مطالعه‌سی ارباب استفاده‌یی هرزمان مستفید ایتمکده بولنان آثار برکزیدهٔ اسلافی آکلامق ایچون بوکبی کلمات وتعبیراتك نصل معنالرده استعمال ایدلدیکنی اوکرنمك لازمه‌دن اولدیغی توصیه ایله ختم کلام ایلرم. باقی ...

فهرس

شیخ وصفی

سواطع

رسمی ، ادبی برطاقم مسودات ایله بعض مقالات
و اشعاری حاویدر

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

استانبول

(عالم) مطبعه‌سی — احمد احسان وشرکاسی

١٣١١

صاحب وناشری : شمس کتبخانه‌سی

مقدمه

بوندن اول «لوامع» «بدایع» عنوانلری آلتنده ساحهٔ مطبوعاته وضع ایدیلن مجلهجكلرمك اوچنجیسی اولمق اوزره بو كره ده «سواطع» نامنی ویردیكم شو اثری طبع و نشره جرأتیاب اولیورم. «سواطع» «لوامع» «بدایع» كبی یالكز مكتب نوابده استكتاب ایتدیكم مسوداتی حاوی دكلدر. بوسائر بعض آثار ناچیزانهمی ده محتویدر.

دكرسزلكنی بیلدیكم بو اثری – شرفاندرمك

اوزره ـ ورد زبانم اولان قصیدهٔ آتیه ایله توشیحی مناسب کوردم . وماتوفیقی الا بالله .

شیخ وصفی

❊ قصیده ❊

ذاتکله سنک ای مه غرای خلافت
فخر ایتمه‌ده رتبهٔ علیای خلافت

نامکله سنک صبح ومسا طاق ظفرده
رخشان اولیور پرتو طغرای خلافت

هامه‌کده درخشنده‌در اکلیل نجابت
شایسته سکا تخت معلای خلافت

چهره‌کده فروزان اولان انوار ابد دائم
بر شعشعه‌در طور تجلای خلافت

اولقده عيانه سايهٔ دست كرمكده
معناى منير يد بيضاى خلافت

اوصافكى تزيين ايدر انوار معالى
عالى همملك ايلدى اعلاى خلافت

عثمانيلرك ايتدكه‌دور شانى تعالى
سايه‌كه شرفياب اولالى جاى خلافت

محسود نجوم اولسه سزا مهر فلكده
پارلاق كورينور زهرهٔ زهراى خلافت

هر عصره مرجح طوتيلور عصر حميدى
اول عصر كزيندر شرف افزاى خلافت

بر پادشهك بندهٔ فرمانبرى بز كيم
آراسته ذاتيله سجاياى خلافت

اول پادشهك مهر وجوديله جهانه
رشك آور اولور طارم مبناى خلافت

اول پادشاهك مصحف رو بنده همیشه
برق اورمه‌ده‌در آیت کبرای خلافت

اول پادشاهك روز جلوسیله برابر
ایتدی لمعانه نور سمای خلافت

شاهانه جهانه ایچره نظیری بولنورمی
پرتانه‌در اول کوکبه بیرای خلافت

شایاسته اوقور افکارینه قانونه عدالت
حیرانه اولور اطوارینه معنای خلافت

هپ همت شاهانه‌سی آسایشه مصروف
فاروقه کبی قیلمده اجرای خلافت

عنوانه ملوکانه‌سیدر محیی دولت
بیکلر یاشاسونه ایلمدی احیای خلافت

وصفنده قلمم هر نه قدر ایلسه اطرا
شایسته‌در اول معدلت آرای خلافت

ایفای دعا ایله همتانه صدق ایله وصفی
ممکن دکل احصای مزایای ظرافت

آرایش گلزار جهانه اولسون الٰهی
تا حشره قدر گلبن رعنای ظرافت

جناب رب متعال شهریار حمیدالخصال تاجدار دریا نوال افندمز حضرتلرینك ظل ظلیل معدلت دلیل جهانبانیلرنده ذات محاسن صفات مشیختپناهیلرینی مقام معلای فتواده موافق رضای عالی خدمات جلیله ابرازیله الی آخر الایام موفقیت آرای اقبال بیورسون آمین .

آره صیره تأیید رابطهٔ انتساب ایچون آثار خامهٔ مستمندانهم اولان مجله جکاردن تقدمهٔ ناچیزانه اولمق اوزره نظرگاه دقایق اکتناه جناب مفتی الانامیلرینه عرضه جرأت ایتدیکم کبی بوکره ده « . . . » عنوانی آلتنده نشرینه اجتسار ایلدیکم اثرك تقدیمی وسیله‌سیله خاك پای فیض احتوای ولی النعمیلرینه یوز سورمك

شرف عنایتنه مظهر اولدیغمدن طولایی نه قدر افتخار ایتسه‌م آزدر .

محبوب بیورلدقلری خصلت بنده بو زیاری انجاجه امثالی مثللی دکرسزلکلری بدیهی اولان آثار مذکوره‌ده عطف نظره تنزل ایله دعجز اصدقلرینی اوکلردن بیک قات زیاده مظهر التفات بیوردقلرینه مقابل لازم کلن تشکر فریضه‌سنی حقیله ایفادن لسان وقلمم عاجز اولقله برابر بوبابده :

سخن بر کنج بی پایان اسرار آلهیدر

که طبع نکته‌دانمدر او کنجک شمدی کنجوری

بیتنک قائلی اولان نفعی ده اولسه اعتراف عجز ایلیه جکنه جهان بلاغت شاهد عادلدر .

مع مافیه بر مقتضای آیین بهین عبودیت عاجزانه عرض شکرانه مبادرت و حق درویشانه‌مده ابذال بیورلمقده اولان حسن توجهه استناداً بوبابده کی قصورمک عفو بیورلمسنی استرحامه مسارعت ایلرم .

— ٦ —

عزیزم !

ینه بر التفاتنامه‌کی آلدم .

« نامه‌کز جانان رسد منشور اقبال منست »

دیه‌رك کمال شوق ایله مطالعه‌سنه طالدم ،

کوکلمده ذوق مطالعه‌دن متحصل اویله بر نور سرور برق اورمغه باشلادی‌که شمدی‌یه قدر بویله بر ذوق وجدانی‌یه مالك اولمدم دیسه‌م یالان سویلمه‌مش اولورم.

بوبابده کی مسرتمی اطرافیله تصویره قالقشمش اولسیدم — مبالغه اولمسون اما — قوجه بر کتاب وجوده کلیردی .

بونی کوزمه کسدیروب‌ده بویله بر مسرتنامه یازیدم عجبا حقیله افادهٔ مافی‌البال‌ه موفق اولورمیدم ، نه‌کزر !

وجدانیات روح کبیدر ، بعض اوصافی تفهیم وتحریر اولنه بیاسه‌ده حقیقتی تقریر وتصویره کلمز .

طرز افاده‌سنه حیران اولدیغم آثار خامه‌کك تقلیدینه اوزنیورسه‌مده بردرلو موفق اوله‌میورم . بوبابده سکا — حسد دکل اما — غبطه ایدییورم .

بویله ســاده یازلمش مکتوبلر : « جناب فضیلتمآب کرمکسترلرینه ، خاکپای فیض بخشای حقوق پروریلرینه ، کبی تعبیرات خاییده ایله — سوزده — آراسته بولنان عریضه‌لردن بجه بیك قات دکرلیدر .

کلفت منشیانه‌دن آزاده ، شیوهٔ لسانه موافق اولمغله برابر بك ساده یازلمش هر درلو آثار . اغلاقات و یسیانه ایله — کویا — تزیین ایدیلوب ده عربجه‌می ، عجمجه‌می ترکجه‌می نه اولدیغی بیلنه‌مین محرراندن البته قیمتدار اولوب هیچ بر وقت التفات نظر عمومیدن دوشمز .

ترکسی کبی قدمالك آثاری — آنتیقه قیلنــدن اوله‌رق کتابخانه‌لرده بولندیریلیرســه‌ده — الله قبرینی پرنور ایتسون مرحوم معلم ناجی افندی کبی ارباب قدمك زادهٔ طبع ادیبانه‌لری مثللی دائما زیور ایادیء استفاده اوله‌ماز .

قدما بر جملهٔ وجیزه ایله تسـطیری ممکن اولان و بالکه نظم طبیعی بویله اولمسنی مقتضی بولنان بر کلامی برطاقم عربی ، فارسی لغــات وتتابع اضــافت ایله اوزاده‌رق قوجه بر فقره حالنــه افراغ ایتمکی معرفت عد ایدرلرمش ،

بویله فقره‌لردن اولدیجه اوقویوب یازانلر . امثالی

تنظیمه مقتدر اولانلر بیله قولایجه معنی استخراج ایده‌مزلر .

ترکجه ، عربجه‌دن عجمجه‌دن استعاره اولنان ترکیبات وکلمات سایه‌سنده مضامین دقیقه‌یی افاده‌یه صالح بر لسان نازکدر . بویله اولدیغنه ایادیء اعتبارده بولنان آثار جیدهٔ جدیده شهادت ایدوب طوربیور .

« حضرت شیخ اکبرك :

تأمل سطور الکائنات فانها
من الملاء الاعلی الیك رسائل

بیتی کبی بك چوق جواهر حکمیه‌یی جامع بولنان خزائن ادبیات عربیه‌دن ابو العلاء المعرینك حین وفاتنده کتابهٔ سنك مزاری اولمق اوزره سویلدیکی :

هذا جناه ابی عل
ی وما جنیت علی احد

بیتی مثللی آثاری النقاطه قالقشمق تنزل دکلیدر ؟ »

بولو بر تو یخ برادزاده‌ده بولندقدن صکره معری نامنه اسکی بر مجموعه‌ده کوردیکم :

زعم الجهول ومن يقول بقوله
ان المعاصي من قضاء الخالق

ان كان حقاً ما تقول فلم ترى
حد الزناء وقطع كف السارق

قطعه‌سنه دائر اولان استیضاحاته کوزل کوزل جوابلر ویریلوب یوسف افندی نامنده بر فاضل عثمانی طرفندن :

حكم الآله اذا نظرت عجيبة
دقت عن الفهم الذكى الحاذق

لايسأل المختار عن فعل له
قد جاء ذالك على لسان الصادق

قطعه‌سیله مقابله اولندیغی درمیان ایدلمشدرکه بو بابده‌کی مندارلغمك درجه‌سنی تعیین ایدهمم . بناءً علیه تشکرلر عرض ایدرم .

بو قطعه‌یی اوقورکن خاطرمه جناب « خاقانی » نك حلیهٔ شریفه‌سنده‌کی :

کسمش آتمشدر آنی ایتمه جدل
تیغ لایسئل عما یفعل

بیتی خطور ایتدی . بوندن استفاده ایده‌رك معری‌یه
بر جواب صواب اولمق اوزره :

وار ایکن الده دلیل قطعی
« تیغ لایسئل عما یفعل »

عقلا برزه کاسه بوله‌ماز
حکمت خالقه تعریضه محل

قطعه‌سنی سویلدم .

قطعه کوزلجه اولدی . سنك‌ده تقدیریکی قازانیرسه
لوحه یاپلمغه شایسته اولدیغنده شبهه‌م قالماز .

یوسف افندی نامنه اولان قطعه‌نك اوچنجی
مصراعنك :

لایسئل المختار عن فعل له

صورتنده اولمسی لازم کله‌جکی وارد خاطر اولیور .
بویله اولمسی بزم فلان افندی‌ده تصویب ایدییور .

اطناب درمکانهٔ دوست خوشترست

مؤداسنه بناءً سوزی تطویله اجتسار ایتدم . تصدیعدن حذر ایتمیدم بوقدرله اکتفا ایتمیوب سلسلهٔ کلامی دها اوزادردم . بناءً علیه باعث افتخارم اولان حسن توجهکزک بقا وازدیادی تمناسیله طی طومار گفتار ایتمکه مجبور اولدم .

.
. .

— ۳ —

سعادتلو افندم حضرتلری

اصدقای بندگان سلطنت سنیه‌لرینه هر بار عواطف جلیلهٔ شهریاریلری نمعشار اولان پادشاه دریا نوال شهنشاه حمیدالخصال افندمز حضرتلرینک حق احق کریمانه‌لرنده آن بآن تجلی ایتمکده اولان آثار توجهات جهان درجات خسروانه‌یه بر لاحقهٔ فائقه اولمق اوزره بوکره قریحهٔ الهام صبیحهٔ جناب خلافتپناهیدن اوله‌رق — محظوظیت سنیه‌یی موجب اولان استقامت ولیاقت ذاتیه‌لرینه مبنی — سینهٔ صداقت دفینه‌لری اوچنجی

رتبه‌دن بر قطعه نشان عالیء عثمانی احسانیله تزیین بیورلدیغی ترجمان حقیقت غزته‌سنك . . . نومرولو نسخه‌سنده كمال مسرت ومفخرتله مطالعه اولنمش وبو كبی دها نیجه الطاف مخصوصهٔ شاهانه‌یه مظهر اولملری دعای اجابت التماسی رفع بارگاه احدیت قیلنمش اولدیغنك عرض وبیانیله حسب الاختصاص ایفای فریضهٔ رسم تبریكه مبادرت وحسن نظر فیض اثر نجیبانه‌لرینك حق داعیانه‌مده دوامی نیازینه مثابرت ایلرم .

— ٤ —

فضیلتمندم افندم

مأموریتمك بروسه‌یه تحویل ایدلمسندن برقاچ جهتله ممنون اولدم . اسباب ممنونیتمدن بریسی وبالكه برنجیسی آره صیره استانبوله كله‌رك بالخاصه خاكپای ادیبانه‌لرینه یوز سوره‌بیلمك كبی بر آرزونك تیسر حصولیدر .

بوشهر غرانك شوصوك بهارنده كوردیكم لطافت نشوه بخشاسی فصل ربیعنده‌كی طراوت روح افزاسی

مبشر اولمغله فصل مذكورده تشريفه رغبت بيوريله جق اولورسه مستلزم ممنونيت اوله جغندن امينم . باقی شدت انتظار .

.
. .

— ٤ —

اوغلم !

كليم همدانينك :

شب هم از كسب كمال آسوده در بستر نيم
می دهد درس خموشی صورت ديبا مرا

بيت حكيمانه سی طالب علم ايچون اكتساب كمالدن آزاده قاله جق برزمان اولەميه جغنی كوستريور .

كائناتده برلوحه تصور اولنه مازكه عبرت بخش اولوالالباب اولمسون . فقط سنك كبی مبتديلر ايچون تعلمی وجيبه‌دن اولان مقدمات فنونی تحصيله بتون بتون حصر اوقات ايتميوب‌ده بعضاً اشعار مطالعه‌سيله اشتغال ايتمك قطعا تجويز اولنور موادن دكلدر .

شمدی يك اوقدر فارسی‌يی‌ده ايلری‌يه كوتورمكه

قالقشمه ، عربی‌یه چالش ! بونده استخراج دینیلان ملکه‌یه مالك اولدقدن صکره فارسی‌ده اوقو !

فارسی‌یه کمالیله اختصاص ایچون بر چوق دیوان اوقومق ، اصطلاح بالمه‌ك لازمه‌دن ایسه‌ده کلستانی شویله بر آز کلامق ایچون بر آز قواعد اوکرنمك کفایت ایدر . بو کتاب ایسه حکایات لطیفه‌یی حاوی بر کنجینهٔ حکمت اولدیغندن مطالعه‌سندن متلذذ اوله‌جق بر انسان تصور ایده‌مم . بویله بر کتابك تدریسی — باعث انبساط درون اوله‌جق — صرف ، نحو ، منطق ایله قسماً اولسون اشتغاله مانع اوله‌جغی درکاردر .

ارباب مطالعه ایچون نظر استفاده‌یه آلنمیه‌جق بر کتاب اولماز . بونلر « اصلی ، کرم » مثللرندن‌ده مستفید اولورلر .

سن ارباب مطالعه‌دن اولمق مزیتنی قازانده نه اوقورسه‌ك اوقو ! بویله بر مزیت ایله تحلی ایتمك ایسترایسه‌ك وصایای مذکوره‌یه توفیق حرکت ایت اوغلم .

*
* *

— ٦ —

افندمز !

یکدیکرینی تعقیب ایتمکده اولان احسان‌نامه‌لریکز کربت غربتی اونوتدیرمقده اولدیغی جهتله نصل عرض تشکر ایده‌جکمی بیلمه‌یورم .

ادای وجیبهٔ رسم شکران خصوصنده‌کی قصورمک عفویله پامال هجران اولان کوکلمی بویله احسان‌نامه‌لر ارسال ایدرك مسرت آباد بیورمکزی نیاز ایدرم .

باقی

. . .

— ۷ —

عطوفتلو افندم حضرتلری

طرف مستجمع الشرف حضرت پادشاهیدن عهدهٔ عاجزانه‌مه احسان بیوریلان پایه‌نك تبریکنی حاوی التفاتنامهٔ عالیلری ، حق داعیانه‌مده بی‌دریغ بیورلمقده اولان حسن توجهك دوامنی مبشر اولمغله :

ایلرم دنیایه قارشی افتخار
بختیارم بختیارم بختیار

دیمکدن کندیمی آله‌مدم .

هر کلمه‌سی بر لمعهٔ حکمت اولان تبریکنامهٔ سامیلرینه قارشی ادای وظیفهٔ شکرکذاریده اولان عجزمی اعترافه مسارعت و برات سعادت بیلدیکم حسن توجه گرامیلرینه دائما مظهر اولمقلغم دعاسنی رفع بارگاه خداوند بی‌انباز ایتمکده اولدیغمك عرض و بیانه مجاسرت ایلرم .

*
* *

— ٨ —

کلمهٔ تعظیم اوله‌رق قوللانلمقده اولان « حضرت ، جناب » الفاظ عربیه‌سنك صورت استعمالنه دائر برقاچ سوز سویلمك آرزو ایدییورم .

الفاظ مذکوره‌یه دائر — برحکم ویرمك حسدده دکلسه‌ده — الله قبرینی پرنور ایتسون معلم ناجی افندی مرحومك لغت کتابنده مصادف نظر تلمیذانه‌م اولان ایضاحات وجیزه‌یی مأخذ ایدینه‌رك بوبابده‌کی مطالعات عاجزانه‌مك بسط و تمهیدینه متجاسر اولدم :

[حضرت ، جناب]

﴿ حضرت ﴾

حضرت — فى الاصل قرب وپیشگاه معناسنه‌در . بومناسبتله کلمهٔ تعظیم اوله‌رق استعمال اولنوب — یرینه کوره — کلمات وترکیباته ادخال والحاق ایدیلیر :

— حضرت خدا .
— حضرت فخر الانبیا .
— حضرت حیدر کرار .

امثلهٔ مذکوره اصله نظراً « خدانك حضوری ، فخر الانبیانك حضوری ، حیدر کرارك حضوری » دیمك اولور .

کلمات وترکیباته « حضرتی » صورتنده الحاقی جائز دکلدر .

مثلا « حق حضرتی ، نبی افصح البیان حضرتی ، امام حسین حضرتی » دینلمه‌ملی .

قدمانك آثارنده بعضاً بو صورتده کوریلیورسه‌ده شمدی استعمال اولنمیور . « حضرت حق ، حضرت نبی افصح البیان ، حضرت امام حسین » دیمك واز ایکن

صورت اولانی هیچ بر ذوق سلیم صاحبی قبول ایتمز .
کلمهٔ مذکوره ذوی العقوله مخصوص دکلدر .
« حضرت محمد ، حضرت مولانا » دینلدیکی کبی « حضرت قرآن ، حضرت مثنوی » ده دینیلیر .

﴿ استطراد ﴾

[حضرت عبدالقادر » کبی ترکیبلره ادات ندا اولان « یا » ادخال ایدیله‌جك اولورسه « حضرت » ك تاسی اصله ارجاع اولنوب طویارلاق یازیله‌رق منصوب اوقونمق لازم کلیرسه‌ده بو مثللی اسامیٔ ارباب یقین ایله تزیین ایدیلن لوحه‌لرده « یا حضرة عبدالقادر » صورتنده یازلمیوب غلط اوله‌رق اضافت فارسیه ایله « یا حضرت عبدالقادر » شکلنده کوریلیور .]

« انتهی »

عربجه جمعی اولان « حضرات » ذوی العقولدن اولان « امامین » مثللی تثنیه‌لر ایله « اصحاب ، پیران ، مفسرین ، افندیلر » کبی مجموعه « حضراتی » صورتنده الحاق اولنور :

— امامین حضراتی

— اصحاب کزین حضراتی

— پیران کرام حضراتی .

— مفسرین عظام حضراتی .

— افندیلر حضراتی .

ترکجه جمعی اولان « حضرتلر » ده بعض ترکیبات ایله « پاشا ، افندی » کبی عنوانلره « حضرتلری » صورتنده لاحق اولور :

— امام المسلمین حضرتلری

— صدر اعظم حضرتلری

— پاشا حضرتلری

— افندی حضرتلری

« حضرت » کلمه‌سی بر بیوك ذاتدن کنایه اوله‌رق استعمال اولندیغی کبی ذات معناسنده دخی قوللانیلیر .
بر بیوك ذاتدن کنایه اوله‌رق قوللانلدیغنه مثال :

حضرت بوطبیعت یکانه
رشك آور خیل شاعراندر

اشعار کزین دلشکارك
آرایش عالم بیاندر

ذات معناسنه اولەرق قوللانلديغنه مثال :

کوکلده زخم کهنه وارکه التیام ایتمز
مکر اوله مقارن دوای حضرتکه

« اشرف پاشا »

حضرت مولانانك :

دل نکه دارید ای بی حاصلان
درحضور حضرت صاحبدلان

بیتنده کورلدیکی اوزره فارسیده « حضرت » ك «حضور» ایله جمعی تجویز اولنوب بونی اسلاف ترکجەده دخی خوش کورمشلرسەده شمدی مساغ ویرلمیو . « حضور حضرت شیخ الاسلامیه » کبی عبارەلر یاکلش عد اولنیور .

*
* *

﴿ جناب ﴾

جناب — فی الاصل سرای و خانه حوالیسی، چورەسی، بنادن خالی اولان یرلری معناسنەدر . بو مناسبتله کلمهٔ

تعظیم اولەرق قوللانیلوب — یرینه کوره — کلمات وترکیباته ادخال اولنور :

اشتیاقم آرتار اکسلمز جناب دلبره
کلسون نقصان جهانده آب وتاب دلبره

§

جناب شهریار بی عدیلك
اوله کوندن کونه اجلالی برتر
ایدوب ترفیهنه همت عبادك
معین اولسون آکا الله پیمبر

« حضرتی » کبی « جناب » ك ده کلمات وترکیباته الحاقی تجویز اولنماز .

مثلا بعضاً آثار اسلافده « جناب علی ، جناب امام الحرمین ، جناب حافظ شیرازی » مقامنده « علی جنابی ، امام الحرمین جنابی ، حافظ شیرازی جنابی » دینلدیکی کوریلیورسەده شمدی بوصورتی صورت اولایه ترجیح ایلیەجك ذوق سلیم صاحبی بولنماز .

جمعی اولان « جنابلر » بعض کلمات وترکیباته « جنابلری » صورتنده الحاق قیلنیر :

— بطریق جنابلری .

— سفیر درایت سمیر جنابلری

« جناب » کلمه‌سی ، « حیثیت وشرف » معناسنه‌ده کلیر :

شاعرم هر کوردیکم دلداری ایتمم انتخاب
سودیکم اولسون دیرم کوکلم کبی عالیجناب

بو بیتده‌کی « جناب » کلمه‌سی ، « حیثیت و شرف » معناسنه اولمقله برابر اصله‌ده ارجاع اولنه‌بیلیر .

« جناب » ك « حضرت » ایله جمعی جائز دکلدر .

نابینك :

جناب حضرت سلطان مصطفی خان کیم

مصراعنده کی « جناب » و یا « حضرت » دن بری زائد اولدیغی کبی برانشا مجموعه‌سنده کوریلن :

« جناب رب منان تعالی شانه عن العجز و النقصان حضرتلری ... »

عباره‌سنده‌کی « حضرتلری » ده حشو قبیلندندر .

یرینه کوره « جناب » دن « حضرت » اقوی عد اولنور . بونلردن هانکیسی اسنادده . آهنکی کلیرسه اواختیار ایدیلیر .

.
. .

— ۹ —

﴿ قصیده ﴾

کله‌رك حجره‌مه بردلبر پاکیزه شیم
ایلدی کوکلی برمژدهٔ نوله خرّم

دیدی ای شاعر سلطان سلاطین جهان
بویله برروز مسرتده طورلماز ابکم

اوکرامتلو شهنشاه معالی همملك
کلدی اورنك معلایه شرف ویردیکی دم

سن‌ده قیل رسم عبودیتی صدق ایله ادا
عرض شکرانه شتاب ایلیور افراد امم

بکا همراه اولوب کلك بلاغت پرور
ایلدم بنده بو وادی‌یه همان وضع قدم

دیدم ای کوکلی پرشوق ایدن نازنده
مطلع مهر سعادتدر او شاه اعظم

اویله بر ایلدی تنظیم که باغ وطنی
رشك ایدر طرح دلاراسنه کلزار ارم

بحر الطافنه عالمده بولنماز پایان
غبطه ایلردر احسانه روح حاتم

فکر دراکنه حیرتده کروه عقلا
حکم وفرمانه دلداده نظام عالم

قیلمده آب معارفله جهانی اروا
دهرك آسایشنه ایتمده ابذال همم

صاحب مرحمت وشاه معالی فکرت
حافظ سلطنت وخسرو فاروق حشم

قلب شاهانه‌سی الهامکه ربانی
قوهٔ مدرکه‌سی مشرق انوار حکم

مسلك حكمتی هادیء ملوك دوران
مقصد اقدسی هر وجه ایله ترفیه امم

طینت پاکی محاسنله ایدلمش تخمیر
نصفت و مرحمت و سطوت و حکمتده علم

پاشا ای سایهٔ یزدان عدالت عنوان
کورمدی شمدی یه دك مثلکی چرخ خادم

استناد ایلیه‌رك حبل متین شرعه
کرم حق ایله هر ایشده اولورسین ملهم

عین حکمتدر ارادات کزینك بی شك
سنین اسرار فیوضات خدایه محرم

فیض مدحکله سنك برغزل انشاد ایده‌یم
نغمهٔ خامه‌مه حیرتده قاله اهل قلم

« کوکلم آلدی بنه ناچار بنم بر کلشم
رخ پرتابنه حیران نصل اولماز آدم

دیدی احسنت کورنجه آنی پیر رندان
برزمان کورمدی بربویله کوزل مجلس جم

اولدیرر شیوهٔ کفتاری سخن سنجانی
وجهی وار زلف سمنبوسنه ایتسه‌م‌ده قسم

وارمیدر آنده‌کی انوار لطافت بونده
دردندانینه تشبیه اولنماز شبنم

یوجه‌در قامت موزونی بحق طوبی
صافدر غبغب سیمینی بحق زمزم

پای بوسیله شرفیاب اوله بیلسه‌م وصفی
او زمان بن دخی کوکلجه اولوردم خرّم »

طوغریسی ایایه‌مز وصفنی حقیله بیان
نه قدر نادره کو اولسه بو یولده خامه‌م

ایتمه تطویل سخن باشلا دعایه غیری
بودر آیین صداقتده همان امر اهم

اوشه معدلت آرای حمیدالشیمك
دستکیری اوله هر حالده نبی اکرم

طولسون انوار مسرتله سرای قلبی
قونمسون دامن پاکیزه سنه کرد الم

حشره دك مرکز دولتده حکمران اولسون
کورمسون سایهٔ عدلنده جهان رنج ستم

⁂

— ١٥ —

سعادتلو افندم حضرتلری

مظهر اولدیغم التفات معالی آیات حضرت شهریاریدن طولایی ارسالنه تنزل بیوریلان تبریکنامهٔ عالیه‌لری هامه پیرای عاجزی اولدی. کوکلم — بر پرتو مشتری هزاران دل غم آکینی پرشوق ایده‌جك — لمعات سرور ایله طولدی.

هرکلمه‌سی برر نشانهٔ اخلاص پروری اولان احساننامهٔ سامیلرینه قارشی بحق ابراز وظیفهٔ شکراندن خامهٔ

داعیانەم هم حالت لالدر . بو بابدەکی قصورمك عفویله
حق ناچیزانەمدە ابذال بیورلمقدە اولان حسن توجهك
دوام وتزایدی تمنای دل عجز اشتمالدر .

*
* *

— ۱۱ —

مجلس ارامل وایتام ریاست علیه‌سنه

سماحتلو افندم حضرتلری

داعیلرینك مخصصات علمیه میانندە شهری . . .
غروش معاشم اولوب بوکره شهزادە باشندە ... محله‌سندە
بورمه‌لی مسجد زقاقندە . . . نومرولو خانەیی اشترا
ایدەجکمدن عاجزلرینە امثالم مثللی کفالت قویهٔ معتبره
ایله ارامل وایتام علمیه صندوقندن . . . غروشك
اجرای ادانەسی خصوصنە مساعدهٔ علیهٔ جناب ریاستپناه-
هیلرینك بی‌دریغ بیورلمسنی نیاز ایلرم . اول بابدە امر
واراده افندم حضرتلرینکدر .

*
* *

— ١٢ —

دولتلو عطوفتلو افندم حضرتلری

کوکلده اوتەدن بری سلك جلیل عسکری یه دخالت آرزوسی جلوه کر اولمغله وعقائده قدر درس کورمش مدرسه نشین طلبەدن اولدیغم مربوط علم وخبردن مستبان بولنمغله یقینده آچیله جق اولان طابور امامتی امتحاننه قید وقبولم ایله مسرور بیورلمقلغم خصوصنه مساعدۀ جلیلۀ جناب سرعسکریلرینك سزاوار بیورلمسنی استرحام ایلرم .

⁂

— ١٣ —

﴿ نطق ﴾

افندیلر !

علم وکمال برهمای ذی بالدرکه کیملك باشنه پرتوانداز سعادت اولورسه مادام الحیاة محافل آرای شان وبعد الممات نامی زیور السنۀ جهانیان اولور .

جناب فياض بی امتنان « بيان بيلمين ايله مساوی اولورمی ؟ » مآل شريفنده کی آيت جليله ايله شرف علمی بيان بيوريور . بويله برشرفدن حصه‌مند اولمق ايچون صرف نقدينهٔ غيرت ، « علو الهمة من الايمان » حديث منيفی مقتضاسنجه لازمهٔ حميتدر .

« اطلبوا العلم من المهد الی اللحد » فرمان نبويسی تحصيلدن هيچ برکيمسه‌نك هيچ بروقت آزاده اوله‌ميه‌جغنی کوستريور . بر کيمسه ايستر اغنيادن اولسون ، ايستر فقرادن بولنسون اولادينی تحصيل معارفه سوق ايتمکه بورجلودر .

شمدی الحمدلله هريرده مکمل مکتبلر کشاد اولنيور . اکتساب کمال ايچون شورايه بورايه کيتمکه لزوم قالمدی . اوللری دکل سنجاقلرده ولايتلرده بيله مکمل دينيله‌بيله‌جك بر مکتب ابتدائی بولنميوردی . شمدی ايسه وجود پرسود همايونلری ملت نجيبهٔ عثمانيه ايچون محض سعادت اولان پادشاه عدالتمندمز خليفهٔ بی‌مدانی غازی عبدالحميد خان ثانی افندمز حضرتلرينك سايهٔ تعاليوايهٔ خلافتپناهيلرنده دکل ولايتلرده قضالرده بيله مکمل مکتبلر کشاد اولنه‌رق نشر انوار معارف ايدلمکده‌در .

ازجمله رسم کشادنده بولنمق شرفنه مظهر اولدیغمز بومکتب فیض مکسب — که بری رشدی ، دیگری ابتدائی اولەرق دائرەیدن متشکلدر . — بو سوزمه ایکی شاهد عادل اولەرق عرض وجود ایدییور .

ذکاوت دینیلن نور فضیلت دنیانک یالکز بر جهتنده چهره کشای کرامت اولیوب هر کوشەسنده پرتوانداز لطافت اولەرق اونور مبیندن انجاب قابلیت نصیبی قدر اقتباس اشعهٔ فطنت ایدەکدیکی مشهود دیدهٔ امعان وبو حوالینک یتشدیردیکی اولاد وطنده چشم افتخار ایله کوریلن استعداد فوق العاده ایسه رشك آور جهاندر .

شمدی یه قدر پك چوق استعداد مکتبسزلك سببیله کسب انبساط ایدەمیەرك هدر اولوب کیدییوردی . شمدی ایسه مکتبسزلك بلیه سی برطرف اولدی . ایشته بو بر نعمت عظمادر . بونك شکرینی ادا ایتمك ایچون همان اولادلرمزی مکتبه قید وادخاله مبادرت وبو بابده لزومی کوریلان فداکارلقدن چکنمیوب سائرلره نمونهٔ حسن امتثال اولمغه غیرت ایلەمکلکمز لازم کلیر .

اهالیده شو لزومی درك ایتمیه جك بر کیمسه کوریله‌مدیکی جهتله نه‌قدر مباهات ایدلسه آزدر .

ان شاءالله بو مکتب فیض مکسب ، سلطنت عثمانیه‌نك رونق واعتلاسنه خدمت ایده‌رك نامی الی الابد آرایش السنهٔ احترام اوله‌جق ذوات عالیه‌نك منشأ ابتدائیسی اولمق شرفنی هیچ بر وقت غائب ایتمز .

همان جناب یزدان شهریار مراحم کردار تاجدار معالی آثار رونق طراز سریر عثمانی غازی عبدالحمید خان بی‌مدانی افندمز حضرتلرینی الی آخر الدوران مقام مقدس خلافتده حکمران وممالك شاهانه‌لرینی سایهٔ فیضوایهٔ ملوکانه‌لرنده کوندن کونه آبادان بیورسون آمین .

*
* *

— ١٤ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

ارباب استحقاقك تلطیفی خصوصی اخص آمال شهریاریلری اولان پادشاه قدردان وشهنشاه معدلت عنوان افندمز حضرتلری قریحهٔ الهام صبیحهٔ جناب

تاجدارلرندن عهدهٔ فاضلانه‌لرینه استانبول پایه‌سی احسان بیوردقلری پیام مسرت اتسامی بنده‌لرینی مستغرق دریای اشواق ایتمش اولدیغنه مشرق انوار فضائل اولان وجدان معالی بنیان تحریرانه‌لرینی اشهاد ایلرم .

ذات مکارم‌سمات عالیلرینه اولان اختصاص تامیذانه‌م اقتضاسنجه همیشه درگاه معلای قاضی الحاجاتدن کوندن کونه اعتلایاب سلم اقبال اولملرینی نیاز ایتمکده اولدیغمك بیاننه خامه‌ران و آیین بهین رسم تبریکه شتابان اولدم . هرحالده حق عاجزیده ابذال بیوریلان حسن توجهك بقا وازدیادی تمنی اولنور افندم حضرتلری .

⁂

— ١٥ —

جناب رب عزت خلیفهٔ معالی منقبت پادشاه دریانوال شهنشاه حمید الخصال افندمز حضرتلرینی الی یوم القرار سریر شوکت مصیر ملوکانه لرنده کامکار بیورسون آمین .

حق نامستحق کمترانه مزده ابذال بیوریله کان تعطفات مکارم آیات خلافتپناهیلرینك بحق ایفای فریضهٔ تشکرندن عجزمی اعتراف ایله برابر هر آن :

« جناب خداوند معین نورپاك فخرالمرسلین حرمتنه یکانه حامیٔ مقدسمز و ولی نعمت بی‌منت افندمز حضرتلرینی الی آخرالدوران اورنك معلای خلافتده حکمران وسایهٔ سمایایهٔ شاهانه‌لرینی سر ابتها جمزدن بر زمان دور ایتمیوب عواطف عالمشمول شهریاریلریله شادمان بیورسون آمین »

درود مسعودینی عائله‌جه رفع بارکاه مستعان ایتمکده اولدیغمزك حسب العبودیه عرضنه مبادرت و ..... قوللرینك وفاتیله منحل اولوب هنوز بر کیمسه‌یه احسان بیورلمامش اولان .... وقفنك تولیتی بندهٔ اصدقلرینه عنایت بیوریله‌جق اولورسه ظل ظلیل محاسن دلیل شهنشاهیلرنده برقات دها کسب رفاه ایدیله‌جکندن آستان فلك بنیان جهانبانیلرینه وضع جبین استرحامه مجاسرت قیلندی. قاطبهٔ احوالده امر و فرمان شوکتلو مرحمتلو عنایتلو ولی‌نعمت بی‌منتمز ولی‌نعمت عالمیان افندمز حضرتلرینکدر .

— ١٦ —

اوغلم!

فى ١٤ نيسان سنه ٣٠٩ تاريخلى مكتوبكز نظره پيراى عاجزى اولدى .

بوندن اولكى مكتوبكزى جوابسز براقيشمدن طولايى عفويكزى رجا ايدرم .

برادر بك افندينك شمدى يه قدر براحسان‌نامه ارسالنه تنزل بيورميشنه قارشى سزك بويله ايكى مكتوب وفا اسلوب ايله دل درويشانه‌مى تسريره خامه‌رانِ مسارعت اولمشكز سزاوار شكراندر .

توجه نامه‌لريكزك آره‌سنى كسمه‌مكزى و بنم بو بابده واقع اوله‌جق قصورلرمه باقمامكزى نياز ايلرم .

مكتوبلريكز تحصيل معارفه سعى ايتمكده اولديغكزى مبشر اولمغله ممنون اولدم . چاليش ان شاء الله براديب كامل اولورسين .

مكتوبلريكزدن شعره هوس ايتديككز آكلاشيليور . بو بابده‌كى توصيه‌لرمك برنجيسى شودر:

معلم ناجی افنـدی مرحومك آتشـپاره سنی ، شرارەسنی ، فروزانی ، ذات الطاقەنی نظر مطالعەدن آیرمامقله برابر آثار نثریەسنیده تقلیده اوزن ، ناظم اولمقدن زیاده ناثر اولمغه غیرت ایت .

***

— ١٧ —

جنـاب خدا وند ارحم شهریار مکارم شیم تاجدار صدیق همم افنـدمز حضرتلرینی مقام مقدس خلافتده توافر عمر واجلال ایله مکرم بیورسون آمین .

قدمای داعیان سلطنت سنیەلرندن زوجم خواجه فلان افندی بوندن اوچ کون مقدم وفات ایدوب جاریەلرینی کرا بو جاقلرنده بیراقمش اولدیغندن و آستان مرحمت بنیان حضرت خلافتپناهیلرندن باشقه بر التجاگاهی اولمیان بر عاجزەنك احوال سفالت اشتمالنه شفقت مسلمهٔ ولی نعمت اعظمیلری هیچ بر وجهله رضا کوسترمیەجکی بدیهی بولندیغندن بر خانه ایله مقدار کافی معاش احسان بیوریلەرق پامال ضرورت و ماتم اولان دل بی چارەمك

مسرت آباد بیورلمسی خصوصنی کمال ابتهال ایله استرحام ایدرم .

*
* *

— ١٨ —

نظرگاه معالی اکتناه آصف اکرمیلرینه
معروض داعیء کمینه‌لریدر

وجود بهبود جناب ملوکانه‌لری دولت ابد مدت علیه‌یه محض خیر اولان ولی نعمت بی‌منتمز امیرالمؤمنین خلیفهٔ رسول امین آرایش تخت عالی بخت عثمانی غازی عبدالحمید خان بی مدانی افندمز حضرتلرینه وسائل جمیله دوشندکجه بتون اصدقای سلطنت برر صورتله عرض اخلاصه مسارعت ایتدکاری مثللی کمترلری دخی لیل ونهار پیرایهٔ السنهٔ صغار وکبار اولان دروود مسعود حضرت خلافتپناهی ایله دمکذار اولدیغم کبی حلولی تقرب ایدن روز جلوس سعادت افروز شاهانه‌یی اعلان عبودیت ایچون اك پارلاق بر ذریعهٔ حسنه بیلدیکم جهتله قصیدهٔ ملفوفه‌یی عاجزانه تنظیمه جسارتیاب اولدم .

بونك خاكپای فیض بخشای حضرت شهریار اعظمه رفع و تقدیمی خصوصنی پادشاه معالی کردار و شهنشاه مکارم شعار افندمز حضرتلرینه شام سحر فؤاد صداقت بنیاد آصفانه‌لرنده جلوه‌کر اولان دعوات خیریت آیات قضیهٔ معتنابهاسنه استناداً نیاز ایلرم. هر حالده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر.

*
* *

— ١٩ —

سماحتلو افندم حضرتلری

کفایت بلند رتبت فاضلانه‌لرینك پارلاق بر اثری و پرتونثاری نیر اقبال کریمانه‌لرینك بر مقدمهٔ مسعدت کستری اولمق اوزره بو کره فتوا امانت جلیله‌سنك ذات عالیٔ کمالاتپناهیلریله تشرف ایتدیکی سامعه پیرای فخر و مسرت اولمش اولمغله توافر شان و جلالتلری ادعیهٔ خالصه‌سنه تردیفاً لوازم صداقتدن بولندیغی وجه ایله عرض تهنیت و بو کوزل وسیله‌ایله حق داعیانه‌مده مجزوم البقا اولان توجهات دیرینهٔ حقوق پروریلرینك آثار

جایلهٔ ازدیادینی کورمکله مفتخر بیوریله‌جغم خصوصنده‌کی امنیت اخلاصمندانه‌ملک ابرازینه جرأت ایلرم .

∴

— ٢٥ —

ادبیاتدن بحث ایتمك وهفته‌ده‌ویا اون بش کونده برکره چیقارلمق اوزره ... نامیله ادبی بررساله نشری امتیازی استدعاسنده بولنان دولت علیه تبعه‌سندن ... افندی ارباب ناموسدن اولدیغی مثللی اوتوز یاشنی ده تکمیل ایتمش وجزا قانوننامهٔ همایونینك تعیین ایتدیکی جنایت وجنحه‌لردن طولایی علیهنه حکم ترتب ایلمه‌مش اولدیغی وکافهٔ حقوق شخصیه‌سنه تماماً و بالفعل مالك بولندیغی تصدیقاً اشبو شهادتنامه‌مز تقدیم قیلندی .

∴

— ٢٦ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

من غیر لیاقهٔ نائی بولندیغم .... سنجاغنك مفتیسی

. . . . افنـدی داعیلری مداخلات نابجاسـیله امور بلده‌یی تشـویش ایتمکـده اولدیغی باضبطه خاك پای عدالت احتوای جنـاب مشـیخت‌پناهیلرینه بیلدیرلمش اولمغله بونك مقارن حقیقت اولوب اولمدیغنك اشعارینی آمر ٤٩ نومرولو وفی ٢٧ تشرین‌اول سـنه ٣٠٩ تاریخلی امرنامهٔ عالیٔ حضرت مفتی الانامیـلری هامه پیرای تکریم اولدی .

داعیٔ اصدقلری بورایه کله‌لی ایکی بچق آی اولوب شمدی‌یه قدر مفتی افندینك مغایر دلخواه عالی برحرکتی مشهود ومسـموع عاجزانم اولمدی ایسـه‌ده بوبابده قنـاعت کامله حاصل اولمق اوزره تحقیقـات عمیقه‌یه کیریشلدکده افندیٔ موماالیه اوته‌دن بری وظیفه شناس برذات صلاح استیناس اولدیغی وحقنده ایدیلن اسنادات صرف غرض شخصیدن نشـأت ایتدیکی آکلاشلمش اولمغله جواباً عرض واشعار کیفیته مثابرت قیلندی .
اول بابده امر وفرمان حضرت من‌له‌الامرکدر .

*

— ٢٢ —

عزيزم !

ينه بر التفاتنامه‌كزى آلدم . بولنديغكز يرده تياترو ، خيال كبى اكلنجه محللرى اولمديغندن كيجه‌لرى فنا حالده صيقلمقده اولديغكزى واليكزه « . . . . . » نامنده بر رومان كچمش ايسه‌ده — اديبانه ترجمه ايديله‌مه‌مش اولديغندن — بوندن ده كسب انبساط ايده‌مديككزى بر لسان شاعرانه ايله بسط وبيان ايتدكدن صكره حق كترده حسن توجه برادرانه‌كزى مبشر كلمات غايه الذل و كيجه‌لرى نصل وقت كچيرمكده اولديغم سؤال بيوريليور .

داعيكز تعطيل كيجه‌لرينى اكلنجه‌لى كتابلر مطالعه‌سنه حصر ايدرم . بونك فوائد مهمه‌يى مستلزم اوله‌جغى بديهيدر . ايام تحصيليه‌ده طبيعى الحصول اولان صداعى دفع ايتمك ايچون ليالئ تعطيليه‌ده اكلنجه‌لى كتابلره مراجعتدن كوزل برچاره تصور ايده‌ميورم . تياترويه ، خياله كيتمك ويا اويون ايله مشغول اولمق انبساط قلوبه ياردم ايدر كبى كورينورسه‌ده تحصيله يكى باشلامشلر

ایچون مادی ومعنوی بر چوق ضرری استلزام ایدرکه بونلرك تلافیسی قابل اوله‌ماز .

اکلنجه‌لی کتابلر دیدیکم طرز تحریری کوزل اولمقله برابر اطناب نابجادن عاری اولان رومانلر ایله تنویر افکاره، تشحیذ اذهانه خدمت ایدن دیوانلردر.

بنده‌کز رومانلردن زیاده دیوانلردن متلذذ اولدیغم جهتله اکثریا دواوین عربیه وفارسیه ، بعضاده مجامیع اشعار ترکیه مطالعه‌سیله وقت کچیریرم .

بونلرده اویله کوزل سوزلره تصادف اولنورکه انسان ازبرله‌مکسزین کچه‌من . هیچ عاقل اولان دستور حکمت دینلمکه شایسته بر سوز کورورده آنکله تزیین حافظه ایتمك فرصتنی فوت ایدرمی ؟

کچن آقشام « دیوان انوری » نی نظر مطالعه‌یه آلمشدم . « سکا بر کیمیا اوکره‌ده‌یم‌که اکسیر وصناعتده موجود دکلدر . یوری اختیار قناعت ایله‌که عالمده قناعتدن ایی کیمیا اولماز . » مآلنده اولان :

کیمیایی کنم ترا تعلیم
کاندر اکسیر ودرصناعت نیست

رو قناعت گزین که در عالم
کیمیایی به از قناعت نیست

قطعه‌سی مصادف دیدهٔ امعانم اولدی .

قناعت — قسمته رضادر . قانع او کیمسه‌درکه مألوف اولدیغی شیلر بولندیغی یرلرده مضطرب اولیوب تمکین اوزره بولنور . « العبد حران انقنع والحر عبد ان قنع »

کیمیا — لغةً ذکا ایله ممزوج حیله معناسنه‌در . بومناسبتله بر طاقم بی‌مغزانی آلداتوب پاره‌لرینی آلمق ایچون قوریلان دولاب احتیاله اطلاق اولنمش . [١]

جناب انوری معادن خسیسه‌یی زر خالص یاپمق فکر اخمنده بولنوب ده آووجنده‌کی پاره‌یی استهلاک ایله صفر الید قالان ویابولره پیرو اولمق استعدادنده بولنان کیمسه‌لره خطاباً مذکور قطعه‌یی سویلمش .

بویله بر قطعه‌یی ازبرلهمه‌مك ارباب استفاده ایچون

[١] بوراده‌کی « کیمیا » دن مقصد مکاتب عالیه‌ده تدریس اولنمقده اولان فن صناعی دکلدر .

جائز اولورمی؟ بوکبی آثار حکیمانه ایله هم تزیین حافظه ایتملی، همده مقتدر برخطاطه یازدیروب لوحه‌لاتملی.

— استطراد —

[شورادە بورادە برطاقم لوحه‌لر کوریلورکه غایت کوزل یازلمش، آلتون ایله یاپلمشدر. بونلردن یابر آیت کریمه‌یی ویابر حدیث شریفی محتوی بولنسان لوحه‌لره دیه‌جك یوق.

فقط ایچلرنده صورت مکلفه‌ده یاپدیرلمش برطاقم لوحه‌لره تصادف اولنورکه غایت آغر روبه‌لر کینمش عجوزه‌لرکبی هیچ بر زمان انظار استحسانی جلب ایده‌مز. نظرلرینه مصادف اولان ارباب تمییز یازانك امکنه، یازدیرانك پاره‌سنه آجیر.

خطاطلرمز هرنه‌دن طولایی اولورسه اولسون بویله بی معنی اولان شیلری یازمیوبده هیچ بروقت حکمدن دوشمیه‌جك «بیتلر، قطعه‌لر، رباعیلر، جمله» یازسه‌لر فنامی اولور؟ »

« انتهی »

انورینك بو قطعه سی «کلستان» ده کوروب ده اونوتمش اولدیغم :

ای قناعت توانکرم کردان
که ورای تو هیچ نعمت نیست
کنج صبر اختیار لقمانست
هر کرا صبر نیست حکمت نیست

قطعه سنی درخاطر ایتدیردی .

« ای قناعت ! بنی زنکینلر زمره سنه الحاق ایت . زیرا سنك مافوقکده هیچ بر نعمت یوقدر . کنج صبر لقمانك اختیار ایتدیکی بر مقام عالیدر . صبری اولمیان کیمسه حکمتده مالك اوله ماز . »

مألنده بولنان قطعه ده خوش دکلمی ؟

انوری اغراقیاته منهمك اولدیغندن طولانی مدخول ایسه ده دیوانی تتبع ایدیلنجه قطعهٔ مذکوره کبی مضامین حکیمانه یی حاوی بر چوق اشعار عالیه ده مصادف دیدهٔ استفاده اولور .

بز انورینك اغراقیاتنه بر نظر وقوفجویانه عطف

ایدوب لوحهٔ حافظه‌یه حك ایدلمكه سزاوار بولنان اشعار حكیمانه‌سنی بوله‌رق استفاده‌یه چالشملی‌یز .

مشارالیهك هاجیانه اشعارینكده خوش اولدیغنه :

« افندی ! اوزونلغك برمرتبه‌یه واصل اولمش كه اهل سماواتدن قولاغكه صدا ایریشیر . اگر بویك كبی عمرك ده اوزون اولایدی ملك الموت اولوردی‌ده سن دیری قالیردك . »

مآلنده بولنان قطعهٔ آتیه‌سی شهادت ایدر :

ای خواجه درازیت رسیده ست بجائی
كز اهل سماوات بگوشت برسد صوت
گر عمر توچون قد توبودی بدرازی
توزنده بماندی و بمردی ملك الموت

— خاتمه —

بعضلر اشعار فارسیه‌یی هیچه‌صایارلر. فقط حقیقت حال اویله دكلدر . آثار مذكوره‌ده انورینك قطعه‌سی كبی نیجه پارچه‌لر واردر .

حاصلی — ارباب مطالعه ایچون — آثار بلغای عجمی نظر استفاده‌دن دور طوتمغه کلمز .

بونلرده — وجد آور قلوب — اویله کوزل پارچه‌لره تصادف اولنورکه نظر امعاندن کچیرمه‌مك هیچ بر وجه‌ایله جائز اوله‌ماز .

باقسه‌ه آ فرانسزلر بزم نظر مطالعه‌یه آلامقده اولدیغمز « شهنامه » یی ترجمه ایتمشلر . بز بونلرك نه ایچون بیکانه‌سی اوله‌لم !

شهنامه‌ده دستور ادب و حکمت اولمغه شایسته نیجه مصارع وابیات واردر . هله اویله تصویرات لطیفه کوریلورکه بونلره نکاه انداز دقت اولانلر ایچون حیران قالمامق قابل دکلدر .

— ٢٣ —

معروض داعیلردر

. . . بك بنده‌لرندن آلدیغم بر التفاتنامه‌ده بالمناسبه مجالس فیضا فیض دولتلرنده نام عاجزانه‌مك یاد قیلندیغی

ومیر موما الیهك فقیره اولان قرابتی آكلاشلمسی اوزرینه سلام مخصوص ساميلريله‌ده دل درویشانه‌مك تسريرينه تنزل بیورلدیغی تبشیر ایدلمش اولدیغندن همان :

ای سخن پرور پاکیزه شیم
قونمسون دامنکه کرد الم

التفاتك بنی مسرور ایتدی
دل ویرانمی معمور ایتدی

ترانه‌سیله ایفای وظیفهٔ شکرکذاری‌یه مبادرت ایتدم .
بوبابده‌کی حسیات منتدارانه‌م بویله ایکی بیت ایله دکل ، ایکی یوز بیت ایله‌ده تصویر ایدیله‌ماز .
بناءً علیه قصورمك عفویله حسن توجه کرامیلرینك بقاوازدیادی نیازینه مجاسرت ایلرم افندمز حضرتلری.

* *

— ٢٤ —

میرم !

فی ۱ حزیران سنه ۳۰۹ تاریخلی مکتوبکزی آلدم ،

ســالنامه‌ده کلدی . ســویندم . هیچ سزدن مکتوب آلیرده سوینمه‌مك قابل اولورمی؟ هله ... حضرتلرینك حق درویشانه‌مده‌کی حسن توجه والتفاتلرینی تبشــیر ایتدیککزدن طولایی نه‌قدر تشکر ایتسه‌م آزدر .

بکا، برادره کوندردیککز مکتوبلرك جوابی آلنه‌مدیغندن بونلرك واصل اولوب اولمدیغی سؤال بیوریلیور. برادری بیلمم، فقط بکا شمدی‌یه قدر بومکتوبکدن باشــقه بر مکتوبك کلمدی .

(...) بك اوغلمز بکا ایکی مکتوب کوندردی . فوق‌العاده ممنون اولدم . الله فیضنی مزداد ایتسون . برنجیسنه جواب یازه‌مدم اما ایکنجیسنه یازدم . بیلمم واصل اولدیمی؟ بقی

٭

— ٢٥ —

فضیلتلو افندم

درجهٔ توجهات علیهٔ فاضلانه‌لرینی معرف لطفنامهٔ

سامیلری ذاتاً مقتدار التفات والا درجاتلری بولنان قلب اخلاصمندمی برقات دها وایه‌دار افتخار ایلدی .

شو موفقیتمدن جداً متشکر ومفتخر اولدیغمی کتم ایتمه‌مك قاعدهٔ صداقتشعاری‌یه اوفق‌دوشر اعتقادنده بولندیغمدن تقدیم رقیمهٔ شکرکذاری‌یه متجاسر اولدم. هرحالده لطف وفرمان افندمکدر .

*
* *

— ٢٦ —

جناب رب‌العالمین حامیٔ شرع مبین خلیفهٔ رسول امین پادشاهمز افندمز حضرتلرینی الی یوم الدین مقام خلافتده کامبین بیورسون آمین .

داعیٔ اصدقلری سایهٔ معالیوایهٔ حضرت خلافتپناهیلرنده علی‌الاصول تدرس ایله معلومات لازمهٔ متنوعه‌یی استحصال واون سکز سنه فاتح جامع فیض لامعنده تدریس علوم آلیه وعالیه ایله اشتغال ایده‌رك کچن سنه حلقهٔ تعلیم عاجزانه‌مده بولنان طلبه قوللرینه اعطای اجازته موفق اولدم .

بو موفقیت عاجزلرنجه موجب مفخرت ایسه‌ده رمضان مغفرت نشانده حضور کمالات نشور ملوکانه‌لرنده تدریس اولنان درس شریفك مخاطبینی عدادینه دخالتله مشرف اولمق اخص مطالب داعیانه‌م اولمغله وکمترلری کبی خدمهٔ علمك تاطیفی خصوصی آمال کرامت اشتمال شهریاریلری جمله جمیله‌سندن بولنمغله مخاطبین مومااليهمدن خواجه ... افندینك وقوع وفاتنه مبنی منحل اولان مخاطبلغك عهدهٔ داعیانه‌مه احسانیله شرفیاب بیورلمقلغم امنیه‌سیله خاك پای مکارم احتوای جناب جهانبانیلرینه وضع جبین استرحام ایلرم . اول بابده وقاطبهٔ احوالده امر وفرمان نخبهٔ سلاطین آل عثمان پادشاه مرحمتمندمز شوکتمآب افندمز حضرتلرینکدر .

*

— ٢٧ —

جناب خداوندی زوال تاجدار حمیدالخصال شهریار دریا نوال پادشاه معارف پرور وشهنشاه محاسن گستر

افنـدمز حضرتلرینی الی آخر الایام واللیال تخت عالی بخت عثمانیده شرف آرای کمال بیورسون آمین .

کولەلری سایهٔ معارفوایهٔ شاهانەلرنده . . . مکتب رشدیەسنه بالدوام بوسنه شهادتنامه اخذینه موفق اولەرق حلیهٔ علم وکمال ایله تزین ایتمك اوزره مکتب سـلطانی طلبەسی سلکنه داخل اولمق آرزوسنده بولنیورسەمده پدرم قوللری عجزهٔ اصـنافدن اولوب مکتب مذکوره دخالت ایچون لازم کلن اجرت سنویەیی ویرمکه مقتدر اولمدیغی کبی حوائج ضروریهٔ بیتیەیی بیله تدارکدن عاجز اولدیغندن وکمترلری کبی تکمل ایتمك اشتیاقنده اولان بی وایکانه الطـاف جهان مطاف ملوکانەلری مبـذول اولدیغی هرکون دیدهٔ شکران ایله کورلمکده بولندیغندن مکتب مذکوره بلااجرة قید وقبولم ایله دلشادبیورلمقلغم خصوصنه فرمان مراحم عنوان شهنشاهیلرینك سزاوار بیورلمسی بابنده سـدهٔ سـنیهٔ حضرت خلافتپناهیلرینه وضع جبین نیاز ایلرم. اول بابده امر وفرمان واحسان فراوان ولی نعمت عالمیان پادشـاه بی امتنـان افنـدمز حضرتلرینکدر .

*
* *

— ٢٨ —

اوغلم!

بو سفرکی مکتوبکده ایشلرك کثرتندن شکایت ایدییورسین. شو شکایتدن بوکونلرده نظر مطالعه‌دن آیرمامقده اولدیغکی سویلدیکك حافظ دیوانده:

براحتی نرسید آنکه زحمتی نکشید

مصراعنه عطف دیدۀ امعان ایتمدیککك آکلاشیلیور.

بوکبی آثار برکزیده‌یی مطالعه ایله یالکز کوکل اکلندرمه‌ملی، ایچلرندن جوامع الکلم اطلاقنه سزاوار اولان مصارع وابیات عالیه‌یی انتخاب ایده‌رك ذبرلیوب بونلر ایله تزیین افکاره چالشملی.

دها طوغریسی بوکبی آثار برکزیده‌یی — کل ومله دائر اولان ابیاتندن قطع نظر — یا برنکتۀ عارفانه‌یی ویا برحکم حکیمانه‌یی محتوی بولنان مصارع وابیاتیله تنویر دیدۀ استفاده ایتمك ایچون اوقوملی.

دیوان حافظ تتبع ایدیله‌جك اولسه:

چراغ مصطفوی باشرار بولهبیست

مصراعی کبی نیجه مصارع عارفانه‌یه و :

تکیه برجای بزرکان نتوان زدبکزاف
مکر اسباب بزرکی همه آماده کنی

بیتی کبی برچوق ابیات حکیمانه‌یه تصادف اولنور . مرحوم معلم ناجی افندینك :

اویله دلسوزانه تقریر ایتکه سوز سینه‌می
چاك چاك اولمق نه‌در بیلمز کریبان قالمسون

بیت عاشقانه‌سنی حاوی اولان غزل بی‌بدلنك مقطعی بولنان :

برمرقص نغمه ایجاد ایتکه ناجی وجد ایله
عالم امکانده رقصان اولمدق برجان قالمسون

بیتنه دائر ویره‌جکم حکم برآز جانکی صیقه‌جقدر . مباحثلریکك « وجد ایله » تعبیرینه دائر درمیان ایتدکلری فکرلری بکنمیوب اوزاده سوز آکلار بر

کیمسه بوله‌مدیغك ایچون منزویانه یاشامغه مجبور اولدیغنی و بو صورت بتون جانکی صیقمقده بولندیغنی بیان ایده‌رك ایشلرك کثرتندن طولایی ایتدیکك شکایتی برقات دها اعظامه چالیشیورسین .

واقعا منزویانه یاشامقدن لذت آلمیانلر ایچون اویغون برقاچ احباب بوله‌مامق عذاب الیمدر . فقط « وجدایله » تعبیرینك مصراعیندن هر برینه صرفی ممکندر دین افندی کیرانجان بر آدم اولمیوب ایچه سوزدن سازدن آکلار طاقمدن بولندیغی افاده واقعه‌کدن آکلاشلدیغی جهتله « کوریشه‌جك بر آدم بوله‌میورم ، منزویانه یاشامغه مجبور اولیورم . » دیمه‌کی پك نابجا کوردم .

بو بحثده سن‌ده داخل اولدیغك حالده موماالیه افندیدن ماعدا مباحثلرك کافه‌سی خودسرانه حرکت ایتمش اولدقلرندن حقیقتدن کرکی کبی تباعد ایدمش .

هر نه‌یه دائر اولورسه اولسون بحثده اظهار حقیقت آرزوسنی برطرف ایدوب‌ده مجرد مباحثنه غلبه ایتمك سوداسنه دوشن کیمسه — علامه‌ده اولسه — مغلوبیتدن باشقه برشی قازانه‌ماز .

مباحثلرکدن موما الیه افندیدن ماعداسی تعبیر مذکورك مصراع ثانی‌یه هیچ تعلقی اولمدیغنی ادعا ایتمشلر ، سن ده بو تعبیر ، مصراع اولك قیدی اولمیوب مصراع ثانی‌یه مرهوندر دیه دعوی ایلمشسین .

« وجد ایله » تعبیری هر هانکی طرفه قید اعتبار ایدلسه معنایه خلل کلدیکی حالده بونك مصراع اوله تعلقی یوقدر ، مصراع ثانی‌یه مرهوندر . یاخود مصراع ثانی‌یه تعلقی یوقدر ، مصراع اوله مربوطدر دیه حکم ایتمك موافق معناشناسی دکلدر .

بیت مذکورده‌کی « وجد ایله » تعبیری هم مصراع اوله ، هم ده مصراع ثانی‌یه قید اوله‌بیلیر .

احتمال اوله نظراً بیت : « ناجی ! وجد ایله بر مرقص نغمه ایجاد ایت که عالم امکانده رقصان اولمدق برجان قالمسون » ، احتمال ثانی‌یه نظراً : « ناجی ! بر مرقص نغمه ایجاد ایت که عالم امکانده وجد ایله رقصان اولمدق برجان قالمسون . » مآلنده اولور .

تعبیر مذکورك کرك برنجی مصراعه ، کرك ایکنجی مصراعه قید اوله‌بیلمسی صنایع شعریه‌دن

معدود اولوب بو صنعتده « سحر حلال » عنوانی ویرلمشدر . معنایه خلل کلدکدن صکره احتمالیندن برینك قوتلی بولنمسی صنعت مذکوره‌نك حکمنی امحا ایده‌مز .

بو صنعته اشعار فارسیه‌ده چوقجه تصادف ایدیلیر . ازجمله حضرت حافظك :

بنال بلبل اگر بامنت سر یاریست
که مادو عاشق زاریم وکار ما زاریست

مطلعلی غزل عاشقانه‌سنده‌کی :

بآستان تو مشکل توان رسید آری
عروج بر فلك سروری بدشواریست

بیتی ذکر اولنان صنعتی حاویدر .

« خاتمه »

بو بابده‌کی مطالعه‌می قبولده تردد ایتمیه‌جککدن امینم . سن « اوچ‌سه‌ده کچیدر . » دین طاقمدن دکلسین دکلمی ؟

*
* *

— ٢٩ —

« حافظ »

فغان کین لولیان شوخ وشیرین کار شهر آشوب
چنان بردند صبراز دل‌که ترکان خوان یغمارا

— ترجمه —

« بو شوخ وشیرینکار وشهر آشوب اولان قاره گوزلولرك النده‌ن الامان ! یغما ایتمکه لایق نعمتی حیدودلر نصل یغما ایدرلرسه بونلرده گوکلدن صبری اویله آلدیلر . »

*
* *

زعشق ناتمام ماجمال یار مستغنیست
بآب ورنك وخال وخط چه حاجت روی زیبارا

— ترجمه —

« بزم ناقص اولان عشقمزدن جانان مستغنیدر . گوزل یوز ایچون مشاطه‌نك تزییناتنه حاجت یوقدر . »

*
* *

من از آن حسن روز افزون که یوسف داشت دانستم
که عشق ازپردهٔ عصمت برون آرد زلیخارا

— ترجمه —

« یوسفك گوندن گونه مترقی اولان حسنندن

بیلدم که زلیخانی عشق پردهٔ عصمتدن البته طیشاری چیقارر . »

٭

غزل گفتی در سفتی بیا وخوش بخوان حافظ
که بر نظم تو افشاند فلك عقد ثریارا

— ترجمه —

« حافظ ! غزل سویلدك : اینجو دلدك . گل ! گوزل گوزل اوقوکه سنك نظمکه فلك ، اینجو دیزیسی کبی اولان اولکری ساچسون . »

٭

— دلا —

« ابو اسحاق »

بهپیشم چون خراسانی کر آری صحن بغرارا
ببوی قلیه اش بخشم سمرقند وبخارارا

— ترجمه —

« بغراخان خراسانی کبی بورك طباغنی حضوریمه کتیرسهك انك قلیهسنك (قیمه) قوقوسنه سمرقند وبخارایی باغشلارم . »

٭

برنج زرد وصابونی اگر داری غنیمت دان
کنار آب رکن آباد وگلگشت مصلارا

— ترجمه —

« زرده‌ك حلواك وار ایسه رکن آباد ایرمغی ، گلگشت مصلایی غنیمت بیل .

*
* *

جمال برهٔ بریان وحسن دنبهٔ کشکك
چنان بردند صبر ازدل که ترکان خوان یغمارا

— ترجمه —

« قوزی بریاننك جمالی ، کشککك اورته‌سنده‌کی تویروغك حسنی یغما اتمکه دکرلی نعمتی حیدودلر نصل یغما ایدرلرسه کوکلمدن صبری اویله آلدیلر . »

*
* *

چه آرایی بمشك وزعفران رخسار پالوده
بآب ورنك وخال وخط چه حاجت روی زیبارا

— ترجمه —

« پالوده‌یی مسك وزعفران ایله نه‌یه تزیین ایدیورسین ! کوزل یوز ایچون مشاطه‌نك تزییناتنه حاجت یوقدر . »

*
* *

مپرس از حکمت سختو وراز سر بمهر او
که کس نکشود ونکشاید بحکمت این معمارا

— ترجمه —

« مومبارك ، و آنك سر سر بسته سنك حكمتندن صورمه. زيرا علم حكمتله بو معمايى كيمسه كشف ايتمدى وايده مزده . »

***

من از آن بوی روح افزا که کیبا داشت دانستم
که زوداز پردهٔ پرهیز بیرون آرد دل مارا

— ترجمه —

« شيردان طولمسندهكى روح افزا قوقودن بيلدمكه كوكلزى قورى پرهيز سوداسندن واز كچيرر . »

***

بکو بسحاق وصف خوشهٔ انکور مثقالی
که بر شعر تو افشاند فلك عقد ثریارا

— ترجمه —

« بسحق ! اوزم صالقمنك وصفنى برپارچه سويله كه سنك شعريكه فلك انجو دزيسى كبى اولان اولكرى صاچسون . »

***

— ٣١ —

« تاريخ »

بحق بيت معمور خدا دار السرور اولسون
فؤاد حکمت آبادی کبی کاشانهٔ مدحت

یازلسون زر قلمله طاقنه وصفی بو تاریخم
نه رعنا قصر نوطرح اولدی ساحلخانهٔ مدحت
١٣١٠

*
* *

— ٣٢ —

﴿ صیغهٔ عطفیه ﴾

صیغهٔ عطفیه — مصدرلردن — منفی اولسون مثبت اولسون — ادات مصدر حذف ایدلدکدن صکره قالان مادهنك آخرینه متحرك ایسه « یوب »، ساکن ایسه حرکهلندرك « و ب » علاوه قیلنان کلمهیه دینور .

بر مثال :

چالشمیوب اوطورانلرده ذل ویأسه باقك
اوطورمیوب چالیشانلرده عز وشانی کورك
« معلم ناجی »

§

(کذران) ایلیوب زمان خزان
ینه عالمده نوبهار اولمش
ظلمت شب کچوب نهار اولمش
باشلامش خندهیه زمین وزمان

اکرم بك

بو صیغه کلامه حسن ویرمك ایچون استعمال اولنوب بر فقرهده ایکیدن زیادهسی خوش کورلمز . حتی لزوم کورلدکجه بر فقرهده بردن زیاده صیغهٔ عطفیه بولندرمامليدر .

الله قبرینی پرنور ایتسون مرحوم معلم ناجی افندینك :

« امضایه نقطه قونماق نیچون ؟ »

دیه باشلایان مقالهٔ مفیدهسندهکی :

« امضاسنك صوك حرفى چكوب اوزاغنه مساعد اولميانلر « بزم امضا ياقيشـيقلى دوشميور » ديه تأسف ايدرده مثلا اسمنك آخرينه تصادف ايدن « م » حرفنه جيبنـدن بر قويروق طـاقوب بوقويروغى يوقارى‌يه طوغرى چكر اوزادر . »

فقره‌سى ايكى صيغهٔ عطفيه‌يى حاوى اولمقله برابر بونلر پك طبيعى ايراد ايدلدكلرندن كلامه حسن ويرمشلردر.

بوفقره‌ده‌كى صيغهٔ عطفيـه‌لر مربوط بولنـدقلرى كله‌لر شـكلنه قونلسـه يعنى « چكوب ـ طـاقوب » دينلميوب‌ده « چكمكه ـ طاقار » دينلمش اولسه ايدى نظم طبيعى‌يه موافق اولمازدى .

بر طاقم فقراتدن تشـكل ايدن مقـاله‌لرده بيله بو صيغه‌نك چوقجه بولنمسى فنا حالده كوزه چارپيور . اسلاف بوبابده اسراف ايتمشلر . مثلا نركسينك :

درزمين بوسىٔ عبوديت

سرلوحه‌لى اوفه‌جق بر مقاله‌سـنده اوندن زياده صيغهٔ عطفيه كوريلور .

آثار عالیه‌لری معاصرینه برر معلم ادب اولان اجلهٔ ادبا بوصیغه‌یی پك آز استعمال ایتمشلردر .

مشار الیهمدن برینك « محبت » عنوانلی بند مطولنده اوچ ، دیکرینك بر حوابنامهٔ اطولنده دوت صیغهٔ عطفیه‌یه تصادف اولنورکه بونلرده پك طبیعی اوله‌رق قوللانلمشدر .

* * *

صیغهٔ عطفیه ، یا افعال بسیطه ومرکبه‌دن ویا اسم فاعل ، اسم مفعول ، مصدر ، حال ترکیبی ایله صله ، ربط صیغه‌لرندن برینه مربوط بولنور :

١ — افعال بسیطه ومرکبه‌دن برینه مربوط بولنورسه اوفعل هانکی زمانه دلالت ایدرسه بونده دخی اوزمان اعتبار اولنور .

برایکی مثال :

« حکیمه ، مالك اولدیغی حکمت باشقه‌سنده کندی علمنه فائق علم اولدیغنی کوستررر . بناءً علیه فوقنده

بولنان دانشه قارشی اظهار تواضع ایدر . جاهل ایسه کندیسنی منتهی قیاس ایتدیکندن سائقهٔ جهالتله موقع اعتباردن دوشوب هرکسك منفوری اولور . »

« معلم ناجی »

§

« بر وزیر طرف شاهنشاه کردون سریردن رخصتیافتهٔ کمال استقلال و احساندیدهٔ توجه واقبال اولدقدن صکره واجبدرکه مقتضای خیر اندیشی ونیکخواهیٔ پادشاهیده سرمو تقصیر ومسامحه‌یی روا کورمیوب لزومی تقدیرنده سلامت وجود پادشاه ایچون کندی نفسنی فدادن کردن پیچ تعالل وعناد اولمیه . »

« نرکسی »

اخطار — دائما فعل مثبت اولورسه صیغهٔ عطفیه‌نكده مثبت ، فعل منفی اولورسه صیغهٔ عطفیه‌نكده منفی اولمسی اقتضا ایتمز . بعضاً فعل مثبت اولورده صیغهٔ عطفیه منفی ، فعل منفی اولورده صیغهٔ عطفیه مثبت اوله‌بیلیر .

برایکی مثال :

« اسد الغابه‌ده ابوعامر کنیه‌سنده مذکور اولانلر

میاننده بری حضرت ابوموسی الاشعرینك عمی و دیگری برادری اولمق اوزره ایکی ابوعامر الاشعری کوسترلمشدر. ایکنجینك یالکز مع عشیرته اسلامی ذکر اولنوب تاریخ وفاتی کوسترلمه‌مشدر . »

« ذهنی افندی »

§

شوقك کیمه طورمیوب کیدرسین
اللهمی جست وجوایدرسین

« معلم ناجی »

تعقیب ایدن فعلك مثلا مفرد غائب اولمسیله صیغهٔ عطفیه‌نك‌ده مفرد غائب حکمنده بولنمسی لازم کلمز ، بعضاً فعل مفرد متکلم اولورده — سوق کلام اقتضاسنجه — صیغهٔ مذکوره مفرد غائب تقدیرنده بولنور :

« دنیاده نه‌قدر آلام واکدار وار ایسه جمله‌سی باشمه اوشوب بی‌اختیار زقاقه فیرلادم . »

« ن »

ایشته بو مثالده‌کی « اوشوب » صیغهٔ عطفیه‌سی « اوشدم » دکل ، « اوشدی » تقدیرنده‌در .

فقط فعل جمع اولوبده صیغهٔ عطفیه‌نك مفرد حکمنده بولنمسنه مساغ یوقدر . زیرده‌کی عباره صیغهٔ عطفیه‌نك بو صورتله‌ده استعمالنه دلیل اولماز ، برهان مسامحه عد اولنور :

« سن عرض دیدار ایدنجه روزکار قوتدن دوشوب بلوطلر حضورنده اثبات وجوددن شرم ایله فرار ایدرلر . »

*
* *

٢ — اسم فاعل ، اسم مفعول ، مصدر ، حال ترکیبی ایله صله ، ربط صیغه‌لرندن برینه مربوط اولورسه یاایکیسیده مثبت ، منفی ویابری منفی ، دیکری مثبت اوله‌بیلیر .

برقاچ مثال :

« مصرده اولان خاندان عباسی شعبه‌سنی اورته‌دن قالدیروب ملوك عثمانیه‌یی خلیفهٔ انام ایدن سلطان سلیمدر . »

« ن »

§

« طریق تعلمده جداً چالیشمیوب مجالس عرفانیه ملازمت ایدلمدکجه انسان کامل اولمق مشکلدر . »

« مستقیم زاده »

§

بعضلری برخدمتده بولنمیوب کندی خانه‌سنده ویا چفتلکنـده مقیم اولدیغی حالده ارکان یاتـدن عد اولنور . »

« جودت پاشا — برمکتوبندن »

§

« اسلوب ترکی اوزره جریان ایدن تتابع ، علامت اضافت اولان کاف ایله اولوب اولمامقدن خالی قالماز . کاف ایله اولورسـه یکیدن ، کافسز اولورسه اوچدن زیاده‌سی فصاحتی اخلال ایدر . »

« معلم ناجی — معانی مقاله‌سندن »

تنبیه — صیغهٔ عطفیه کرك افعال بسیطه و مرکبه‌دن

وكرك اسم فاعل ، اسم مفعول ، مصدر ، حال تركبى
ايله صله ، ربط صيغه‌لرندن برينه مربوط بولنسون ،
بونلر بعضاً منفى اولورده صيغهٔ عطفيه ، مثبت اولديغى
حالده منفى حكمنده بولنور .

برقاچ مثال :

« هانكى عارض رعنا واردركه عذارمه تابانى حس
وخاشاك جهانه قاريشوب كيتمه‌مشدر . »

« سنان‌پاشا ــ تضرعاتندن »

§

ال ويرمدى مكارهٔ دنيا ديه اى دل
آواره اولوب ايلمه اظهار تلاشى
جمع ايله‌مش مجلس عالم (قوروللدن)
عرفان ايله بريرده خدا عقل معاشى

« ابن كمال »

* * *

صيغهٔ عطفيه‌نك مابعدنده افعال وصيغ مذكوره‌دن
برقاچ دانه‌سى بولنه‌بيلير . صيغهٔ مذكوره بونلردن هر

وقت برنجیسنه مرتبط اولماز ، بعضاً صکره کیلردن برینه مربوط بولنور :

« حکیم مشارالیه — ولوحقسز اولسون — کرك ذاتمه وکرك آثارمه متعلق هر نه سویلسه‌لر بنم ایچون الك موافق حرکت قطعیاً مقابله‌یه تصدی ایتمیوب اویله برحکیمك بنی نصل مؤاخذه ایتمکده اولدیغنی کوزدرك تمکین مرتبه حصه‌یاب انتباه اولمقدن عبارتدر . »

« معلم ناجی »

صیغهٔ عطفیه‌یه بعضاً « ده » الحـاق اولنور . بو « ده » صیغهٔ مذکوره‌یه بیتشدیرلمز ، آیری یازیلیر :

پرتو کسیلوب‌ده ای ضیا پوش
ایتسه‌م سنی شویله بردراغوش

« معلم ناجی »

نظمده صیغهٔ عطفیه — برینه کوره — مربوط بولندیغی افعال وصیغ مذکوره‌دن تأخیر اولنه‌بیلیر .

برایکی مثال :

جسمن احاطه ایلدی محروطیٔ نظر
کیردی نهان اولوب اوپری زیر چادره

« سامی »

§

ایلر بنی طورمیوب زیارت
بیت‌الحزنمده بیلک مسرت

« معلم ناجی »

صیغهٔ عطفیه‌نك مابعدنده بولنمسی لازم کلن کلمات مبحوث عنهادن بریسی بولندیرلمیوب صیغهٔ مذکوره‌نك ضمیر نسبی ایله « در » ادات خبریه‌نه ربط ایدلدیکی کوریلیورسه‌ده بوصورت ، شیوهٔ لسانه مغایر اولمقله ، دکل نثرده ، نظمده بیله تجویز ایدلمز .

بناءً علیه زیرده‌کی عبارەلر بویولده‌ده استعمالنه سند اوله‌ماز :

« کویلری بیوت متفرقه‌دن عبارت اولوب هر فردك خانه‌سی تارلاسی باشنده‌در . »

« برمکتوبدن »

§

« اقدامك حسنیاتی وتسیبك قبحیاتی شخص واحده منحصر اولمیوب برهیئت مجتمعه‌ده پك مؤثردر . »

« برمقاله‌دن »

برنجی عبارەدەکی « اولوب » صیغەسی « در » ، ایکنجی عبارەدەکی « اولیوب » ، صیغەسی‌دە « دکلدر » موقعنده ایراد ایدلمش

— خاتمه —

شمدی صیغهٔ عطفیەیە « در » الحاقیله اسجاقك :

فرقتکله ینه بردرده دوشوبدر اسجاق
کاه بیلمز اونودر کندیسنی کاه بیلیر

بیتنده کورلدیکی اوزره « دوشوبدر » صورتنده‌دە استعمالی مهجوردر .

*
* *

— ٣٣ —

خاکپای حضرت فتوا پناهی‌یه

معروض جاریهٔ دیرینه‌لریدرکه
زوجم قدمای رجال علمیەدن ... افندی « جناب

يزدان افندمزی، مقام معلای مشيختده الی آخر الدوران كمال عافيت واقبال ايله كامران بيورسون . بوندن اوچ كون مقدم ارتحال ايدوب جاريه‌لريله مخدوم كوله‌لرينی كيرا بوجاقلرنده بی كس وبی‌چاره بيراقمش اولديغندن واحوال ضرورت اشتمال كمترانه‌من حقيقةً آجينه‌جق برراده‌ده اولوب بوك دوامنه ايسه مرحمت مسلمهٔ مفتی الانامیلرينك راضی اوليه‌جغی بديهی بولنديغندن احتياجزاری درجه‌سی سائرله قياس ايدلميوب مقدار كافی معاش تخصيص بيوريله‌رق برعاجز عائله‌نك يكيدن احيا بيورلمسی خصوصنی استرحامه مسارعت ودائما ورد زبانم اولان دعای تمادیٔ عمر واجلال حضرت پادشاهی‌يه ترديفاً دوام عافيت واقبال فتواپناهيلری درود مسعوديله مشغوله اولديغمك عرضنه تجاسرت ايلرم .
اول بابده .

*
* *

— ٤٦ —

جناب رب العالمين حامیٔ شرح مبين نورديدهٔ مسلمين

نائب مناب رسول امين شهنشاه عدالتمندمز غازی عبد الحميد خان افندمز حضرتلرينی الی يوم الدين مقام مقدس خسروانه‌لرنده کامبين بيورسون آمين .

داعیٔ کمترلری يکرمی سنه‌دن بری ... جامع نور لامعنده مذاکرهٔ علوم ايله امرار وقت وساعت وبو وسيله ايله دعای دوام محروعفيت جهانبانيلرينه مواظبت ايتمکده اولديغم حالده معاش داعيانه‌م دارهٔ يتيمه‌مه غير کافی اولوب ديون کثيره‌يه کرفتار اولديغمدن ورمضان مغفرت نشانده حضور فيض انشور شاهانه‌لرنده تقرير اولنان دروس شريفه‌نك برنده بولنمق شرفنه مظهر اولمق آرزوسی اوته‌دن بری جايکير ضمير عاجزی بولنديغندن بوکره منحل اولان مخاطبلغه تعيين اولنه‌رق ايکی جهتله‌ده دلشاد بيورلمقلغم خصوصنه ارادهٔ سنيهٔ جناب ملوکانه‌لرينك بی‌دريغ بيورلمسنی استرحام ايلرم .

اول بابده امر وفرمان شهريار مرحمت گستر وتاجدار علما پرور ولی نعمت بی‌منتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرينکدر .

* * *

— ۳۵ —

سعادتلو افندم حضرتلری

بوکره عهدهٔ داعیانه‌مه احسان بیوریلان رتبه‌نك تبریکینی حاوی التفاتنامهٔ سامیلری پیرایش انامل تعظیم وعبارات عالیه‌سی حق عاجزیده‌کی حسن توجهك ازدیادینی تبشیر ایتدیکی جهتله موجب سرور عظیم اولدی. بویله توجه نامهٔ عالیلرینه نائلیت داعیلرنجه شکرانی غیر قابل بر نعمتدر . بناءً علیه وظیفهٔ شکرگذاریده دزکار اولان قصورمك عفوینی تمنا وابذالنه عنایت بیوریله‌کان توجهات معالی آیات کریمانه‌لرینك بقاو تزایدی خصوصنی خاصةً استدعا ایلرم. هرحالده لطف واراده افندمزکدر .

*
* *

— ۳۶ —

عدلیه نظارت جلیله‌سی مستشارلغی جانب عالیسنه

سماحتلو افندم حضرتلری

مأموریت مخصوصه ایله « ... » اعزام بیورلمش

وبوكره عودت ایتمش اولان مستنطق ... افندی بنده‌لرینك حامل اولدیغی تعلیمات موجبنجه حسن ایفای وظیفه‌یه پك كوزل صرف همت ایلمش اولدیغنك عرض وبیانی وسیله‌سیله مدار مباهات عدایده‌كلدیكم ودوامندن امین بولندیغم توجهات جلیلهٔ كرمكاریلرینك تجدد وازدیادی تمنیات مخصوصه‌سنه اجتسار ایلرم . اول بابده

⁂

— ٣٧ —

﴿ شیخ سعدی ﴾

رفیق مهربان ویار همدم
همه‌كس دوست می‌دارند من هم

— ترجمه —

« رفیق صادق ، یار موافق هركس دوست اتخاذ ایتدیكی كبی بن‌ده ایدرم . »

⁂

نظر بانیکو ان رسمیست معهود
نه این بدعت من آوردم بعالم

— ترجمه —

« کوزلره باقمق رسوم معلومه‌دندر . بو بدعتی عالمده بن ایجاد ایتمدم یا ! »

*
* *

توکر دعوی کنی پرهیزکاری
مصدق دارمت والله اعلم

— ترجمه —

« اتقا دعواسنده بولنورسه‌ك سنی تصدیق ایدرم . فقط طوغریسنی الله بیلیر ! »

*
* *

وکر کویی که میل خاطرم نیست
من این دعوی نمی دارم مسلم

— ترجمه —

« اگر خاطرم میل ایتمیور دیر ایسه‌ك بن بو دعوا‌یی تسلیم ایتمم . »

*
* *

گرفتار کمند خوبرویان
نه از مدحش خبر باشد نه از ذم

— ترجمه —

« گوزللرك کمند زلفنه گرفتار اولانك نه مدحدن ، نه‌ده ذمدن خبری اولماز . »

*
* *

چو دست مهربان بر سینهٔ ریش
بگیتی در ندارم هیچ مرهم

— ترجمه —

« دنیاده سینهٔ مجروحمه دست مهربان گبی هیچ بر مرهم بوله‌مم . »

بکردان ساقیا جام لبالب
بیاموز از فلك دور دمادم

— ترجمه —

« ساقی ! طولوقدحی دوندر ، فلکدن دور دمادمی اوکرن ! »

*
* *

اگر دانی که دنیا غم نیرزد
بروی دوستان خوش باش وخرم

— ترجمه —

« دنیانك مکدر اولمغه دکری اولمدیغنی بیلیور ایسه‌ك دوسته کوزل معامله ایله ، خرم کورون . »

*
* *

غنیمت دان چومی‌دانی که هر روز
زعمر مانده روزی می‌شود کم

— ترجمه —

« هر کون باقی قالان عمرکدن بر کون اکسلدیکنی بیلمیور ایسه‌ك ایام عمری غنیمت بیل »

*
* *

منه‌دل بر سرای عمر سعدی
که بنیادش نه بنیادیست محکم

« سعدی ! کاشانهٔ عمره کوکلنمه ، زیرا بونك بناسی محکم دکلدر . »

*
* *

— ٣٨ —

❊ ابو اسحاق ❊

برنج زرد و مرغ و قند باهم
همه کس دوست می‌دارند من هم

— ترجمه —

« زرده‌يى ، مرغى ، شكرى هركس سوديكى كبى بن ده سورم . »

*
* *

زحلوا زله‌مى بستند زين پيش
نه اين بدعت من آوردم بعالم

— ترجمه —

« بوندن اول‌ده حلوادن طوپ ياپارلردى بوبدعتى عالمده بن ايجاد ايتمدميا ! »

*
* *

اكر كويى كه ميل كشككم نيست
من اين دعوى نمى دارم مسلم

— ترجمه —

« اكر كشككه ميلم يوق ديرسه‌ك بن بو دعوايى تسليم ايتمم . »

*
* *

وکر کویی که صفرائی مزاجم
مسلم دارمت والله اعلم

— ترجمه —

« اکر صفرائی مزاجم دیرسه‌ك بونی تسلیم ایدرم ، فقط طوغریسنی الله بیلیر . »

*
* *

مرا باری ز کنکر زخم خاریست
که آن وادنبه بریانست مرهم

— ترجمه —

« بنده آزیجق (کنکر) نام اوتدن دیکن یاره‌سی واردرکه آنك مرهمی بریان اولمش قویرقدر . »

*
* *

مکو بارشته سوز دنبه زنهار
که تا که باز کوید پیش شاغم

« بوفقه‌یه قویروغك یاغ‌سنی صاقین سویله‌مه ، زیرا آنسزین شلغمك یاننده بلکه سویلر . »

*
* *

غنیمت دان در اول صحن بغرا
که بنیادش نه بنیادیست محکم

— ترجمه —

« ابتــدا بورك طباغنی غنیمت بیل‌که آنك بناسی محکم دکلدر . »

*
* *

در آن دم وصف نان می‌گفت بسحاق
که از گندم حذر می کرد آدم

— ترجمه —

« آدم بغدایدن اجتناب ایتدیکی زمان بسحاق اکمکك وصفنی سویلیوردی . »

*
* *

— ٣٩ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدرکه

من غیر لیاقة عهدهٔ داعیانه‌مه تفویض بیوریلان برات سنجاغنه کله‌لی ایفای حسن خدمت وعمومك خشنودیسنی قازانه‌رق بوصورتله استجلاب دعوات خیریه‌لرینه مواظبت ایتمکده اولدیغمه بوندن ایکی ماه مقدم اهالی طرفندن حضور مفتی الانامیلرینه تقدیم قیلنان مضبطه شهادت ایلمکده بولندیغندن وانفصال عاجزانه‌مه برایکی آی قالوب موسم شتانك تقربی جهتیله بورادن حرکت ایسه ممکن اوله‌میه‌جغندن لطفاً ومرحمةً ایکی ماه دها تمدیدمدته مساعدهٔ جلیلهٔ حضرت شیخ الاسلامیلرینك ارزان بیورلمسنی استرحام ایلرم . اول بابده

— ٤٠ —

مقام سامی مشیخت علیایه

معروض بندهٔ کمینه‌لریدر

ولایتی داخلنده نفس ... قضاسنده ... محله‌سی

اهالیسندن فلان و فلان ایله بینلرمزده تحدث ایدن وراثت دعواسی علی الاصول قضای مذکور محکمهٔ شرعیه‌سنده رؤیت اولنه‌رق الهمده تنظیم ولاجل التصدیق بابوالای حضرت فتواپناهیلرینه تقدیم ایدلمش اولان برقطعه اعلام شرعی ایله خصملرم طرفندن برای تمییز ویریلان لایحهٔ اعتراضیه مکتوبی قلمنده هر نصلسه ضایع قیلنمش اولمغله باعرضحال وقوع بولان مراجعت مستمندانهم اوزرینه خرج آلنمقسزین مذکور اعلام ایله لایحهٔ اعتراضیه‌نك برر صورت مصدقه‌سنك مقام سامیٔ جناب شیخ الاسلامیلرینه ارسالی حقنده قضاء مذکور نیابت شرعیه‌سنه فی ۲۳ رجب سنه ۳۰۹ تاریخلی والای بش نومرولو برقطعه امرنامهٔ عالی شرف تسطیر بیورلمشیدی .

حال بوکه نائب افندی اجرت ویرلمدکجه اوراق مذکوره‌یی کوندرمیه‌جکنی بیلدیرمکده اولدیغندن وموماالیهك شو حرکتی مغایر رضای عالی اولوب حقوق صریحهٔ عاجزانه‌مك‌ده ضیاعنی مستلزم بولندیغندن بلا خرج ضبط ورقه‌لریله لایحهٔ اعتراضیه واعلامك مقام معلای حضرت مشیختپناهیلرینه سرعت ارسالی

ایچون قضای مذکور نیابت شرعیه‌سنه اکیداً بر قطعه امرنامهٔ عالی تسطیری خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب ولی النعمیلرینك سزاوار بیورلمسنی التجاگاه بیچارکان اولان آستان معالی عنوان گرامیلرینه ناصیه‌سای عبودیت اوله‌رق استرحام ایلرم. اول بابده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر.

*
* *

— ٤١ —

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

من غیر لیاقة نیابتی عهدهٔ کمترانه‌مه احسان بیوریلان ... قضاسندن آب وهواسیله امتزاج ایده‌مدیکمدن طولایی بوندن سکز ماه مقدم استعفا ایله درسعادته کلمش ایدم.

قضاء مذکوره کیدیلوبده ایکی بچق آی صکره بالاستعفا عودته مجبور اولیشم عاجزلرینی دیون بی‌شماره کرفتار ایتدیکی شویله طورسون اووقتدن بری حال داعیانه‌مه مناسب بر قضا نیابتیله بکام بیورلمدیغمدن

احوال یأس اشتمالم تحمل اولنه‌میه‌جق بر راده‌یه کلمکله مسلم جهان اولان شفقت جناب ولی النعمیلرینه صیغنه‌رق آچیقده بوانان... قضاسی نیابتنه تعیین بیورلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ فتوا پناهیلرینك بی دریغ بیورلمسی استرحامنه جرأت ایلرم. اول بابده

.:.

— ٤٢ —

محل مأموریت علیه‌لرینه بالعافیه مواصلت بیورلدیغی مژده‌سنی حاوی احسان‌نامهٔ کریمانه‌لری پیرایهٔ دست تعظیم اولدی.

بوراده کچیریلن زمان محبتك شمدیلك رسیدهٔ ختام اولدیغی تکرار تخطر اولنمغله محزونیت ایچنده قالندیسه‌ده ابرازینه عنایت بیوریلان توجهات کرمشعاریلری بو محزونیتی تعدیل ایلدی.

قریباً حسن صورتله ینه شرف صحبت علیه‌لرینه نائلیتمی خدادن تمنی ایدر و توجهات مفخرت آیات

حقوق پرورلرینك حق عاجزانه‌مده کوندن کونه متزاید اوله‌جغنی امید ایلرم .

*
* *

— ٤٣ —

دولتلو افندم حضرتلری

. . . نظارت جلیله‌سنك عهدهٔ استیهال دولتلرینه تفویض بیورلدیغی خبر مسعدت آوری جمله‌دن زیاده داعیلرینی حصه‌یاب مسرت ایلمش اولدیغندن عاجزانه ایفای رسم بهین تسعیده مثابرت ومعتاد عبیدانه‌م اولدیغی اوزره دوام وازدیاد عافیت و اقبال دستور اعظملری دعاسنده ویکانه باعث فیض وافتخارم اولان توجهات مکارم آیات داور افخملرینك بقا وتوافری تماسنده بولندیغمك عرض وبیانه جرأت ایلرم .

*
* *

— ٤٤ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

کفایت باند رتبت فاضلانه‌لرینك بر کوچك اثری

ولمعه فشانیء نیر اقبال کریمانه‌لرینـك بر مقدمهٔ مسعدت کسـتری اولمق اوزره بوکره ۰۰۰باش‌کتابتك ذات عالیء کمالاتپناهیلریله تشرف ایتدیکی سامعه پیرای فخر ومسرت اولمش اولمغله توافر شان و اقباللری ادعیهٔ خالصه‌ســنه تردیفاً لوازم صداقتدن بولندیغی وجه ایله عرض تهنیت وبو کوزل وسیله ایله حق داعیانه‌مده مجزوم البقا اولان توجهات دیرینهٔ حقوق پروریلرینك آثار جلیله‌ء ازدیادینی کورمکله مفتخر بیوریله‌جغم خصوصنده‌کی امنیت اخلاصمندانه‌مك ابرازینه جرأت ایلرم .

*
* *

— ٤٥ —

میرم !

ینه برمکتوبکی آلدم . بونده صنایع ادبیـه‌یه دائر خیلی سوز وار . « مناظر الانشـا » ده اولان غزله متعلق ایضاحاتی بکنیورسین .

واقعا حسـین واعظك « بدائع الافکار فی صنائع الاشـعار » عنوانلی اثرنده غزله دائر بسـط ایدیلن

مطالعاته نظراً خواجه جهانك « مناظر الانشا » ده ويرمش اولدیغی ایضاحات دها شمولليجه‌در .

فقط معلم ناجی افندی مرحومك آثار استاذانه‌سندن اولان « اصطلاحات ادبیه » سنده غزله دائر تمهید ایدیلان مطالعات مشكل برانداز انه بوبابده كیمسه‌یه سوز براقامشدر .

مرحومك بو اثر بركزیده‌سنی نظر مطالعه‌یه آلوب ده روحنه فاتحه خوان اولیه‌جق بر سخن شناس تصور ایده‌مم .

شمدی‌یه قدر — تركجه اولسون ، فرسجه اولسون — نظر مطالعه‌دن كچیروب ده «صنعت ترصیع» ی حاوی اولان سوزلرده كوزل بر پارچه‌یه تصادف اولنه‌مدیغی درمیان ایدلدكدن صكره دینیوركه :

« جناب جامنیك :

حرز جانها ست نام دلبرما
ما اعز اسمه وما اعلی

مطلعی كبی ابیات سامعه‌یی پك سورم . بویله اولان بیتلرده باشقه قوت ، باشقه لطافت كوریلیور . »

واقعا «ایکی فقره‌دن هر برینی تشکیل ایدن الفاظك وزن وقافیه‌جه بر برینه توافقندن عبارت» اولان «ترصیع»، کلفت محضه اولدیغندن آثار مرصعه‌ده کوزل سوزلره یکده تصادف اولنه‌مازسه‌ده هیچده یوق دکلدر. بعضاً انورینك:

ای منور بتو نجوم جمال
وی مقدر بتو رسوم کمال

مطلع مرصعی کبی آثار سالیسه‌ده کورلدیکی واردر.
بو مطلع، قوامیٔ کنجوینك:

ای فلك راهوای قدر توبار
وی ملك رانثای صدرتو کار

مطلع مرصعندن خوشدر.
شناسینك:

نقل وکتاب مائل تقدیر ایدر بزی
عقل وحساب قائل تدبیر ایدر بزی

بیت مرصعی ده فنا دکلدر.

غریب دکلمی ؟ بعض کتب ادبیه ده « ترصیع » ه دائر سرد ایدیلن مثاللر اکثریا تمثیل ایله غیر مطابق !

ازجمله « مبانی الانشا » ده صنعت مذکوره یه دائر ایراد قیلنان امثله میاننده :

« بشرده دائم اولان کمالدر ، جمال متحول اولور ، اثرده قائم اولان مقالدر ، مآل منتقل اولور . »

کلامی کورلیور .

شمدی بوکا « مرصع » دینیله بیلیرمی ؟

دینیله من . چونکه « متحول » کلمه سنه مقابل اولان « منتقل » کلمه سی قافیةً موافق ایسه ده وزناً یعنی حرکه وسکونده موافق دکلدر .

مرحوم مشارالیه لغت کتابنده « ترصیع » ی بروجه بالا تعریف ایتدکدن صکره نمونه اوله رق بیت آتی یی ایراد ایدییور :

منحصردر سوزلرم اوصافکه
منتظر در کوزلرم الطافکه

« لا »

سروزی مرحوم (١) ده تألیف کرده‌سی اولان «بحرالمعارف» ده صنایع بدیعه‌یی جامع اولمق اوزره تنظیم ایتمش اولدیغی قصیده نك مطلعی اولان :

ای سکندر درسلیمان سطوت وداراب دار
وی غضنفر فرنریمان رتبت وسهراب وار

بیتنی «ترصیع» ه مثال اوله‌رق یازییور .

دقت ایدیلیورمی ؟ برنجی بیتده «منحصردر» ایله «منتظردر»، «سوزلرم» ایله «کوزلرم»، «اوصافکه» ایله «الطافکه» کلمه‌لری قافیةً اولدیغی کبی وزناً‌ده یکدیکریله توافق ایلمشلر .

حالبوکه ایکنجی بیتك مصراع اولنده بولنان «سکندر، سلیمان، سطوت، داراب» کلمه‌لرینه مصراع ثانیسنده مقابللری اولان «غضنفر، نریمان، رتبت، سهراب» کلمه‌لری قافیةً موافق ایسه‌لرده وزناً موافق دکللردر .

---

(١) مثنوی شریفه فارسی، کلستانه عربی، دیوان حافظه ترکی شرح یازان ذاتدر. بونلردن باشقه دها برچوق تألیفاتی‌ده واردر. (٩٦٩)ده وفات ایتمشدر .

نه جهتدنمی؟ حرکه جهتندن :

ازجمله «سکندر» کلمه‌سنك برنجی حرفنك حرکه‌سی کسره اولدیغی حالده مقابلی بولنان «غضنفر» کلمه‌سنك برنجی حرفنك حرکه‌سی فتحه‌ در .

اسلاف توسیعاً حرکه‌ده مسامحه‌یی تجویز ایتمشلر سه‌ده معلم مرحومك بو بابده کوستردیکی نمونه‌یه نظراً بوکا جواز ویرمدیکی آکلاشیلیور .

البته مسامحه‌دن عدم مسامحه اولادر .

⁂

«شعری ایکی ویا اوچ لسانی مزج ایده‌رك سویلمکدن عبارت برصنعت ادبیه» دیه تعریف اولنان «تلمیع» ه دائر سویلیه‌جکم سوزلرك برنجیسی صنعت مذکوره‌یی حاوی شعره «ملمع» دنیلمه‌سی توصیه‌سندن عبارتدر.

بو صنعت فارسی ایله ترکجه‌یه مخصوص کبیدر. بلغای اعجام ایچنده صنعت مذکوره‌ده ابراز مهارت ایدنلرك برنجیسی جناب جامیدر .

مشارالیهك :

« اکر خصیصهٔ فهم ، مالك ایسه‌ڭ نایك اسراری

بتون سماعیدر. عقلك قیاس ایله بونی ادراك ایتمسی ممكن دكلدر.» مألنده اولان :

اسرارنی ارفهم کی جمله سماعیست
لایمكن ان یدركها العقل قیاسا

بیتی «تلمیع» ك الك كوزل نمونه‌لرندندر.

لسانمزده «تلمیع» ایکی صورتله جلوه‌كر اولدیغندن اشعار عثمانیه‌ده بو صنعتی حاوی ابیات‌ـ فارسی‌یه نسبتله‌ـ پك چوق تصادف ایدلمك لازم كلیرسه‌ده شعرامز بووادیده سخنوران عجم قدر خامه‌ران اوله مامشلردر.

سنسین ایدن امداد ایله ممون صعفاینی
دل قطرهٔ سیاب شدای صبر کجاینی
«معلم ناجی»

بو بیتلری یازاركن وادیٔ نظمك اكثر اقسامنده اولدیغی كبی «تلمیع» لی شعر سویلمكده ده برنجیلكی احراز ایتمش اولان فضولینك :

قدانار العشق للعشاق منهاج الهدا
سالك راه حقیقت عشقه ایلر اقتدا

مطالع عاشقانه‌سی خطور ایتدیکندن بویله « تلمیع » لی اشعارندن برقاچ بیت دها یازمغی مناسب کوروب اوسخنور یکانه‌نك دیوانته بالمراجعه زیرده‌کی نعت کونه غزلی انتخاب ایلدم :

« غزل »

وصالك بکا حیات ویرر فرقتك ممات
سبحان خالق خالق الموت والحیات

هجرانکه تحمل ایدن وصلکی بولور
طوبی لمن یساعده الصبر والثبات

مهر کدر آفتاب مقاصد وسیله‌سی
ماشاء من اراد به الفوز والنجات

دوکمش ریاض طبعمه باران شوقکی
من انزل المیاه واحیي بها النبات

حق آفرینشه سبب ایتدی وجودیکی
اوجبت بالظهور ظهور المکونات

ایزد سریر حسنه‌سنی قیلدی پادشاه
اعلی کمال ذاتك فی احسن الصفات

قیلدك ادای نعت فضولی تمام قیل
کملت بالسلام وتممت بالصلاة

خوش دکلمی ؟

— خاتمه —

« صنعت تلمیع » ده لمعه فشان اقتدار اولمق ایچون عربی‌یه ، فارسی‌یه ایجه وقوف اقتضا ایدر . بو ایکی کنجینهٔ بی‌کراندن التقاطه قدر تیاب اوله‌میانلر صنعت منذ کوره‌ده ایثار نور معرفت ایده‌مزلر . باقی . . .

بعد الالقاب

[illegible] ابواب بحسب شرف عتبه الوهاب فضل من انتساب کسب دولتلرینه

آستان فلک بنیان دولتلرینه

حمیدهٔ دوشیزگی آستان عطوفتلرینه وجهه عبودیته شتابان بر وظیفهٔ مقدسه بیلدیگم عریضه جهد

همایونه متمنیت مقرون رخصت اتخاذیله همار جناب رب العالمین امام المسلمین خلیفهٔ عدالت

آیین پادشاهمز افندمز حضرتلرینی الی آخر الایام کمال شوکتله سریر سلطنتده دائم و سایه

راحم اتنه شاهانه‌ری ذات ستوده صفات محمدیتی سلم اقبالک نهایتنه ارتقا

ارزانی بیوره الدولتلو فاتح بیوریسونه دعای بقا وجهه الاولاسنه نزد بقا انجاسی رسم سر

حلول همایونه مسارعت دکو اسلیدهٔ حمیدالله حضرت عالیه عهده اندال بیوریه کلان

نوعلیت جرحانه جانب اونیلرینه بقا ارزانی ارزه آستر جانبه مجاسرت ایدرم

﴿ فهرست ﴾

صحيفه

« تصحیح »

بشنجی صحیفه‌ده بشنجی مصراعنده‌کی « ایتمکده » « ایتمده » اوله‌جق .

یکرمی بشنجی صحیفه‌ده‌کی « ترفهنه » ، « ترفیهنه » اوله‌جق .

یکرمی طقوزنجی صحیفه‌ده‌کی « سنین » ده « سنسین » اوله‌جق .

اللی سکزنجی صحیفه‌ده‌کی اوچنجی بیتك ایکنجی مصراعنده‌کی بولنان « بر » فضله‌در .

یتمش دردنجی صحیفه‌ده‌کی « ایله‌مش » ده « ایلمه‌مش » اوله‌جق .

شیخ وصفی

مطالع

هر نوع مسوداتی حاویدر

معارف نظارت جلیله سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

استانبول

قره بت مطبعه سی — باب عالی جاده سنده

١٣١٤

قره‌بت مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده

مقدمه

« مطالع » نامنی ویردیکم بو اثر، معلمخانهٔ نوابده طلبهٔ کرامه عاجزانه استکتاب ایتدیکم مسوداتدن متشکلدر .

طلبهٔ مومااليهم . [لوامع - بدایع - سواطع] عنوانلی اثرلرم کبی بونك ده طبع و نشری خصوصنی التماس ایتدکارندن - دکرسزلکنه باقمیه‌رق - ساحهٔ مطبوعاته وضعنه متجاسر اولدم . و من الله التوفیق .

شیخ وصفی

ذات خجسته صفات حضرت مشیختپناهی یه

عرض شکران

— ١ —

ای خداوند مکارم پرور
مظهر عاطفتك اولمده یم
یوق ایکن بر دکرم ذره قدر
فیض لطفکله شرف بولمده یم

— ٢ —

عاجزم وصفکی املا ایده‌مم
لالدر طوغریسی کلك شکران
لطف و احسانکی احصا ایده‌مم
اولمش اولسه‌م ده حریریٔ زمان

— ٣ —

کوره‌مز مثلکی چشم دوران
علما و ادبا ایچره شنك
عالمه اولمده در غبطه رسان
نور عرفان ایله فیض سخنك

— ٤ —

یوکسلیر فکر معالی پرور
شرف ذاتکی یاد ایتدکجه

کلك تر جذبه‌لر اظهار ایلر
شوق اوصافك ایله کیتدکجه

— ٥ —

ایلرم ادعیه‌کی صبح و مسا
رفع درکاه خدای علام
اول شرفبخش مقام افتا
دولت و شان ایله تاروز قیام

*
* *

— ٦ —

ولی نعمت افندم

بنده بو کونلرده التفاتنامه‌لریله قریر العین اولمق شرفندن محروم بولنیورم! بویله مجبور التفات بولنیه‌جق قدر بر کستاخلق ایتدیکمی درخاطر ایده‌میورم. بناءً علیه فنا حالده مضطرب اولیورم.

داعیلری کبی بی‌وایکانك هر حرکتی بر قصور صاییله‌جغنی بیلمز دکلم. مع هذا افندمز کبی وایه‌داران کرمك الڭ کوچك لطفی درماندکانك الڭ بیوك قباحتنه نظر بوزمامق اولدیغی ده سوز کوتورر موادن دکلدر. «درعفو لذتیست که در انتقام نیست» مصراعی‌ده بو حکمی تأیید ایدیور. باقی برات سعادت بیلدیکم لطفنامه‌لرینه شدت انتظار.

فی ١١ نیسان سنه ٣٠٩

*
* *

— ٢ —

برادرم افندم حضرتلری

شیرین و دلنشین سوزلرله خاطر نشان طرفین اولان محبت دیرینه‌یی مصور و مجدد و حق عاجزانه‌مده‌کی توجهات علیهٔ لطفشعاریلرینك حال ترقیده بولندیغنی مبشر ومؤید فی ١٥ ایلول سنه ٣٠٩ تاریخلی تبریکنامهٔ کریمانه‌لری زیور انامل احترام اولمشدر. اول وجه ایله اظهار آثار لطف و انسانیته مصروف بیوریلان همم والای مروتکستریلری موجب مزید ممنونیت اولمغله متقابلاً عرض کلدستهٔ شکران ایله برابر بعد ازین دخی کوکلرده‌کی ریاض طراوتنمای محبتك بر بهار دائمی‌یه مالك بولنمسی تمنیات خالصانه‌سیله ختم کفتار ایلرم افندم.

فی ١٨ اغستوس سنه ٣٠٩

*
* *

— ٣ —

مساند علیهٔ دولتدن هر بری وجود مسعدتنمود دولتلریله تشرف و استسعاده متهالك و منتظر بولندیغی حالده بو شرفی عدلیه نظارت جلیله‌سی قازانه‌رق غبطه فرمای مقامات اولدیغی استخبار و استبشار ایدلدیککندن ادای فریضهٔ رسم تبریك ایله برابر بالاترین مراتبه قریباً شرفبخش صعود اولملری پیرایهٔ زبان عبودیت قیلنمقده اولدیغنك عرضنه مجاسرت ایلرم.

فی ٢٢ اغستوس سنه ٣٠٩

*
* *

— ٤ —

بو کره مقام مشیخت عظمی مکتوبجیلغنك وجود حصافت پرورلریله تشرفی که لیاقت برکزیدهٔ فاضلانه‌لری اقتضای حکمت احتواسندندر . کمال مسرت و مفخرتله استخبار اولنغله حسب الاختصاص وصول حسن موفقیت و تصاعد کوکب سعادتلری دعای مفروضی پیرایهٔ زبان اخلاص قیلنمش اولدیغندن عرض تهنیت وسیلهٔ مسعودهسیله تجدید روابط عبودیت وحق عاجزانه‌مده‌کی توجهات منعمانه‌لرینك تزاید اوزره بولنمسی استدعای مخصوصنه مجاسرت ایلرم .

فی ٢٥ اغستوس سنه ٣٠٩

— ٥ —

صنوف التفاتی حاوی فی ٢٥ آغستوس سنه ٣٠٩ تاریخلی ارادهٔ نامهٔ حضرت ولایتپناهیلری هامه پیرای اجلال اولدی . بونده منظور دیدهٔ محمدت ومباهات اولان توجهات عالی درجات دستور اکرمیلری موجب مزید متداری وشکران اولدیغی وکترلرینك مسلك متخذم اوتهدن بری تمامیله ایفای وظائفه سعی و اقدام اولدیغندن بو وظیفه‌نك محافظه‌سنه معیت شرف منقبت کار آکاهیلرنده دها کوزل برصورتده موفقیت عاجزانه‌م لطف حقدن مستدعا بولندیغی عرض و بیانیله تقدیم تشکرنامهٔ رقیت علامه‌یه اجتسار ایلرم . فی ٢٥ آغستوس سنه ٣٠٩

— ٦ —

لیاقت مسلمهٔ علیه‌لری اقتضاسی وجهیله بو کره مجلس انتخاب حکام باش کتابتنك وجود کفایتنمود کریمانه‌لریله تشرف ایتمش اولدیغی سامعه رس مفخرت اوله‌رق دعای تصاعد نجم اقبال مکارمکستریلری یکیدن آوردهٔ زبان مخالصت قیلندیغی موقع تبریکده عرض ایله برابر مقام جلیل مشیخت عظمایه اوله‌رق لفاً و مکشوفاً متجاسر تقدیمی اولدیغم عریضه‌نك موافق رأی عالیلری بیورلدیغی حالده بر صورت مناسبه‌ده مقام مشار الیهه عرض و تقدیمنه بذل عاطفت وشو صیره‌ده آثار توجهات محاسن آیات مروتکارانه‌لرینی کوره‌جکمی هر زماندن زیاده امید ایتمکده اولدیغمدن شیمهٔ مجربهٔ انسانیتشعاریلری اوزره حق داعیانه‌مده معاونت ممکنه‌نك ابذالنه عنایت بیورلمسی تمنیات مخصوصه‌سنه اجتسار و ظهور آثار لطف وعاطفتشاریلرینه منتظر بولندیغمی تکرار ایلرم . اول بابده لطف و کرم برادر ستوده شیم افندمز حضرتلرینکدر .

فی ٢٨ صفر سنه ٣١١ و فی ٢٨ آغستوس سنه ٣٠٩

°
° *

— ٧ —

عین عنایت و مشهود چشم مفخرت اولان حسن توجهات محاسن نکات ادیبانه‌لرینك سویدای دله تودیع ایتمش اولدیغی

شوق انجذاب پیوسته تمایل افزای تجدید و تأیید انتساب اولدیغندن حلول ایدن عید سعید فطرك تسعیدی وسیلهٔ جمیله‌سیله ابراز اختصاص و مخالصته ابتدار و بالاترین مراتبه شرفبخش صعود اولملری تمنیات معتادهسندن برآن خالی قالمامقده اولدیغمی عرض ایله کسب افتخار ایلرم .

فی ٦ جمادی الاولی سنه ۳۱۱ و فی ۳ تشرین ثانی سنه ۳۰۹

— ۸ —

بو آره کلهم کاهلی چکمکده اولدیغم دزد بی‌حد اگرچه تجدید اختصاص خصوصنده وقوعه کلمکده اولان قصوریمی نزد عالیٔ حضرت سماحتپناهیلرنده قرین عفو جمیل ایدیره بیله‌جك بر معذرت صحیحه عد اولنه‌بیلیر ایسه‌ده خاکپای ناصیه پیرای کرامیلرینه شدت تعلق بداهتده بولنان کوکلم شو موفقیتسزلکه بر تقصیر صحیح نظریله باقمقده اولدیغندن حلول ایدن عید مسعود فطرك تبریکی وسیلهٔ جمیله‌سیله تلاوتی تسلی بخش درون اولان ادعیهٔ خیریهٔ ولی نعمتانه‌لرینه مواظبتدن آرمدیغمك و توجهات جلیلهٔ خداوندا کرمیلرینك حق داعیانه‌مده بقاسی عندمده متحقق و منق جهتیله او مجبدهسوزا یرادندن انصراف ایله قاعدهٔ تأدب و خصوصیته

رعایتی انسب کوردیکمك عرض و بیانه مجاسرت ایلرم . اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر .

فی ١٣ جمادی الاولی سنه ٣١١
و فی ١٠ تشرین ثانی سنه ٣٠٩

— ٩ —

محفوظ کوهردان قلب اخلاصمند اولان جوهر اختصاص مفخرتمدار عنایتشعاریلری تجدید و تشیید رابطهٔ صدق و مخالصته تهییج میل و شوق ایتمکدن خالی قالمدیغندن حلول ایدن لیلهٔ مبارکهٔ رغائبك وسیلهٔ تهنیتی ایله حق داعیانه‌مده مشهود الآثار اولان توجهات مکارم آیات عاطفت دثاریلرینك استمرار و ازدیادی تمنای مخصوصنه مسارعت و منظور عین عنایت عالیهٔ کرمکستریلری بیورلمقده اولمسندن امین بولندیغم مخدوم عاجزی . . . . بنده‌لرینك دائرهٔ فاخرهٔ تربیت فاضلانه‌لری داخلنده بولنمق شرفنه مظهریتندن طولایی حائز اولدیغم فخر و ممنونیت فوق العاده‌نك علاوةً عرض و اظهارینه مجاسرت ایلرم . اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر .

فی ٥ جمادی الآخره سنه ٣١١
وفی ٢٠ تشرین ثانی سنه ٣٠٩

— ١٠ —

نظرگاه ادیبانه‌لرینه

سعادتلو افندم حضرتلری

بو کره عهدهٔ داعیانه‌مه احسان بیوریلان رتبه‌نك تبریکنی حاوی التفاتنامهٔ سامیلری بیرایش اثملهٔ تعظیم و عبارات عالیه‌یی حق عاجزیده‌کی حسن توجهات ازدیادینی تبشیر ایتدیکی جهتله موجب سرور عظیم اولدی .

بویله توجه‌نامهٔ عالیلرینه نائلیت داعیلرنجه شکرانی غیر قابل بر نعمتدر . بناءً علیه وظیفهٔ شکرگذاریده درکار اولان قصورمك عفوینی تمنا و ابذاله عنایت بیوریله‌کلن توجهات معالی آیات کریمانه‌لرینك بقا و تزایدی خصوصنی خاصةً استدعا ایلرم . هر حالده لطف و اداره افندمزکدر .

فی ١٠ جمادی الآخره سنه ٣١١
و فی ٢٥ کانون اول سنه ٣٠٩

— ١١ —

سعادتلو افندم حضرتلری

فضیلت مغبوطهٔ مسلمه‌لری مقتضیات طبیعه‌سندن اوله‌رق بو کره روم ایلی پایه‌سی شرف نادرهٔ تحریرانه‌لرینه انضمام ایله کسب اعتلا ایلدیکی مع الافتخار استبشار قیلندیغندن تبریك

وسیلهٔ جمیله‌سیله مشهود چشم مباهات اوله‌جق مآثر لطفیه‌سنی سرمایهٔ تأمین استقبال بیلدیکم توجهات فیض آیات سموحیلرینک حق داعیانه‌مده استمرار و ازدیادی تمنیات معتاده‌سنی توافر حسن اقبال سماحتپناهیلری دعای واجب الایفاسنه تردیف ایله ختم کلام ایلرم . هر حالده امر و اراده ولی نعمت افندمز حضرتلرینکدر . فی ٨ کانون ثانی ٣٠٩

*
* *

— ١٢ —

حضور عالئ سموحیلرینه

سماحتلو افندم حضرتلری

ارباب لیاقت و استقامته هرآن الطاف مخصوصهٔ ملوکانه‌لری رایکان اولان شهریار فضیلت پرور تاجدار معدلت گستر افندمز حضرتلرینک حق تحریرانه‌لرنده توالی ایتمکده بولنان آثار فیض مدار پادشاهانه‌لری جملهٔ جمیله‌سندن اوله‌رق بوکره‌ده عهدهٔ استیهال سموحیلرینه احسان بیوریلان پایه‌نک تهنیتی وسیلهٔ جمیله‌سیله تزاید حسن نظر محاسن اثر کرامیلرینک تماسنه مجاسرت و روز و شب ذات فضائل آیات منعمانه‌لرینک بویله نیجه نیجه رتب جلیله احرازیله کامور اولملری درودینی رفع بارگاه رب متعال ایتمکده اولدیغمک عرضنه مبادرت ایلرم . اول بابده امر و اراده افندم حضرتلرینکدر . فی ١٦ نیسان سنه ٣١٠

*
* *

— ١٣ —

تحت نظارت حضرت فتواپناهیلرنده بولنان مکتب نواب شاکردانك هر سنه خروج و ترقی صنف امتحانلری بو سنه رمضان شریفدن صکره‌یه تعلیق ایدلدیکی شاکردان موماالیهمه اوجه تبلیغ بیورلمش اولدیغنه بناءً اجرای امتحانلری ضمننده بر کون داعیلرینه مراجعت ایتمکده بولندقلرینك برای معلومات عرض و اشعارینه متجاسر اولدم. اول بابده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر .

فی ٢٤ شوال سنه ٣١١

و فی ١٨ نیسان سنه ٣١٠

∴

— ١٤ —

خاك پای عالیٔ فاضلانه‌لرینه

استاد محترم افندم حضرتلری

من غیر استحقاق نائل اولدیغم رتبه‌نك تبریکنی حاوی اولان التفاتنامهٔ نحریرانه‌لری انمله پیرای تکریم و قلب مستمندانه‌م لبریز شکران عظیم اولدی .

مدار فیض و مباهاتم اولان نیر حسن توجه استادانه‌لرینك استیفاسنه ابتدار و وظیفهٔ شکرگذاریده اولان قصورلرمه عطف نظر مسامحه بیورلمسی خصوصنی استدعا ایچون خاك پای

منعمانه‌لرینه یوز سورمکه توکیل ایتدیکم عریضهٔ عبیدانه‌می تقدیمه اجتسار ایلرم ۰ هرحالده لطف و مرحمت حضرت استادکدر .

فی ٦ ذی‌القعده سنه ٣١١ و فی ٣٠ نیسان سنه ٣١٠

*
* *

— ١٥ —

خاك پای فاضلانه‌لرینه

فضیلتلو افندم حضرتلری

کوکلده جلوه‌کر اولمقده بولنان حسیات شکرکذارانه مقتضاسی اوله‌رق صبح و شام توافر عمر و اقبال فاضلانه‌لرینك درود فیض نمودینی رفع بارکاه رب انام ایتمکده اولدیغمك عرض و بیانه مسارعت و حق تلمیذانه‌مده ابذالنه عنایت بیوریله‌کلن حسن توجه استادانه‌لرینك دوام تمنیسنه تردیفاً طبع و نشرینه متجاسر اولدیغم « » عنوانلی اثر عاجزانه‌مك — مجبول اولدقلری سجایای عالیهٔ خطا پوشانه‌لرینه استناداً — دکرسزلکنه باقمیه‌رق قبولی استرحامیله تقدیمنه مثابرت ایلرم .

فی ذی‌القعده سنه ٣١١ و فی ٤ مایس سنه ٣١٠

*
* *

— ١٦ —

مودوع فطرت عاليه‌لری اولان کفایت مغبوطهٔ مسنه‌لری مقتضیات طبیعیه‌سندن اولدیغی وجه ایله بوکره رتبهٔ بالا اسباب نادرهٔ عز وشرف حصافتپناهیلرینه انضمام ایله کسب فخر واعتلا ایلدیکی مع الافتخار استبشار قیلندی . تبریك وسیلهٔ جمیله‌سیله مشهود چشم مباهات اوله‌جق مأثر لطیفه‌سنی سرمایهٔ تأمین استقبال بیلدیکم محاسن توجهات رأفتکستریلرینك حق داعیانه‌مده استمرار ازدیادی تمنیات معتاده‌سنی توافر حسن اقبال عادفتشعاریلری دعای واجب الایفاسنه تردیف ایله ختم کلام ایلرم .

فی ٢٥ ذی‌القعده سنه ٣١١ و ٢٥ تموز سنه ٣١٠

⁂

— ١٧ —

حضرت !

هامه پیرای درویشانه‌م اولان صوك ایکی التفاتنامه‌کزه — اوزرندن آیلر ، کونلر مرور ایتدیکی حالده — برجوابنامه تحریرینه شمدی وقت بوله‌بیلدم . بو بابده‌کی قصورمی عفو بیورك .

مفتی افندی حضرتلرینك حق ناچیزانه‌مده کوسترمش اولدقلری حسن توجهه تشکر ایده‌رك مبارك اللرندن اوپرم .

عرضحال. خاك پای شیخ الاسلامی‌یه تقدیم قیلندی. مع التأسف حکمسز براقیلدیغنی عرض ایلرم.

قطعه‌لر خوش؛ سائرلری کبی بونلری‌ده مانند اوراد درویشان، صباح، اقشام اوقویورم. وار اول حضرت باقی اخوت.

فی ٥ تشرین اول سنه ٣١٠

*
* *

— ١٨ —

شیمهٔ کریمهٔ قدردانیلری مقتضاسنجه کوشه‌گیر ضرورت اولان ارباب استقامت ولیاقته دستگیرلك خصوصنده دریغ عاطفت بیورمیه‌جقلری درکار اولدیغنه بناءً شمدی‌یه قدر بولندیغی نیابتلرده ابراز حسن خدمت ایتمش اولان واباًعن جدٍ اصدقای سلطنت سنیه‌دن اولوب افاصل قضادن بولنان .... افندی داعیلری حقنده نظر شفقت اثر جناب ولی النعمیلرینی جلبه مجاسرت وهر نه قدر صنفنك فوقنده ایسه‌ده یغینده آچیله‌جغی استخبار ایدیلن ... قضاسی نیابتنه تعیین ایله گرفتار اولدیغی تنگیٔ معیشتدن رها بیورلمقلغی استرحامنه مسارعت ایلرم. فی ٨ تشرین اول سنه ٣١٠

*
* *

— ١٩ —

خاك پای معالی پیرای حضرت فتوا پناهی یه

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

خاك پای ناصیه پیرای حضرت فتواپناهیلرینه اولان نسبت داعیانه‌مك فریضهٔ تشکرینی ادادن عاجز اولدیغم حالده حق ناچیزانه‌مده متوالی الظهور اولان الطاف مراحم اتصاف ولی النعمیلرینه بر لاحقهٔ فائقه اولمق اوزره بو کره عهدهٔ کهترانه‌مه .... پایه‌سی احسان بیورلمسی مستدار نعمی قات قات تزیید ایلمشدر .

بو لطفك شکرینی ایسه طریق ثنا کاریده :

شمدی سجادهٔ معنیده بنم مرشد کل
خرقه پوشان بیان بندن آلیر فیض کلام

بیتنك قائلی اولان نفعیٔ معجز بیان کبی شهسواران بلاغتدن اولسه‌مده ینه بحق ایفا ایده‌میه‌جکم هویدادر .

بناءً علیه بو بابده‌کی قصورمك عفویله جانمدن اعز بیلدیکم توجهات فیض آیات جناب مشیخت‌پناهیلرینك دوام و ازدیادی تمنیسی معرضنده آستان مرحمت بنیان دولتلرینه وضع جبین افتقار و :

ایله صدر عافیتده کامران
حضرت مفتی الانامی یا اله
مشرق نور سرورایت قلبنی
لمعه‌پاش اولدقجه دهره مهر و ماه

قطعهٔ دعائیه‌سیله تزیین لسان مصادقت ایتمکده اولدیغمك عرض و بیانه اجتسار ایلرم . هر حالده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر .

* * *

— ٦٥ —

حضور عالیٔ عرفانپناهیلرینه

عطوفتلو افندم حضرتلری

بورایه کله‌لی اوچ ماهی مرور ایتدیکی حالده هنوز بر احسانامهٔ سامیلرینه دسترس اوله‌مدیغم جهتله محزون اولیورم . معمافیه شمدی‌یه قدر بر التفاتنامهٔ کرم پروریلرینه عدم نائلیتم باشقه بر شیدن اولمیوب مجرد مشاغل عطوفیلرینك بو کونلرده تکثرندن ایلری کلدیکنه حکم ایده‌رك برآز تسلی بولیورم .

التفات محاسن آیات کرامیلرینه مظهریت داعیٔ اصدقلری ایچون هرحالده موجب فیض وسعادتدر . عکسی ایسه — حفظنا الله تعالی — بادیٔ ادبار ونحوستدر . بناءً علیه لوازم وظیفهٔ شکر کذاریدن بیلدیکم دعای ازدیاد عمر واقبال ولی

نعمتیلرینی هربار رفع اجابتکاه پروردکار اتمکده اولدیغمك عرض وبیانه مبادرت وحسن نظر فیض اثر عالیلرینك ابذالی تمنیاتی معرضنده بو ورقپاره جکمیٔده خاکپای ناصیه پیرای سامیلرینه تقدیمه مجاسرت ایلرم . فی ٢٧ تشرین اول سنه ٣١٠

*
* *

— ٢١ —

دولتلو افندم حضرتلری

آستان معدلت بنیان ولایتناهیلرینه اولان انتساب عبیدانه‌مدن طولایی عهدهٔ داعیانه‌مه ترتب ایدن درود مسعود مراحم شعاریلرینك اداسنده قصور ایتدیکم نزد دولتلرنده بدیهی اولدیغندن بوبابده اطناب کلامدن صرف نظرله حق عاجزانه‌مده دائمی اللمعان اولان خورشید توجهات فیض غایات آصف اکرمیلرینك بقاسندن امین اولدیغم جهتله آره صیره تصدیعه جرأت ایتمکده اولدیغم کبی بوکره‌ده متقدم عریضهٔ کمتری فلان افندی بنده‌لرینك اوراجه بر ایشله اشغال بیورلمسی خصوصنی استرحامه مبادرت ایلدم .

موماالیه اولدقجه اوقور یازار طاقمدن اولوب بعض خدمتلرده بولنمش ایسه‌ده حسب القدر بوکونلرده برایش بوله میوب آچیقده قالمش وبی‌چاره‌نك ضرورت اطرافنی آلمشدر . کندیسی

هر جهتله شایان معاونت وداعی قدیملرینه‌ده مناسبتی اولمغله حقنده ابذال ایدیله جك مرحمت عاجزلرنجه‌ده مستلزم محمدتدر . جبین نورآکین گرامیلرنده درخشان اولان نجابت وانسانیتك دلالت ساطعه‌سنه نظراً بویله بر عاجزك وادیٔ مضایقه وضجرتده قالمسنه رضا ویرلمیه‌جکی بدیدار اولدیغندن اسعاف مسئولنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب دستور اعظمیلرینك بی دریغ بیوریله‌جغنی بیلدیکم ایچون شمدیدن تقدیم کلدستهٔ منتداری‌یه مسارعت ایلرم . اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر .

فی ۲۷ تشرین اول سنه ۳۱۰

— ٢٢ —

معروض شاکرالاحسانلریدرکه

حسن صیت عالمگیر تحریرانه‌لرینك بر تعریف مختصری اولان کمالات فائقهٔ کرمکاریلری اقتضای طبیعیسی وجه ایله بوکره مجلس تدقیقات شرعیه ریاستی وجود مسعود سموحیلریله تشرف ایتدیکی استبشار قیلنمش وحصافت مسلمهٔ فوق العاده‌لری امور ریاستی حسن ایفایه مع زیادهٍ کفایت ایده‌جکی بدیهیاتدن بولنمش اولمغله السنهٔ صادقه‌نك ورد متیمنی بولنان موفقیت کامله ریاستپناهیلری دعواتیله حسب الصداقه تزیین لسان عبودیت

اتمكده اولديغمك معرض تهنيتده عرضنه اجتسار ايلرم . هر حالده امر و فرمان حضرت من له الامر كدر .

فی ٢٠ صفر سنه ٣١٣ و فی ٣٠ تموز سنه ٣١١

∴

— ٢٣ —

دولتلو افندم حضرتلری

شهور ثلاثه نك حلولی مناسبتيله ازميره عزيمت ايدن خواجه فلان افندی داعيلری شايان حرمت بر صاحب فضيلت اولديغندن و مجبول اولدقلری شيمهٔ كريمهٔ قدر دانيلری اقتضاسنجه ارباب علمی عاطفت و حمايت دولتلرندن دور بيورميه جقلری بديهی بولنديغندن افندیٔ مومااليه حقنده ابذال عنايت و معاونت دستور اكرميلری رجاسنه مجاسرت ايلدم .

فی ١٣ تشرين ثانی سنه ٣١٠

∴

— ٢٤ —

بورايه كله لی اوچ بچق آی اولدی . هنوز بر احسان نامهٔ گراميلرينه دسترس اولمق شرفنه مظهر اوله مدم .

کرم قیل کسمه ساقی التفاتك بی نوالردن
الکدن کلدیکی خیری دریغ ایتمه کدالردن

یوللو فریاد ایتمکه حقم یوقمی ؟

اوت ! فلان افندی بندهلرندن آلمقده اولدیغم التفاتنامهلرده طرف سموحیلرندنده پرسش خاطر عاجزییه تنزل بیورلدیغی تبشیر اولنیور . بونك ایچون عرض شکران ایدرم . فقط کوکل بالواسطه دکل. بالذات مظهر توجه عرفانپناهیلری بیورلمق آرزوسنده بولنیور . چونکه لطف مخصوصلرینه نائل اولمق داعیلرنجه مستلزم شرف عظیمدر .

ارسال احساننامهیه تنزل بیورمیشلرینی حق عاجزیده بر نوع جزا اولمق اوزره تلقی ایتمك ایستیورم . بویله بر جزایه لایق کورلمکلکم ایچون ده بر قباحتم اولمق لازم کلیر. حال بوکه مستحق مجازات اولهجق بر حرکتده بولندیغمی درخاطر ایدهمیورم.

قباحتم نه ایسه عفو بیورلمسنی کمال افتقار ایله استرحام ایدر و برات سعادت بیلدیکم مرحمتنامهٔ سموحیلرینی چارچشم ایله بکلرم . هر حالده لطف و کرم افندمزکدر .

۲٤ کانون اول سنه ۳۱۰

*
* *

— ٢٥ —

برادر عزیزم افندم

بر مخدوم عالیلری کهوارهٔ جهانه شرفبخش اولدیغی واصل صماخ عاجزانهم اولدی . بو مژدهٔ نوله کوکلم تازهجان بولدی .

جنـاب رب بی انداد فیض و عمرینی مزداد و دو جهانده الطاف مالانهایهٔ صمدانیهسیله دلشاد بیورسون .

ارسـال مکتوبده واقع اولان قصـورمك عفوینی نیـازه مجاسرت و بویله نیجه نیجه احسان الهییه مظهر اولملری دعاسنی رفع بارگاه احدیت ایلرم . باقی اخوت .

فی ٢٨ کانون اول سنه ٣١٠

*
* *

— ٢٦ —

معروض داعیٔ دیرینهلریدر

داعیٔ اصدقلری قسمت عسـکریه باش کاتبی اسـبق متوفی فلان افندینـك مخدومی اولوب سـایهٔ مرحمتوایهٔ حضرت خلافتپناهیده مخصصات علمیهدن اللی غروش معاشه نائل اولمش ایسهمده معـاش مذکور ادارهٔ عاجزانهمه غیر کافی اولدیغندن و ذات مکارم صفات ولی النعمیلرنجهده معلوم اولان معلولیت

داعیانه‌م تأمین معیشت ایده‌جك بر خدمته سلوکه مانع بولندیغندن معاش ناچیزانه‌مك درجهٔ کفایه‌یه ابلاغیله گرفتار اولدیغم قید ضرورتدن خلاص بیورلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب فتواپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسنی خاك پای امل بخشای شفقت گستریلرینه وضع جبین افتقار ایده‌رك استرحام ایلرم. هرحالده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر .

فی ١٠ کانون ثانی سنه ٣١٠

*
* *

— ٢٧ —

کوکل آرزوسی وجهایله معیت مفاخر منقبت آصفانه‌لرنده بولنمق شرف عظیمنه نائلیت دیمك اولان نعمت جوار باعث مزید افتخار اولمقده بولندیغندن ولایت جلیله‌لری مرکزینه وقوع تشریف میمنت ردیف اکرمیلرینی تبریك وسیلهٔ جمیله‌سیله دیمومت عافیت و اجلال وزیرانه‌لری ادعیهٔ معتاده‌سنه مداوم بولندیغمی عرض ایله برابر حسن توجهات سلامت غایات مرحمتپناهیلرینك حق داعیانه‌مده متزاید المآثر بیورلمسی استرحام مخصوصنه اجتسار ایلرم . اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر . فی ٢٢ نیسان سنه ٣١١

*
* *

— ۲۸ —

خاك پای مراحم پیرای حضرت مشیختپناهی یه

معروض داعئ اصدقلریدر

سایهٔ سعادتوایهٔ حضرت ولی النعملرنده بوندن ایکی سنه مقدم اموال ایتام علمیه صندوقندن استدانه ایدەرك بر کلبەجك ایدنمش ایدم . نه چاره که معاش عاجزانه‌مك کافه‌سنی صندوقه ترك ایتمش اولدیغم حالده هنوز دین مذکوری تماماً ادایه موفق اولەمدم . داعیلرینی اوسزلکدن زیاده دوچار فتور ایدن بو حاله آرتق تحمل قالمدیغندن متداخل معاش ناچیزانه‌مك احسانی استرحامی معرضنده خاك پای مرحمت پیرای جناب مفتی الانامیلرینی تصدیعه مجبور اولدم . هر حالده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر .

فی ۱۳ ذی القعده سنه ۳۱۲
و فی ۲۵ نیسان سنه ۳۱۱

∴

— ۲۹ —

خاك پای عالئ منعمانه‌لرینه

سماحتلو افندم حضرتلری

انتساب در دولتلریله مباهی اولان کوکلم احتساسات شکر

كذارانه‌سنی حضور عرفانپناهیلرینه هر زمان عرض ایتمك ایستیورسه‌ده صیق صیق تصدیع ایتمه‌مك ایچون بو بابده اجالهٔ خامه‌یی بر وسیلهٔ جمیله‌نك ساحه آرای بروز اولمسنه براقمش ایدم .

مبدأ سعادت سرمدیه اولان لیلهٔ مبارکهٔ ولادت محمدیه‌نك شرف حلولنی تحکیم رشتهٔ اختصاص ایچون نعم الذریعه عد ایده‌رك ایفای وجیبهٔ رسم تبریکنه متجاسر اولدم . هر آن :

کورمیه روی کدر عالمده او خداوند فضائل پرور
اوله هر ایشده معینی الله ایده ایامی سعادتله کذر

قطعهٔ دعائیه‌سیله تزیین لسان شکران ایتمکده اولدیغمك بیانه مبادرت و واقع اولان قصورلرمك عفو بیورلمسی معرضنده تقدیم ضراعتنامه‌یه مثابرت ایلرم . هر حالده امر و اراده افندمزکدر .

فی ١٥ صفر سنه ٣١٣
و فی ٢٥ تموز سنه ٣١١

— ٣٠ —

عاجزه‌لری پلونه ملحمهٔ کبراسنده معیت جلادت منقبت داور اعظمیلرنده بولنمق شرفنه نائل و دشمن دینك هجوم آتشبارینه مردانه کوکس کره‌رك مرتبهٔ شهادته واصل اولان

صامسون رديف ميرآلايى متوفى . . . بكك حرمى اولوب مير موماليهك وفاتيله يك بيكس قالمش واو وقتلر تخصيص بيورلمش اولان سكسان غروش معاش ايله قوت لا يموت درجه‌سنده اولسون چكنمك قابل اوله‌ميوب شمدى‌يه قدر اوته برى صاته‌رق امرار وقت ايديلوب آرتق بو كونلرده فنا حالده بوكالمش اولديغمدن احوال ضرورت اشتمال جاريانه‌مه مرحمةً و زوج شهيدمك خون لعل كونه حرمةً معاشمك حد لايقه ابلاغيله بو قيد ضرورتدن رها بيورلمقلغم خصوصنه همم جليلهٔ آصف اكرميلرينك بى دريغ بيورلمسى استرحامى معرضنده خاك پاى شفقت احتواى عجزه پروريلرينه وضع جبين ابتهاله مجاسرت و مسئول ناچيزانه‌مك اسعافى ايچون ده حيثيت عسكريه‌لرينه دخالت ايلرم . هرحالده امر وفرمان حضرت ولى الامركدر .

*
* *

— ٣١ —

دستمايهٔ مباهات و شرف بيلديكم عبوديت خالصهٔ داعيانه‌م وسيله‌جوى تجدد بولنقده اولديغندن حلول ايدن عيد خجسته‌نك ايفاى تبريكنى نعم الذريعه عد ايله حق كمترانه‌مده لاسع و بالجمله محاسن بنده‌پرورانه‌يى جامع بولنان توجهات معالى آيات حضرت ولى النعميلرينك بقا و ازديادى تمنيات مخصوصه‌سنى تزايد ايله بنده‌نوازيلرى دعاى مفروضنه ترديفاً ياد ايلرم .

*
* *

— ۳۲ —

حضور مراحم نشور مشیختپناهی‌یه

معروض داعیٔ دیرینه‌لریدر

ذات معالی صفات نجابتپناهیلرینك مقام معلای مشیخته سایه بخش شرف اولدقلری کوندن . بری حامیٔ شرع مبین خلیفهٔ رسول امین افندمز حضرتلرینك رضای شفقت‌ارتضای ملوکانه‌لرینی استجلابه بذل مقدرت و باخصوص کمترلری کبی آستان مرحمت بنیان فتواپناهیلرندن باشقه استنادکاهی اولمیان آزرده دلانك تسریرینه وقف همت بیوره کلدکلری زیورالسنهٔ شکراندر . بناءً علیه داعیلرینه علی الاصول احسان بیورلمش اولان . . . قضاسندن انفصالم اون اوچ سنه‌یی مرور ایتدیکی حالده هنوز دوریه مولویتی قضالرندن دیکر برینك دها احسانیله تلطیفم خصوصنه هر نصلسه عنایت بیورلمدیغندن و هر بار دعوات خیریت آیات شیخ الاسلامیلریله سبحه شمار اولان بر عاجزك چار چشم ایله مترقب اولدیغی بر نعمتدن بی بهره قالیشنه شیمهٔ کریمهٔ عجزه پروریلری هیچ بر وجه ایله راضی اولمیه‌جغندن خاك پای ناصیه‌پیرای دولتلرینه عرض حال ایله تصدیعه جرأت و مسئول ناچیزانه‌مك اسعافنه مساعدهٔ جلیلهٔ مشیختپناهیلرینك بی‌دریغ بیورلمسی نیازی بابنده عاطفت و مرحمت

جنـاب مفتی الانامیلرینـه کمال ابتهال ایله دخالت ایلرم . اول بابده وهر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر .

فی ٥ جمادی الاولی سنه ٣١٠

٭٭٭

— ٣٢ —

حسن التفاتکز ایله مفتخر بر داعیکز اولدیغم حالده بورایه کله‌لی بر احساننامه‌کزه نائل اوله‌مدیغم ایچون کوکلم بر اضطراب دائمی ایچنده بولنیور . هر کون :

« سعادت صبحی ایرمزمی شب غم زائل اولمازمی »

طرزنده فریادلر ایله پوسته‌خانه‌یه مراجعت ایدییورم ، فقط کمال تحسر ایله منتظر اولدیغم برات سعادتك کلمدیکنی کورنجه :

« صوچم نه‌در آی افندم آ باشمك تاجی »

دیه‌رك مکدرانه عودت ایدییورم .

خاك پای عالیکزه قارشی شمدی‌یه قدر بر کستاخلقده بولندیغمی درخاطر ایده‌میورم . مع مافیه ایتمش اولدیغم بر کستاخلقدن طولایی مظهر التفاتکز اولمق شرفندن محروم بیوریلیورسه‌م چکمکده اولدیغم اضطرابات وجدانیه‌یی جزای کافی عد ایده‌رك متحسری بولندیغم لطفنامه‌کز ایله قریر العین اولمقلغم خصوصنه عنایت بیورمکزی نیاز ایلرم .

٭٭٭

— ٣٤ —

خاكپای فیض احتوای سامیلرینه

سماحتلو افندم حضرتلری

ذات خجسته صفات نحریرانه‌لری كبی بر وجود محاسن نمودك كوندن كونه اعتلایاب سلم اقبال اولملری اودای جناب سعوحیلری ایچون موجب انبساط درون اوله‌جغی شبهه‌دن وارسته‌در . هله توجهات مكارم آیات منعمانه‌لرینه مظهریتله بین الاماثل احراز شرف بی مماثل ایتمكده اولان داعیٔ عاجزلری كبی بر بندهٔ شاكر الاحسانك قریر العین اولماسی نصل قابل اولور .

عهدهٔ استیهال عرفانپناهیلرینه مشیخت علیا مستشارلغنك تفویض بیورلدیغنی استبشار ایتدیكم كبی آستان فیض بنیان سعادتلرینه انتساب ایله مفتخر اولان كوكلم سرور مجسم كسلدی . بو شوق ایله :

« ای ولی‌نعمت صباح حشره‌دك
مهر اقبالك اوله پرتوفشان
بر زمان روی كدر كوسترمسون
ایلسون هردم سنی حق شادمان »

قطعه‌سنی كویا اوله‌رق عاجزانه ایفای فریضهٔ رسم تبریكه مبادرت ودرماندكانی درجات رفیعهٔ بختیارینك مرتبهٔ قصواسنه اعلا

ایتمك خصوصنده تأثیر جلیلی مسلم اولان حسن توجه گرامیلرینك ابذالی نیازینه مجاسرت ایلرم · هر حالده امر و اراده ولی نعمت افندمز حضرتلرینکدر . فی ٣ ربیع الآخر سنه ٣١٢

⁂

— ٣٥ —

فضیلتلو افندم حضرتلری

ذات عالئ حضرت ولی النعمی‌یه اولان عریضهٔ مشفوفهٔ عاجزانه‌مك بر وقت مناسبده حضور سامئ مشار الیهه تقدیمی باهر الآثار اولان لطف جمیل مرحمتپناهیلرندن مسترحامدر .

مشار الیه افندمز حضرتلرینه نسبت قدیمهٔ داعیانه‌م جهتیله حقمده تجدد و تزایدندن مطمئن بولندیغم توجهات ثریا درجات مفتی الانامیلرینك مآثر عالیهٔ لطیفه‌سنی عن قریب مشاهده‌یه امیدوار و بو امنیه‌نك بك مساعد اولان شو زمانده تسریع حصولی ایچون وساطت علیهٔ کرمگستریلری کبی موافق و مثمر بر وسیلهٔ عالیه‌یه نائلیتله بختیار بولندیغمدن اول بابده مبذولئ الطاف مخصوصهٔ مروتشعاریلرندن امین اولدیغمك عرض و بیانی خاتمهٔ کفتار ایلرم فی ٤ صفر سنه ٣١٢

⁂

— ٣٦ —

مقام سامئ صدارت عظمایه

معروض داعئ کمینه‌لریدر که

عاجزلری شمدی‌یه قدر خاك پای مراحم احتوای حضرت صدراعظمیلرینی تصدیعه جسارتیاب اولمدیغم حالده بو سنه فاتح عسکری رشدیه‌سندن چیقوب علی‌الاعلی درجه‌ده شهادتنامه اخذینه موفق اولان مخدومم . . . افندی کوله‌لرینك دائرهٔ جلیلهٔ جناب صدارتپناهیلرنده مناسب بر قلمه چراغ بیورلمسی آرزوسنده بولندیغمدن و اوته‌دن بری دار الامان بی‌چارکان اولان آستان دولتلرینه منسوبیتله مباهی بولنان داعئ کمترلری کبی بر عاجزك مراجعتی رد بیورلمیه‌جغنی بیلدیکمدن مسئول عبیدانه‌مك اسعافی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ عجزه پروریلرینك بی‌دریغ بیورلمسی نیازینه متجاسر اولدم . هر حالده امر و فرمان حضرت ولی الامرکدر .

*
* *

— ٣٧ —

مقام معلای حضرت صدارتپناهی‌یه

معروض چاکر کمینه‌لریدر که

کمترلری اباً عن جدٍ اصدقای سلطنت سنیه‌دن اولوب

عاجزانه شمدی یه قدر بولندیغم مأموریتلرده مخالف دلخواه عالی
هیچ بر حرکتم کورلمدیکی حالده آب وهوا ایله امتزاج ایدیله‌مدیکی
جهتله استعفا ایتمش اولدیغم . . . قائممقاملغندن انفصالم ایکی
سنه‌یی تجاوز ایدوب هنوز منصب بر قائممقاملغه تعیین
بیورلمدیغمدن وبو حالت دوامی ایسه بنده‌کز کبی دیون
کثیره آلتنده ازلمکده بولنان بر بیچاره‌یی محو ایده‌جکی بدیهی
اولدیغندن متخلق بیورلدقلری سجیهٔ شفقت کستریلرینه استناداً
اچیقده اولدیغمی خبر آلدیغم . . . قائممقاملغنه تعیینم خصوصنه
مساعدهٔ جلیلهٔ جناب صدارتپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسنی استرحام
ایدرم . اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر

∴

— ٢٨ —

هیچ بر دکرم اولمدیغی حالده حق کمترانه‌مده رایکان
بیورلمقده اولان توجهات مکارم غایات سموحیلری ثمرهٔ بهره‌سی
اوله‌رق مدت نیابت داعیانه‌مك بش آی دها تمدیدی خصوصنه
مساعده بیورلدیغنی کمال مسرت ایله خبر آلدم .

اکرچه طریق شکر کذاریده راجل ایسه‌مده عاجزانه تقدیم
کلدستهٔ شکرانه مبادرت وهر بار دعای دوام عمر واقبال

منعمانه‌لرینی رفع بارکاه جناب پروردکار ایتمکده اولدیغمك عرض و بیانیله محتاجی بولندیغم حسن نظر فیض اثر عرفانپناهیلرینك بقاسی استرحامنه مسارعت ایلرم . هر حالده لطف و کرم افندمز حضرتلرینکدر . فی ١٠ تشرین ثانی سنه ٣١٠

* * *

— ٣٩ —

بالیکسرینك ... محله‌سندن فلان بن فلان حقنده شرفوارد اولان ٢٥ نومرولو فی ٢٧ کانونی ثانی سنه ٣٠٩ تاریخلی امرنامهٔ کریمانه‌لری موجبنجه کیفیت بالیکسر سنجاغی نفوس مأمورلغنه یازلمش ایدی . بوکره مذکور نفوس مأمورلغندن جواباً وارد اولان تحریراتده نفس بالیکسری سنجاغنده ... محله‌سی اولمیوب مشابهتی اولان ... محله‌سنك دردنجی خانه‌نك برنجی نومروسنده فلان بن فلان مقید اوله‌رق تذکرهٔ عثمانیه‌سی ویرلمش ومرقوم الآن بالیکسریده اولوب اتمکجیلك ایتمکده بولندیغی و بوندن باشقه برقیده تصادف ایدیله‌مدیکی بیلدیرلمش اولمغله اول وجهایله بیان کیفیته اجتسار قیلیندی .

* * *

— ٤٥ —

دولتلو افندم حضرتلری

دائما حق عاجزانه مده اشعه‌بار اولان خورشید توجهات معالی غایات آصف اکرمیلرینه استناداً آرده‌عمیره ذات محاسن صفات ولایتپناهیلرینی تصدیعه متجاسر اولدیغم کبی بو کره‌ده داعیلرینه مناسبت کامله‌سی اولان وهر جهتله سزاوار مرحمت ومعاونت بولنان متقدم عریضهٔ کمتری فلان بنده‌رینك حالنه مناسب برایشله قایربله‌رق احیا بیورلمسی استرحامنه مسارعت ایلدم اول بابده .

— ٤١ —

دولتلو افندم حضرتلری

... نظارت جلیله‌سنك عهدهٔ استهال دولتلرینه تفویض بیورلدیغی خبر مسدت آوری جمله‌دن زیاده داعیلرینی حصه‌یاب مسرت ایلمش اولدیغندن عاجزانه ایفای رسم بهین تسعیده مثابرتله برابر معتاد عبیدانه‌م اولدیغی اوزره دوام ازدیاد عافیت واجلال دستور اعظمیلری دعاسنده ویکانه باعث فیض افتخارم اولان توجهات مکارم آیات داور افخمیلرینك بقا وتوافری تمناسنده بولندیغمك عرض وبیانه جرأت ایلرم .

*

* *

— ٤٢ —

محله‌منزده محمد آغا جاده‌سنده ... نومرولو خانه‌ده مقیمه تحصیلات قومیسیوننده مستخدم ... طوپجی صاغ قول آغاسی متوفی فلان افندینك والده‌سی ... خانم الیوم برحیات اولوب مومالیها ... افندینك وفاتندن شمدیه قدر بر اره وارمدیغنی ونامنه تنظیم قیلنان سند رسمی حامل علم وخبر طوپجی دائره‌سی چاوشلرندن ... چاوشه تسلیمده بر بأس اولمدیغنی مبین اشبو علم وخبر ویرلدی.

*
* *

— ٤٣ —

زوج سابقم طوزجی ... آغانك ذمتنده باحجت شرعیه شهری ... غروش نفقه‌نك اخذوقبضنه و تسویه‌سنده امتناع ایدلدیکی حالده حبسنه‌وصلح وابرایه ووضع امضایه وحجز وفکه ومتوقف اولدیغی امورك کلیسنه طرفمدن قبولمه مقارن بیوك پدرم ... آغایی وکیل نصب و تعیین ایلدیکمی مبین اشبو وکالت علم وخبری بالتنظیم درسعادت اعلامات شرعیه اجرا دائره‌سنه تقدیم قیلندی.

*
* *

— ٤٤ —

فلان دائره‌ده چهارشنبه بازاری جوارنده قوغه‌جی دده محله‌سنده تکیه زقاقنده ... نومرولو خانه‌ده ... قلمی کتبه‌سندن

...افندی ذمتنده بر قطعه سند موجبنجه آله جغم اولان ... غروشك تأمین استیفاسی ضمننده مدیون موماالیهك تحت تصرفنده اولوب ایکنجی دائرهٔ بلدیه داخلنده ... محله سنده فلان زقاقنده ... نومرولو بر باب عقار دکانك تحت حجزه آلنمسنی و ... نسخه دن عبارت اولان اشبو استدعالرك اقتضا ایدن محله ره تبلیغیله معاملات مقتضیهٔ قانونیه نك ایفاسنه قرار ویرلمسنی طلب ایلرم .

∴

— ٤٥ —

معارف نظارت جلیله سی جانب عالیسنه

دولتلو افندم حضرتلری

باب والای فتواپناهی سجل قلمنه تقدیم ایتدیکم ترجمهٔ حال ورقه سنده « فلان ، فلان ، فلان » عنوانلی اثرلرم ذکر اولنمش و حال بوکه قلم مذکوره ارائه سی لازمه دن اولان رخصتنامهٔ رسمیلری ضایع ایدلمش اولدیغندن آثار مذکوره نك بارخصتنامهٔ رسمی طبع ونشر ایدلدیکنك عرضحال داعیانه مه شرح ویرلمسی خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب نظارتپناهیلرینك بی دریغ بیورلمسنی نیاز ایلرم . اول بابده

∴

— ٤٦ —

عاجزلری اون سنه یی متجاوز بر زماندن بری ایوب محکمهٔ شرعیه سی باش کتابت معاونلکنده ایفای حسن خدمته چالشمقده

ایسه‌م‌ده عائدات داعیانه‌م تعیشمی تأمین ایده‌میوب دیون کثیره‌یه
کرفتار اولدیغمدن حال ضرورت اشتمالمه مرحمةً بالامتحان مسبوقین
سلکنه قیدوقبولم ایله چراغ بیورلقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ
جناب فتواپناهیلرینك ارزان بیورلمسنی استدعا ایلرم

*
⁂

— ٤٧ —

من غیر لیاقةٍ عهدهٔ داعیانه‌مه تفویض بیوریلان برات سنجاغنه
كله‌لی ایفای حسن خدمت و عمومك خشنودیسنی قازانه‌رق بو
صورتله استجلاب دعوات خیریه‌لرینه مواظبت ایتمکده اولدیغمه
بوندن ایکی ماه مقدم اهالی طرفندن حضور مفتی الانامیلرینه
تقدیم قیلنان مظبطه شهادت ایتمکده بولندیغندن وانفصال عاجزانه‌مه
بر ایکی آی قالوب موسم شتانك تقربی جهتیله بورادن حرکت
ایسه ممکن اوله‌میه‌جغندن لطفاً و مرحمةً ایکی ماه دها تمدید مدته
مساعدهٔ جلیلهٔ حضرت شیخ الاسلامیلرینك ارزان بیورلمسنی
استرحام ایلرم .

⁂

— ٤٨ —

کمترلرینك ... نیابت شرعیه‌سندن انفصالم تام ایکی سنه‌یه رسیده
اولوب هرنه‌قدر بوندن بر سنه مقدم ... وبر آی صکره ...

نیابتی حسب الاصول تکلیف اولنمش ایسه‌ده او اثناده اعصابمه عارض اولان ضعف کوندن کونه تزاید اتمکده اولدیغندن مذکور قضالری قبولدن استنکافه مجبور اولمش ایدم .

هنوز کسب عافیت ایده‌ میلوب برقاچ نیابته طالب اولدمسه ده بونلردن بری عاجزلرینه احسان بیورلمدیغندن وضرورت عبیدانه‌ م ایسه آرتق تحمل ایدلمز بر راده‌یه کلدیکندن عموم داعیانه مبذول اولان عواطف عالیهٔ جناب ولی النعمیلری حق ناچیزانه ـ مده‌ده رایکان بیوریله‌رق قریباً مدتلری رهین ختام اوله‌جق ... و ... نیابتلرندن برینه تعیین ایله مسرور بیورلمقلغم خصوصنی استرحام ایلرم .

— ٤٩ —

کنتزری ... ولایتی داخلنده ... سنجاغی نیابتندن انفصال ایده‌لی ایکی سنه‌یی تجاوز ایدوب هر نه قدر بش آی مقدم ولایت مشارالیها داخلنده ... نیابتی حسب الاصول تکلیف اولنمش ایسه‌ده او اثناده زیاده‌جه کیفسز بولندیغم جهتله نیابت مذکوره‌یی قبولدن استنکافه مجبور اولمش ایدم .

بحمدالله تعالی مؤخراً اعادهٔ عافیت ایدوب بعض قضا نیابتنه طالب اولدمسه‌ده هرنه‌دن ایسه بونلر عاجزلرینه احسان بیورلمدیغندن و احقرلرینك ایسه باب دولتمآب جناب شیخ

الاسلامیلرندن باشقه التجاکاهم اولمدیغندن دوچار اولدیغم حال ضجرت اشتماله مرحمةً انقضای مدتنه ایکی بچق ماه قالمش اولان ... قضاسی نیابتیله بکام بیورلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ مرحمت عادهٔ حضرت ولی‌النعمیلرینك ارزان بیورلمسنی کمال افتقار ایله استدعا ومسئول عبیدانه‌مك اسعافی بابنده دریغ عاطفت بیورلمه‌مسنی تمنا ایلرم .

*
* *

— ٦٥ —

عاجزلری اوچ یوز بر سنه‌سی رمضان شریفنك یکرمی یدنجی کونی عریانی‌زاده مرحوم اسعد افندینك زمان مشیختنده استانبول باب محکمه‌سی قلمنه چراخ بیوریلوب تاریخ مذکوردن بری مصالح شرعیه‌نك ضبط مرافعه‌سنده اکتساب فیض وبهره ایله آمرلرمك حسن ونظرلرینی قازانه‌رق حق ناچیزانه‌مده ابذال بیوردقلری توجهات مشوقانه ثمره‌سیله ایفای وظیفه‌ده قصور ایتمه‌مکه چالیشیورسه‌مده حسب الاصول قلم مخصصاتی میاننده نائل اولدیغم جزئی بر مبلغ ایله ضرورتلری شایان ترحم بر رادده‌یه کلمش اولان عائلهٔ داعیانه‌مك تأمین اعاشه‌سی قابل اوله‌مدیغندن کچنلرده آچیلان مسبوقین امتحاننده بولنه‌رق سایهٔ فیضوایهٔ جناب ولی‌النعمیلرنده برنجیلکـه کسب لیاقت ایتمش اولدیغمدن لطفاً ومرحمةً آچیقده بولندیغنی خبر آلدیغم مسبوقین

رادەسنده اولان فلان قضانك احسانیله عائله‌جه تسریر بیور-
لمقلغمزی کمال ابتهال ایله استدعا ایلرم

∴

— ٥١ —

عاجزلری خیلی زماندن بری فلان محکمهٔ شرعیه‌سی باش
کتابتنده ایفای حسن خدمتده قصور اتمه‌مکه چالیشیورسه‌م ده
کتابت مذکوره‌یه عائد اولان عائدات ایله طقوز نفره بالغ اولان
عائلهٔ داعیانه‌مك اعاشه‌سی تأمین ایدیله‌مدیکی جهتله یقینده
آچیله‌جق اولان مسبوقین امتحانه قبول بیوریله‌رق اهلیتم تبین
اتدیکی صورتده تحمل کداز اولان حال ضرورتمه مرحمةً همان
مناسب برقضا نیابتیله قارلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیلهٔ جناب
ولی‌النعمیلرینك ارزان بیورلمسنی تمنی ایلرم .

∴

— ٥٢ —

من غیر لیاقةٍ عهدهٔ کمترانه‌مه احسان بیوریلان ... سنجاغی
نیابتندن انفصال ایله درسعادته عوتم ایکی سنه‌یی تجاوز ایتد-
یکندن واحوال ضرورت اشتمال ایسه ارتق تحملفرسا بردرجه‌یه
کلدیکندن حال عاجزانه‌مه مناسب برمحل نیابتیله بکام بیورلمقلغم
خصوصنه مساعدهٔ مرحمت عادهٔ جناب مشیختپناهیلرینك

بی‌دریغ بیورلمسنی یکانه التجاگاهم اولان دارالامان دولتلرینه ناصیه‌سای عبودیت اوله‌رق تمنا ایلرم .

*
* *

— ٥٣ —

عاجزلری درت سنه‌دن بری روم ایلی صدارت علیه‌سی وقایع قلمنه دوام ایله حسن خدمت ایده‌رك سایهٔ سمایایهٔ جناب فتواپناهیلرنده خدمت مذکوره‌مه مکافاةً ایکی یوز غروش معاش احسان بیورلمق صورتیله بکام اولمش برداعیلری اولدیغمه واوچ درت سنه محاکم شرعیه‌دن برینه دوام ایدنلرك بالامتحان نیابته کوندرلملری اصول قدیمه‌دن بولندیغنه بناءً بوکره اجراسی مصمم اولان مسبوقین امتحانه قبولم ایله تسریرم خصوصنه ..

*
* *

— ٥٤ —

محل مأموریت علیه‌لری اولان کوتاهیه‌یه مصحوباً بالعافیه وقوع تشریف معالی ردیف فاضلانه‌لرینی مبشر کرمنامهٔ عالیٔ داعی نوازیلری پیرایه بخش هامهٔ تکریم اولمش ومآل عاطفت اشتمالندن حق عاجزانه‌مده‌کی توجهات مفخرت آیات منعمانه‌لرینك رهین مرکز کمال اولدیغی استنباط واستبشار قیلنمش اولمغله

دوام شان وسعادت وحصول حسن موفقيت كارآكاهيلرى دعاى مفروضيله بتكرار تزيين زبان قيلنديغنك عرض وبيانـه مجاسرت اولندى .

* * *

— ٥٥ —

تبجيل ابديه سزا بر شرف وار ايسه اوده ذات سمو حيدرندەكى جوهر فضيلتدر . بونك جهان جهان تقديره شايان اولديغنى تصديق ايتميه‌جك بر صاحب اذعان تصور اولنورمى ؟

مقام والاى رياستك عهدهٔ نحريرانه‌زينه توجيهى تبشيرينى غزته‌لرده كورنجه بى‌احتيار :

شرفبخشا اولورکن خلقه مسند
تشرف ايتدى ذاتكله رياست

بيتنى زيور لسان عبوديت ايلدم .

شو توجيه وجيهى يار واغيار همزبان افتخار اوله‌رق تذكار ايده‌جكلرندن امينم . وجيبهٔ رسم تبريكى حقيله ايفادن عجزمى اعتراف ايله برابر افندمزك ذاتاً هر مظهريتنى ازلى اوله‌رق تسعيد ايدنلردن اولديغمك عرضنه اجتسار و بو وسيلهٔ حسنه ايله حق داعيانه‌مده ابذال بيوريله‌کلن حسن توجهك بقا وازديادى تمناسنه ابتدار ايلرم . باقى مباد هركه نخواهد بقاى تو

* *

— ٥٦ —

داعیلری من غیر لیاقةٍ بش سنه‌دن بری ... ولایت جلیله‌سی استیناف محکمه‌سی ریاستنده بولنه‌رق ایفای وظیفه‌ده قصور ایتمه‌مکه چالیشیورسه‌م‌ده وجود عاجزانه‌مه عارض اولان علتدن طولایی تبدیل آب وهوا ایتمکلکم لازم کلدیکی بلدیه طبیبی طرفندن ویریلن مربوط راپوردن آکلاشیله‌جغی وعلت مذکوره‌نك تشددی حالنده استیفایه مجبوریت حاصل اولوب بوایسه کترلری کبی بیوایکانك محونی مستلزم اوله‌جغی جهتله بروسه ولایت جلیله‌سی استیناف محکمه‌سی رئیسیله بجایشمز خصوصنه همت معالی منقبت مرحمت شعاریلرینك ابذالنی حق عاجزانه‌مده دائمی اللمعان اولان تیر حسن توجه سموحیلرینه استناداً استرحام ایلرم . اول بابده امروفرمان حضرت من له الامرکدر .

***

— ٥٧ —

شیمهٔ کریمهٔ داعی نوازیلری مقتضیاتندن اوله‌رق نائل اوله‌کلدیکم الطاف جلیلهٔ آصف اکرمیلرینك ادای حق تشکرندن عاجز اولدیغم حالده بو کره انهای دولتلری آثار باهره‌سندن اوله‌رق ... رتبه‌دن بر قطعه مجیدی نشان ذی‌شانی ایله تلطیف بیورلمقلغم داعیزنی بتون بتون غریق بحر منتداری ایلدیکندن

لوازم شكر كذاريده‌كى قصورمك عفونى استرحامه ابتدار وتوجهات محاسن غايات دستور اعظميلرينك حق كمترانه‌مده بقا واردیادی نیازینه اجتسار ايلرم .

∴

— ٥٨ —

خاك پاى مراحم پیرای حضرت صدر اعظمی‌یه
معروض جاريهٔ كمينه‌لريدر كه

چهارشنبه جوارنده فلان محله‌سنده عربلر زقاقنده ٣ نومرولو خانه زوجم فلانك بلا ولد وفاتيله محلول اولوب حالا بوكه ١٠٠٠ غروش قيمتنده بولنان منزل مذكور وقتيله اوته‌ده بريده خدمت ايدەرك تدارك ايده‌بلديكم پاره ايله آلنمش اولديغندن وزوجم مومااليهك وفاتيله بويله محلوله كتمسی اختيار وقتمده زقاق اورته‌زنده قالمقلغمی ايجاب ايدوب بوكا ايسه مسلم جهانيان اولان مرحمت جناب صدارتپناهیلری قائل اولميه‌جغی بديهی بولنديغندن احوال ضجرت اشتمالمه مرحمةً مذكور كلبه‌جكك عاجزلرينه احسانيله آخر عمرمده دين ودولته دعا ايله دمكذار اولمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جليلهٔ عاطفت كستريلرينك رايكان بيورلمسنی كمال ابتهال ايله استرحام ايلرم . هر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامر افندمزكدر .

∴

— ٥٩ —

ینه کمال افتخار ایله بر التفاتنامه‌کزی آلدم. ارسال بیوریلان « . . . » عنوانلی اثر عالیکزی‌ده مطالعه ایله محتوی بولندیغی بدایع طبیعته حیران قالدم .

سوز بویله اولور . یوز کره اوقودم ، هر اوقویشمده کوکلمده بر ذوق دیکر حاصل اولدی .

برشی رجا ایده‌جکم. بیلم قبول ایدرمیسکز؟ معلم مرحومك « ذات النطاقین » ی کبی سزده غزوهٔ بدره دائر بر منظومه یازسه‌کز خوش اولور .

موضوعنك بیوکلکنه باقوب‌ده عزمکزه فتور کتیرمیکز . فیوضات محمدیه بی‌پایاندر .

دائما بویله التفاتنامه‌لر ارسالیله داعیکزی مسرور بیورمقده اولدیغکزدن طولایی نه قدر تشکر ایتسه‌م آزدر .

روزوشب ورد زبانم اولان « جناب حق ذات عالیکزی محسود افاصل اوله‌جق صورتده آثار عالیه تألیفنه موفق بیورسون » دعاسنی بو وسیله ایله‌ده تکرار ایتمکی وجیبه‌دن عد ایلرم . باقی .

⁂

— ٦٥ —

عطوفتلو افندم حضرتلری

ذات خجسته صفات کرامیلری کبی خیر خواهان اودانك

توجهات معالی آیات کرمپروریلری ثمره‌سی اوله‌رق نائل اولدیغم پایه‌نك تبریکنی حاوی اولان التفاتنامهٔ عالیهمتانه‌لری شرفبخش هامهٔ تعظیم اولدی .

حق داعیانه‌مده هر بار ساحه آرای افتخار اولان حسن توجه سامیلرینك کمالیله ایفای وظیفهٔ تشکرندن عجزمی اعتراف ایله بوبابده‌کی قصورمك عفو بیورلمسی خصوصنی استرحامه مسارعت ودمادم اقبال وعافیتلرینك بقا وتزایدی دعاسیله تزیین لسان وجنان اتمکده اولدیغمك عرض وبیانه مبادرت ایلرم . اول بابده امر واراده افندم حضرتلرینکدر .

— ٦١ —

محله‌مز مختار ثانیسی بولنان . . . اغانك وقوع استعفاسنه مبنی ... آغانك بوایشی هروجه‌ایله ایفایه اقتداری کافی کورنمش ومومی‌الیه اکثریت آرای اهالی ایله محله‌مزه مختار ثانی انتخاب قیلنمش اولدیغندن نامنه انجاب ایدن مهر رسمینك حك واعطاسی خصوصنه مساعدهٔ امانتپناهیلری ضمننده اشبو مضبطه‌مز بالتنظیم تقدیم حضور عالئ دستور اکرمیلری قیلندی. اول بابده امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر .

— ٦٢ —

درسعادت جزا محکمه‌سی مدعی عمومیلکی جانب عالیسنه
وقعه‌نك شاهدلری

فلان دائره اوراق قلمی	فلان دائره مکتوبی قلمی
کتبه‌سندن فلان افندی	کتبه‌سندن فلان افندی

... محله‌سنده ... زقاقنده پوسته‌خانه دکر مأمورلرندن پاپوشجی ... آغانك اوغلی ... افندی ذمتنده آله جغم طقوز غروشی برصورت مناسبه وادیبانه ایله طلب ایلدیکمده درحال حدت ایده‌رك عاجزلرینی فوق العاده ضرب ایتمش ومرقومك شو حرکتی حقوق عمومیه‌یی مستلزم بولنمش اولدیغندن حقنده طرف عالیلرندن حقوق عمومیه دعواسنك تعقیبنی عدالت ومرحمت حضرت خلافتپناهی نامنه اوله‌رق کمال ابتهال ایله استرحام وبو میانده حقوق شخصیهٔ احقرانه‌مك دخی محافظه‌سنی نیاز ایلرم اول بابده امر واراده افندم حضرتلرینکدر .

∴

— ٦٣ —

اشراف ولایتدن ... زاده ... بك ایله تجاردن ... افندی بینلرنده تحدث ایتمش اولان ... محلده کائن معلوم الحدود بر قطعه چیفتلك دعواسنه دائر بدایةً ویریلن حکمك استینافنی

استدعا ایدن موما الیه . . . افندی کویا ادعای وقعه حکم ابتدائی یی تصدیقاً جواب رد ویرادیکندن بحث وشکایله استدعای معذلت ایتدیکندن بوبابده جریان ایدن معامله نك سریعاً شعاری آمر فی ٣٠ کانون اول سنه ٣٠٨ و ٢٥ نومرولو امر نامهٔ عالیٔ نظارتپناهیلری مدرله پیرای عاجزی اولدی .

موما الیه . . . فلان افندینك ویردیکی استیناف استدعاسیله بوبابده کی لایحهسی اوزرینه استینافاً اجرای تدقیقاته ابتدار اولنمق اوزره علی الاصول طرفینه دعوتنامهلر ارسال ایدلدیکی حالده یوم معینده مستأنف موما الیه . . . افندی محکمه یه کلدیکی کبی طرفندن بر وکیل دخی کوندرمدیکندن مستأنف علیهك طلبنه بناءً استیناف استدعاسنك ردینه قرار ویرلمش واعلامی دردست تنظیم اولوب قانون دائرهسنده اعتراض وقوعنده اقتضاسنك ایفاسی طبیعی بولنمش اولدیغنك وبو معاملات دخی اصول محاکمهنك تعریف صریحنه تمامیله مطابق وعدل وقانونه موافق بولندیغنك جواباً عرض واشعارینه مجاسرت قیلندی اول بابده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر .

⁂

— ٦٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

حقمده دائمی اللمعان اولان نیر حسن توجه سموحیلرینك

برلمعهٔ جدیده کوسترمسی وحضور فیض نشور حضرت
ولی النعمیده بالمناسبه حق ناچیزانه مده اظهار حسن شهادتله فطرت
عالیهٔ کریمانه لرنده سرشته اولان شیمهٔ فاخرهٔ داعی نوازی
وعاطفتك بیوکلکنه بردلیل جلیل دها کوسترلمش اولدیغی استخبار
و استبشار قیلندیغندن بو احسان مرحمت نشان توجهات راسخهٔ
عاطفت کستریلرینك تزاید اوزره بولندیغنی تبشیر ایله عاجزلرینی
جداً و جدیداً منتدار ایلدیکندن بوکبی الطاف علیه‌لرینك آثار
جلیلهٔ قریبه‌سنی کورمکله‌ده بر قات دها بختیار اوله‌جغمه
امیدوار بولندیغمك عرض و بیانه اجتسار ایلرم .

عقیب صلات عید اضحاده اقدم وظائف داعیانه‌م اولان
درود فیض نمود حضرت خلافتپناهی‌یه تردیفاً ادعیهٔ خیریهٔ
جناب مفتی الانامیلرینی بخلوص البال رفع بارکاه رب متعال
ایتدیکمك عرض و بیانه مبادرت وبو ذریعهٔ جمیله ایله حق
عاجزانه مده رایکان بیوریله کلن انظار مکارم دثار جناب
فتواپناهیلرینك دوام وتزایدی نیازینه مجاسرت ایلرم .

*
* *

— ٦٥ —

بوکره پیرایهٔ انامل تکریم اولان احساننامهٔ کرامیلرینك
هر جمله‌سی حق داعیانه مده ابذال بیوربله‌کلن حسن توجهك

استقرارینی مبشر اولدیغندن کوکلم نور سرور ایله طولدی .

التفات محاسن آیات ممنوحیلرینه مظهریت هر حالده باعث فیض و مفخرت اولدیغندن بویله بر شرف عظیمادن حصه‌دار اولمقلغم ناقابل شکران بر نعمتدر .

ایفای لازمهٔ رقیتده واقع اولان قصورمك عفویله هر وقت بویله مظهر التفات بیورلمقلغم خصوصنی تمنی‌یه جرأت ایدرم .
باقی .

* *

— ٩٦ —

عدلیه نظارت جلیله‌سی مستشارلغی جانب عالیسنه
سماحتلو افندم حضرتلری

مأموریت مخصوصه ایله (...) ه اعزام بیورلمش و بوکره عودت ایتمش اولان مستنطق . . . افندی بنده‌لرینك حائل اولدیغی تعلیمات موجبنجه حسن ایفای وظیفه‌یه پك کوزل صرف همت ایلمش اولدیغنك عرض وبیانی وسیله‌سیله مدار مباهات عد ایده‌کلدیکم ودوامندن امین بولندیغم توجهات جلیلهٔ کرمکاریلرینك تجدد وازدیادی تمنیات مخصوصه‌سنه اجتسار ایله برقات دها کسب افتخار ایلرم. اول بابده امر و فرمان حضرت من له الامرکدر .

* * *

— ٦٧ —

خاكپای مكارم احتوای منعمانه‌لرینه انتساب من كل الوجوه باعث شرف بی حسابدر. بویله بر شرف عالمبهایه قطعا استحقاقی اولمیان داعیلری كبی بر عاجزی منسوبین دولتلری عدادینه قبول ایله وایه‌دار عنایت بیورملری ایسه شكرانی ناقابل بر نعمت بی‌معادلدر . بونك فریضهٔ تشكرینی كماهی حقها ادادن اعتراف عجز ایده‌رك قصور واقعمك عفوینی شیمهٔ كریمهٔ عاطفتشعاریلرینه حواله ایله محتاجی بولندیغم انظار محاسن دثار كرمكاریلرینك كماكان ابذالیله شادمان بیورلمقلغم خصوصنی نیاز ایدرم .

سعادتلو افندم حضرتلری

*

* *

— ٦٨ —

خاكپای ولی‌نعمتلرینه اولان قدم عبودیتمه استناداً آره صیره تصدیعه متجاسر اولدیغم كبی بو كره‌ده انقضاسنه اوچ آی قالمش اولان مدت نیابت عاجزانه‌مك تمدیدی خصوصنی همم والای كرم گستریلرندن بكار وشو رجاجغمك اسعافی بابنده دریغ عنایت بیورلمیه‌جغندن امین اولدیغم ایچون عاجزانه شمدیدن عرض شكرانه جرأت ایلرم . هر حالده لطف ومروت افندم حضرتلرینكدر .

*

* *

— ٦٩ —

دولتلو افندم حضرتلری

تسعید رتبهٔ داعیانه‌می مشتمل فی ١٢ ایلول سنه ٣١١

تاریخلی لطفنامهٔ عنایت شعارلری شرفبخش هامهٔ تکریم اولدی. بونك منظور دیدهٔ افتخارا لان عبارات لطیفه‌سی حق عاجزانه‌مده‌کی تمایلات قدیمهٔ توجهکاریلرینك درجات عالیه‌سنی متضمن و مبشر بولنمغله مجرد شعار مروت کرمکاریلری حکم واقتضاسی اوله‌رق اول وجه ایله ابراز بیوریلان آثار حسن توجه مکارم پروریلرینه متقابلاً عرض کمال شکران وارادهٔ علیه‌لری اوزره مدیر امورلری فلان آغانك واقع اوله‌جق خصوصاتنده تسهیلات ممکنه‌نك ایفاسنه بالافتخار سعی ایدیله‌جکی بدیهیدن بولندیغنی علاوةً عرض وبیان ایلدم. اول بابده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر.

— ٧٥ —

بوراده کله‌لی یکرمی کون اولدی. هنوز یاران باصفادن تنویر دیدهٔ مسرت ایده‌جك بر التفاتنامه آلمدم. بوقدر چابوق اونودیله‌جغمی بیلیوردم. هله خاك پای حقوق پروریلرندن بویله بر حالك صدورینه بر معنی ویره‌میورم. غربتده ایکی سطرلق بر مکتوبك نه‌قدر صفابخش درون اوله‌جغنی تقدیر ایتمك ذات والای عرفانپناهیلری ایچون اوقدر گوچ بر شی اولمدیغنی دوشوندکجه مضطرب اولیورم.

بیگانه چیقدی حیف بنم یار صادیغم (١)

[١] بو مصراع « حلیمکرای » کدر.

دیمکه دیلم وارمیور . فقط :

بنی بر یاد ایدر یوق یادلرده آشنالرده (۱)

دیه فریاد ایدیورم . بوکا حقم واردر دکلمی ؟

هرنه حال ایسه بوعریضه‌مك جوابسز براقلماسنی استرحام ایدر وکمال خلوص بال ایله پدر افندی حضرتلرینك مبارك اللرندن اوپرم .

— ۷۱ —

معروض داعئ قدیملریدر

کفایت عالمپسند نحریرانه‌لری مقتضای عالیسی اولمق اوزره ... ریاستنه وقوع بولان مأموریت جلیله‌لرینی تسعید ذریعهٔ جیله‌سیله ادعیهٔ مفروضهٔ سموحیلرینی برمعتاد پیرایهٔ لسان صدق اعتیاد اتمکده ووظائف عبودیت داعیانه‌مدن بولندیغی اوزره معیت علیهٔ ریاستپناهیلرنده بولنمق شرفنه بدل بوراده برادر پاشا حضرتلرینك خدمت مفخرت غایت دولتلرنده بولنمقده اولدیغمك عرض وبیانه اجتسار قیلندی . قاطبهٔ احوالده امر واراده افندمزکدر .

[۲] بو مصراعده « شیخ الاسلام یحیی » نکدر .

*
* *

— ٧٢ —

برادر جان برابرم افندم

فی ٢ كانون اول سنه ٣١١ تاريخلی كرمنامهٔ عاليلرینی كمال مسرت وممنداری ايله آلدم . حق داعيانه‌مده ابذال بيوريلان حسن توجهه تشكرلر ايدرم . بويله پارلاق پارلاق التفات ساميلرينه نائل اولدقجه افتخار ايديورم . مشرب عاجزانه‌لريمی بيلمه‌مش اولسه‌ايدم بونلرك صحتی اولديغنه اعتقاد ايتمزدم . هرحالده بويله احساننامه‌لر ارساليله تسرير دل محزونه عنايت بيورلمسنی تمنی ايدرم . باقی اخوت .

— ٧٣ —

سبب حياتم پدرم افندم حضرتلری

پوسته كونلری :

چار چشم ايله پيام يارى كوزلر كوزلرم

مؤداسنجه برات سعادت بيلديكم التفاتنامهٔ ولی‌نعمتيلرينه وقف ديدهٔ تحسر ايتمكده اولدیغمك عرضنه حاجت كورمدم . فقط شوقدر ديه‌بيليرم كه احساننامه‌لرينه دسترس اوله‌مديغم پوسته كونلری :

آغلا ای كوزلرم آغلا نه كلير وار نه كيدر

مصراعنی كويا اوملامق ايلدن كليور . اضطرابمی احساننامه‌لردن باشقه بر شی تعديل ايده‌مز . التفاتنامه‌لريله تنوير ديدهٔ افتخار ايتديكم پوسته كونلری ايسه كوكلمده حاصل اولان نور سروری تعريف ايده‌مم . بوبابده تعبيرات توصيفيه‌نك غير كافی

اولدیغنی ادعا ایتمش اولسه‌م اثبات مدعادن عاجز قالمام ظن ایدرم.
روحی تعریف ایتمك ممکن ایسه بونی‌ده تعریف ممکن اوله بیلیر ؟
بو حالی مصور اولمق اوزره :

الفاظه صیغشمیور معانی

دیمکدن باشقه چاره یوقدر .

بناءً علیه هر پوسته ایکی سطرلق بر مکتوب ایله قریرالعین اولمقلغم خصوصنه عنایت بیورلمسنی تمنی ایدرم . البته محزون اولمقلغمه وجدان عالیٔ مرحمت پروریلری راضی اولماز . احساننامه‌لر ارسالیله مسروریتم جهتی التزام بیوریلور دکلمی ؟

— ٧٤ —

عطوفتلو افندم حضرتلری

قلوب موحدینی انوار احتساسات ایمانیه ایله بر قات دها منور ایدن لیلهٔ رغائب عمیمة‌المواهبك تبریکنی حاوی بولنان التفاتنامهٔ سامیلری انمله پیرای داعیانه‌م اولدی .

مندرجات فیض آیاتی پامال غربت اولان کوکلی معشوقه‌سنه قاویشان حسرتدیده کبی پر مسرت ایلدیککندن :

التفاتك بنی احیا ایتدی
پاشا ای داور عالی همت

ایلسون کعبهٔ قلبك معمور
حشره‌دك حضرت رب عزت

نشیده‌سیله وظیفهٔ شکر گذاری‌یه متجاسر اولدم .

مـدار افتخارم اولان حسن نظر مکارم اثر گرامیلرینك دوام وتوافرینی رجا وآیین عبودیتده کورنمکده اولان قصور لرمك عفوی خصوصنی استدعا ایلرم .

٭ ٭ ٭

— ٧٤ —

سماحتلو افندم حضرتلری

حسب العبودیه نجم اقبال فضلتلرینك کوندن کونه آفافکیر سعادت اولمسی دعای بی‌ریاسیله اوقاتکذار اولمقده ایکن فلان مأموریتـك عهدهٔ استیهال فقیهانه‌لرینه تفویض بیورلدیغنی بو پوسته ایله کلن اوراق حوادثدن استبشار ایلدم . همان :

ای شرفبخش سریر علم وفضل ومعرفت
یاور اولسون ذاتکه فیض خداوند عظیم
کامران اول سایهٔ شاهانه‌ده تا حشره‌دك
نشر احکام ایلیوب بر وفق قرآن کریم

قطعهٔ دعائیه‌سنی زیور لسان اخلاص ایده‌رك ایفای وظیفهٔ رسم تبریکه ابتدار وبووسیلهٔ جمیله ایله حق داعیانه‌مده درکار اولان

توجهات مكارم غايات نحريرانه‌لرينك تمنیٔ دوام وتوافرينه اجتسار قيلندی .

سماحتلو افندم حضرتلری

حق كمترانه‌مده دائمی الكمال اولان حسن توجهات عواطف غايات داعی نوازيلری مقتضای مكارم احتواسی اولمق اوزره عاجزلرينك شمدی‌يه قدر نائبلك دائره‌سنده قاليشمدن تأسفناك اولانلرك برنجيسی افندمز اولدقلری غياباً ووجاهاً كورديكم مأثر الطاف عاليهٔ بنده پرورلريله مدلل اولديغندن باب فتواجه آچيله‌جق مهمجه بر خدمت ايچون خاطر معدلت ناشر سموحيلرينه خطور ايدنلرك برنجيسی بولنه‌جغمدن امين ايسه‌مده موقع حاضرمده انتظار عبيدانه‌م خيليجه امتداد ايتمش اولمسيله تحصل ايدن قلت تمكين واصطبار جنحهٔ تصديعی اختياره باعث اجتسار اولدی .

معروض داعیٔ ديرينه‌لريدر

كتبه عائداتنه اطالهٔ دست تعرض ايتمكده اولديغم باشكاتبنامه خاك پای عدالت احتوای فتواپناهيلرينه بيلديرلمش اولمغله بونك مقارن حقيقت اولوب اولمديغنك عرض وبيانی آمر ٩١

نومرولو و فی ١١ شوال سنه ٣١٢ تاریخلی استعلامنامهٔ جناب شیخ الاسلامیلری هامهٔ پیرای داعیانهم اولدی .

یکرمی سنهدن بری طریق نیابتده بولنوب بحول الله تعالی شمدی یه قدر سرمو منهج قویم استقامتدن انحراف ایله باعث شرمساری اوله جق بر حرکتم وقوع بولمدیغی باب فتواجه معلومدر . شو اسناده سبب ایسه محکمه باش کاتبنك کفایتسز . لکنه بناءً فلان افندی داعیلرینی مومالیهه ترفیق ایدشمدر . بو ایسه محضا امور عبادی سوزجهده براقامق وهروجه ایله مطلوب علی اولان حسن جریان مصالحه خلل کتیرمهمك قضیهٔ معتناباسنه تمسکدن ایلری کلدیکنی خالی پای عدالت احتوای جناب ولی النعمیلرینه عرض ایله مرحمت مسلهٔ بجزه پرورلرینه دخالت ایلرم . هر حالده امر وفرمان حضرت ولی الامر افندمزکدر .

∴

— ٧٨ —

بوکونلرده مشاغل عاجزانهدك کثرتی اکرچه تجدید اختصاص خصوصنده وقوعه کلهکده اولان قصور عبیدانهمی نزد عالیٔ حضرت ولی النعمیلرنده قرین عفو جمیل ایتدیرهبیلهجك بر معذرت صحیحه عد اولنهبیلیرسهده ذات مکارم صفات جناب مشیختپناهیلرینه شدت تعلق بداهتده بولنان کوکلم شو موفقیتسزلکه

بر تقصیر صحیح نظریله باقمقده اولدیغندن حلول ایدن لیلهٔ رغائبك تهنیتی وسیلهٔ حسنه‌سیله تلاوتی تسلی بخش درون اولان ادعیهٔ مفروضهٔ مفتی الانامیلرینه مع الافتخار مواظبتدن آیرلمدیغمك و توجهات جلیلهٔ خداوند اکرمیلرینك حق کمترانه‌مده بقاسی عندمده متحقق اولمق جهتیله اومجتده سوز ایرادندن انصراف ایله قاعدهٔ تأدب رعایتی انست واوقع کوردیکمك عرض و بیانه مجاسرت ایلرم .

(ختام)

اقدسم ولی نعمت بیمنت شهنشاه جهان و پادشاه قدردان مهربان حضرتلری
خلافتپناهی معارفنوازانه و شاهانه شان و شوکت آرای سریر فخر و طور دنیا بر مفخر
بخشنده غبطه‌مری مکلبه معموریت و فراوان ترقیات مظهر غبطه مزرعه عمومیه معارف
بو ... آثار عمران مشاهده غمضنه وطنی وچمنبندان و دلبندان ممالك
آمین

فهرس

(فهرس)

(فهرس)

(فهرس)

بهاسی ٤ غروش

شیخ وصفی افندینك نشر اولنمش سائر آثاری:

جذبات (مجموعهٔ اشعار)
حکمیات اسلامیه (حکمیات شیخ سعدیدن)
ریاحین (ترجمه‌لریله برابر فارسی منتخب حکایات حکمیه)
شویله بویله (مخابرات – معلم ناجی افندی حضرتلریله مشترك)

معلم ناجی افندی حضرتلرینك [مجموعهٔ معلم]
اداره‌خانه‌سنده صاتلمقده بولنان آثاری.

لغت کتابی
مجموعهٔ معلم
عثمانلی شاعرلری
نمونهٔ سخن
مکتوبلرم
خرده فروش
صاعقه سوز
حکم الرفاعی
محمد مظفر مجموعه‌سی
مدرسه خاطره‌لری
سنبله
(مخابرات عطوفتلو احمد مدحت افندی حضرتلریله) مشترکدر.

——

شیخ وصفی

بدایع

رسمی، ادبی بعض مسوداتی حاویدر

معارف نظارت جلیله سنك رخصتیله

صاحب وناشری: کتابجی آراکل

استانبول

نشان بریان مطبعه سی- اسکی ضبطیه جاده سی نومرو ٦١

١٣١٠